

Claus Rønlevs bibliotek

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Digitaliseret med tilladelse fra forfatterens efterladte. PDF-filen er kun til ikke kommercielt brug

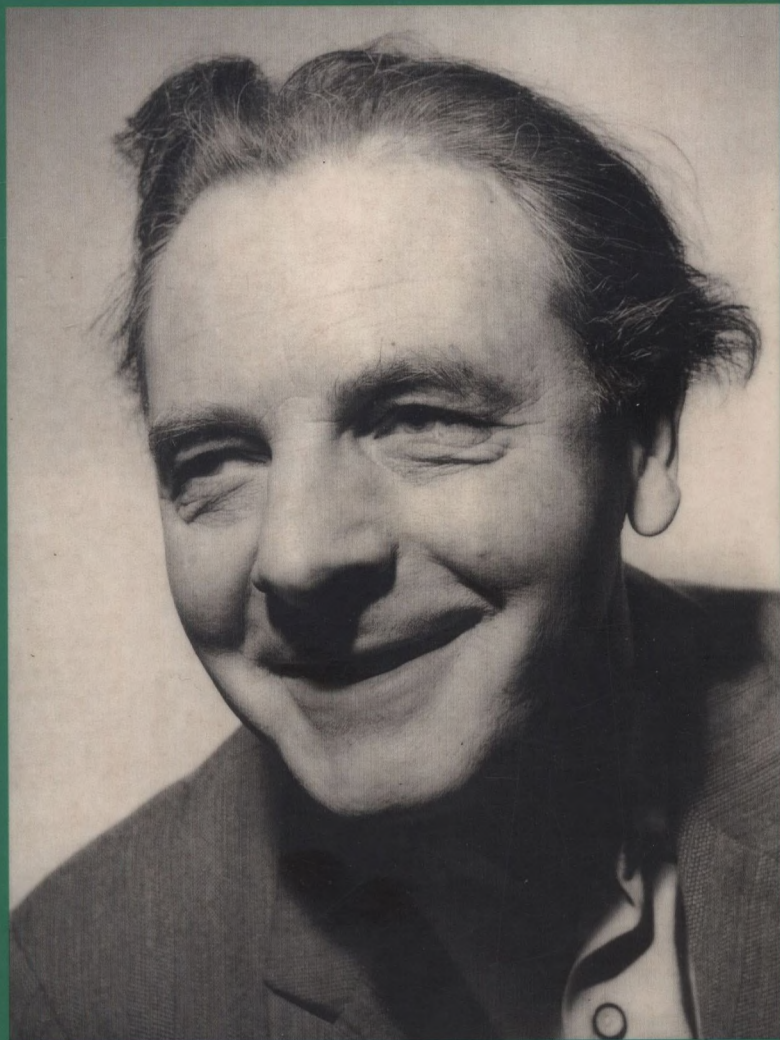
Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine mange tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

Mange venlige hilsener

Claus Rønlev

Hans Henrik Jacobsen

Nyindspillet CD med 20 Sigfred Pedersen-viser indlagt

Bogen om
Sigfred Pedersen

Bogen om Sigfred Pedersen

Hans Henrik Jacobsen

Bogen om

Sigfred Pedersen

Indlagt CD med 20 Sigfred Pedersen-viser

Lokalforlaget, Næsby
1999

© 1999 by forfatteren

Lokalforlaget, Næsby
Hyrdinden 5, Næsby, 5270 Odense N
Telefon 6618 0100

Grafisk produktion og layout:
Knud Gr@phic Consult, Næsby · 6618 0711

ISBN 87-985740-5-1

Indholdsfortegnelse

Forord	7
Barndomsår i Harndrup	9
Gymnasieår i Odense	19
Studieår i København	31
Forår, sommer og blå mandag	42
Afdelingsleder, skuespiller og krovært	51
Sørgelige viser og sørgmuntre sange	62
Hjertehus og hjerterum	80
Nordens vikinger og Danmarks bod	99
Tørresnor, fløjlgræs og ridderspore	108
Sigfred døde – hans viser lever	124
Min hjemstavn jeg aldrig vil glemme	129
Sigfred Pedersens værker	143
Kildemateriale	145
Komponister	146
Sange og viser af Sigfred Pedersen (indspillet på indlagt CD)	147

Forord

Der er skrevet meget om Sigfred Pedersen, men en biografi af mennesket og kunstneren Sigfred Pedersen er det aldrig blevet til. Tættest på kommer »Sigfred Pedersen i digt og hverdag«, der udkom to år efter hans død i 1967, indeholdende ti kortere eller længere erindringsartikler, skrevet af personer, der i en eller anden sammenhæng havde stået ham nær – det være sig som bror, som studiekammerat, som ægtefælle, som samarbejdspartner eller som nær ven. Gerne lod Sigfred Pedersen sig interviewe; åbent fortalte han om barndom og ungdom, om studietiden og livet på beværtninger i Nyhavn og caféer i Minefeltet, som var den egentlige baggrund for hans visedigtning. Hvor han end boede – i de yngre år i København, senere på Nordsjælland – var der altid en åben dør. Han var sine venners ven; han var glad og fuld af humor, og det bærer størstedelen af hans digtning præg af.

Et samlet billede af mennesket og kunstneren Sigfred Pedersen er der som nævnt aldrig givet, og det er denne bog et forsøg på. Han var vel sin tids mest fremtrædende visedigter, og de fleste af den modne generation kender og kan synge med på en række af hans viser. Nok er Sigfred Pedersen først og fremmest kendt som Nyhavns digter, men som det vil komme til at fremgå, er der mange andre sider af digteren Sigfred Pedersen. Bl.a. går det som en rød tråd gennem hele hans forfatterskab, at han aldrig glemte, at han var dansker og voksede op på en gård i Harndrup på Nordvestfyn. I den sidste vise, han skrev kort før sin død, stillede han spørgsmålet: »Hvornår er der dejligst i Danmark?«, og afsluttende svarede han: »Hver dag er den bedste for mig. Vi ved, der er dejligst i Danmark.« I digtet »Barndomshjemmet« konkluderede han tilsvarende: »Min hjemstavn jeg aldrig vil glemme.«

Det, der har gjort det muligt at skrive denne biografi, er den adgang, jeg har haft til at benytte familiens privatarkiv, som Sigfreds bror Lauritz og hans datter Benni gennem årene har samlet. Her findes breve fra og til Sigfred Pedersen, digte og viser i håndskrift, lejlighedssange, interviews og avisartikler, programmer og anmeldelser, fotos m.v. – Jeg fortryder på ingen måde, at jeg i

efteråret 1998 deltog i et møde i Pårup sognegård, hvor Benni Gammelgaard fortalte om sin farbror og sang nogle af hans viser, akkompagneret af sin mand Poul Gammelgaard. Mødet med Benni lod mig inspirere til at skrive om Sigfred Pedersen, der i 1923 blev student fra Odense Katedralskole, hvor jeg selv har gået og siden 1961 været lærer. At skolens elevforening »Mimer« gav den unge digter et skub i den rigtige retning fremgår af et af bogens første kapitler.

En anden, der tolker Sigfred Pedersen-viser, er »den syngende maler« fra Harndrup, Børge Larsen, akkompagneret på harmonikaen af Aage Kristensen. Sammen med Benni og Poul Gammelgaard har de her i efteråret indspillet 20 Sigfred Pedersen-viser på en CD, som følger med bogen. Det sker i håb om, at mange af læserne kender nogle af dem og får lyst til at synge med og lære resten at kende. – Teksterne til de 20 viser gengives si. 147 ff.

Sigfred Pedersen forstod at skabe stemning, hvor han var til stede, uanset om det var på frokoststuen i Studiegården, på værts- huset i Nyhavn, på caféen i Minefeltet eller et af de mange steder rundt omkring i landet, hvor han senere optrådte, og jeg håber, at indlagte CD vil bidrage til at skabe den samme stemning, uanset om Benni synger en poetisk sang eller Børge synger en Nyhavns- vise.

Jeg retter en varm tak til alle, der ved velvillig indstilling har medvirket til, at bogen om Sigfred Pedersen er blevet en realitet. Den samme tak gælder den familie, der i dag bor på Dalagergård i Harndrup og har vist Sigfreds fødehjem frem. Min datter Eva skal også have en tak, fordi hun har fulgt arbejdet fra starten og været med til at læse korrektur.

Sigfred Pedersens viser blev folkeeje, mens han levede. De er kendt af vor generation, og forhåbentlig går de også i arv til næste generation.

Næsby, oktober 1999

Hans Henrik Jacobsen

Barndomsår i Harndrup

Sigfred Pedersen var af bondeæt. Der var ægte fynsk blod i hans årer, og selv om han som ung drog til hovedstaden og lod sig indfange af dens bohemeliv, glemte han aldrig sin fynske herkomst. Det, som hjemmet havde givet ham, betød meget for ham, og tit og gerne har han fortalt om sit barndomshjem.

Sigfred Pedersen blev født på Dalagergård i Harndrup på Nordvestfyn den 10. marts 1903. Faderen, Lars Pedersen, var fra sognet, født på Brobjerg i 1859, hvorfra familien i 1866 flyttede til gården Marielyst, nu Brunhøj i Fyllested i nabosognet Brenderup, mens moderen, Karen Larsen, kom fra Jordløse mellem Faaborg og Assens. Faderen havde truffet hende, mens hun var husjomfru på Kærsgård ved Brenderup, og de blev gift i Brenderup kirke den 27. maj 1898. Samme år købte de Dalagergård med tilhørende 40 tdr. land tæt ved Harndrup, hvor de kom til at leve resten af deres liv, moderen indtil sin død i 1949, faderen indtil sin død året efter. – En slægtsbog, der er udarbejdet, viser, at vi er blandt jævne landbrugere, især på Vest- og Sydfyn.

Lars Pedersen – Las Pæ'sen eller Lau's, som det hed i bøndernes sprog – var særdeles velanskrevet i sognet, og han og hans kone fik med årene flere tillidshverv. Blandt andet var det ham, der i 1899 tog initiativ til opførelse af forsamlingshuset i Harndrup og de første 10 år var dets formand. En årrække var hans kone Karen i bestyrelsen for foredragsforeningen og medlem af menighedsrådet. De var gode grundtvigianere, og familien gik ofte i kirke. Der bor endnu folk i nabolaget, der har kendt familien. De husker dem som ligefremme og omgængelige folk, der passede deres dont, men også tog sig tid til det, der interesserede dem.

Der fødtes i ægteskabet 4 børn, alle drenge. Året efter at Lars og Karen var blevet gift, kom Carl til verden, men han døde, inden han var fyldt ét år. Derefter fulgte Theodor, født år 1900, Sigfred, født 1903, og Lauritz, født 1907. Som det vil fremgå, gik det de tre drenge vidt forskelligt, idet Theodor blev bonde, Sigfred forfatter og Lauritz brygger.

Begge forældre havde i deres unge dage været på højskole, og

de havde det til fælles, at de læste meget og var ret så musikalske. De interesserede sig begge for naturen, moderen for de blomster og buske, der stod i haven, faderen for de vilde planter, der voksede langs grøfter og vejkanter. Dertil kom, at faderen var pioner inden for frugtavl. Han lod anlægge en plantage, og som den første på egnen lod han anskaffe en sprøjte til at sprøjte frugttræer med. Det samme kendskab til træer og planter røbede Sigfred senere i sine vers, og der er ingen tvivl om, hvor han havde det fra. Moderen har fortalt, når de gik i haven, faderen, når de gik i marken og langs grøfterne. Der hørte en velholdt gammel have til gården, omgivet af buske og høje træer, og der var udsigt til store marker med skov i baggrunden. Livet igennem havde Sigfred et nært forhold til naturen, og efter en årrække i hovedstaden søgte han atter på landet.

Det hørte sig dengang til, at børn kunne læse, når de kom i skole. Da storebror Theodor nærmede sig den skolepligtige alder, lærte moderen ham bogstaverne, og det foregik i køkkenet. Efterhånden begyndte de at stave og sætte stavelserne sammen til ord, og det fandt lillebror Sigfred spændende. Han ville gerne være med, men det kunne der ikke være tale om. Det var unaturligt, at et barn på tre år kunne læse, og han blev sendt ud af køkkenet, når der blev øvet. Men Sigfred ville være med, og han nøjedes med at gå ud og sætte sig på loftstrappen, hvorfra han kunne høre, hvad der foregik i køkkenet. Resultatet blev, at Sigfred kunne læse før sin storebror!

Sammen med naboen holdt faderen Fyns Tidende, og det var den, Sigfred forsøgte sig med. Der var bare det problem, at teksten var sat med gotisk skrift, de såkaldte krølbogstaver, og det var ikke de bogstaver, Sigfred havde lært. Dødsannoncerne var sat med latinsk skrift, og det var den, Sigfred havde lært. Som han selv har udtrykt det, var disse triste bekendtgørelser i lang tid hans åndelige føde. Faderen så, hvor det bar hen, og hans kommentar var: »Sigfred, der bli'r aldrig nogen god bonde af dig!«

Sigfred fik også lært at skrive, og der gik ikke ret mange år, før han begyndte at sætte vers sammen. Han var yderst genert og gemte omhyggeligt alt, hvad han havde nedskrevet. Ingen måtte se det, og da han havde på fornemmelsen, at moderen af og til så efter, hvad han havde i sine skuffer, opfandt han en kodeskrift, som han benyttede, for at ingen skulle kunne læse, hvad han skrev.

Familien fotograferet ved Dalagergård 1912. Siddende fra venstre Theodor, drengenes morfar, der boede på gården de sidste år af sit liv, samt Karen og Lars Pedersen. Øverst står Lauritz og Sigfred, der på det tidspunkt var 9 år.

Sigfred var da kommet i Harndrup skole og havde fået lidt mere lærdom på bagen. Datidens børn gik i skole hver anden dag, og de dage, hvor de ikke var i skole, blev de sat til at hjælpe til derhjemme. Det var imidlertid så heldigt, at Theodor og Sigfred gik i skole på skift og som følge deraf også kunne passe det samme arbejde hjemme på gården. Da Theodor blev konfirmeret, trådte Lauritz til, og der var stadig to, der kunne dele arbejdet. Det var for halvstore drenge at passe køerne, når de i sommerhalvåret var på græs på en mark, der lå næsten to kilometer fra gården.

Når de havde fået deres øllebrød, trak de af med køerne, hvoraf man havde en halv snes på gården, og eftersom de om dagen stod tøjret og skulle flyttes med jævne mellemrum, blev drengene på marken, indtil køerne skulle trækkes hjem om aftenen, afbrudt af en pause midt på dagen, når tjenestepigen kom for at malke køerne. Når det var sket, hjalp den, der passede køerne, hende med at slæbe vognen hjem til gården, hvor moderen havde maden parat, og når den var spist, gik turen ud til køerne igen. Sidst på eftermiddagen blev køerne koblet sammen, og når de var kommet hjem i stalden, og der var blevet gjort klar til at malke til aften, var dagens arbejde forbi.

Harndrup skole, hvor Sigfred gik, indtil han blev konfirmeret og kom på Brenderup Realskole, hvor han i 1920 tog præliminæreksamen.

Og hvad fik Sigfred så den lange dag til at gå med ude på marken? Ja, for det første havde han sit tornyster med, og nogen tid gik med at læse lektier til næste dag. Der var en å i nærheden, hvor der blev badet og fisket, og det hændte, at der blev fanget en krebs eller en ål. Regnede det, havde Sigfred garderet sig ved at lave en hule i et træ. Det eneste menneske, som han så i løbet af dagen, var landposten, og det hændte tit, at Sigfred løb over til vejen for at være i nærheden af et menneske. Som sagt var han meget genert og turde ikke give sig i snak med folk. Det eneste, han dristede sig til, var at spørge om, hvad klokken var!

Når der ikke blev læst lektier, badet eller fisket, drev Sigfred rundt på engen og filosoferede, og det var her, hans første digte blev til. Han gemte dem i sit hoved, indtil han kom hjem og fik dem skrevet ned og gemt i skuffen. Så tilbageholdende var han, at han aldrig citerede dem eller læste dem for andre. Det hørte sig ikke til, at en halvstor knægt lavede vers, og han skammede sig direkte over det. På et tidspunkt tilintetgjorde han da også det meste af det, han havde skrevet. At han aldrig citerede sine digte, er nu ikke helt rigtigt, for han har et sted fortalt, at han fremsagde sine digte for køerne, der var tålmodige tilhørere!

Da Sigfred gik i skole, var der undervisning hver anden dag, og de dage, hvor han ikke var i skole, passede han gårdens køer på Nørremarken, der lå nær et par kilometer fra gården. Lidt til venstre for midten anes åen, der passerer, og marken, hvor han havde opsyn med kørne, lå til venstre for åen.

Han var ikke mere end 11–12 år, da han dristede sig til at sende nogle af sine digte til børnebladet »Børnevennen«, som man sikkert har holdt på Dalagergård. Spændt ventede han på at høre fra bladet, og der gik ikke ret mange dage, før redaktøren skrev og sagde tak for digtene, og som belønning fulgte der en pakke med tre bøger. Senere gentog det sig flere gange.

Hvad Sigfred også huskede fra sin barndom var humlehøsten. Det var i Harndrup og de omkringliggende sogne, der især dyrkedes humle, og det var også tilfældet på Dalagergård. Når rankerne var skåret ned, skulle der plukkes humle. Det skete i oktober, og den betragtede Sigfred som årets bedste måned. Det foregik omkring et stort kar, hvor familie og venner var placeret, og mens der blev plukket, blev der fortalt eventyr og sagn og sunget viser. Ikke mindst de ældste kunne berette og synge, og Sigfred var lutter øren. – Hans morfar boede på sine gamle dage på gården, og Sigfred sad gerne i hans stue og lyttede til de mange sagn og viser, som han kunne.

*De tre brødre fotograferet
i haven ved Dalagergård:
Til venstre Theodor, i mid-
ten Lauritz og til højre
Sigfred.*

At det, der skete omkring humlekarret, kunne være en stor oplevelse, bekræfter H. C. Andersen, der i sine erindringer fortæller om en tur, som moderen tog ham med på til en gård i nærheden af Bogense. Det var netop på den tid, hvor der blev plukket humle, og den lille Hans Christian lyttede med lige så stor interesse til folkene på gården ved Hugget, som Sigfred gjorde det på Dalagergård 100 år senere.

Ellers holdt Sigfred sig meget for sig selv. Han omgikkes ikke landsbyens øvrige drenge til daglig – med mindre de da legede røvere og soldater, og Sigfred og hans brødre skulle i kamp – det var i årene under første verdenskrig – med en anden flok drenge fra byen. Til formålet benyttede de træsabler, som de selv havde lavet i gårdens huggehus, og når det kom hertil, gav Sigfred ikke op.

Det gjorde han til gengæld, når han og en af brødrene blev sendt i brugsen for at handle. Når de nåede frem, sagde Sigfred som regel til broderen: »Gå du ind, så står jeg og kigger på vinduerne imens.«

*Karen og Lars Pedersen
fotograferet i haven
sammen med deres tre
dreng. Man er klædt på
til fest, og anledningen
har sandsynligvis været
Lauritz' konfirmation.
Storebror Sigfred står
yderst til venstre, storebror
Theodor yderst til højre,
og han har på det tids-
punkt været indkaldt som
soldat.*

Hvad han derimod glædede sig til var, når familien samledes i stuen om aftenen. Som nævnt var det en musikalsk familie, og alle havde et instrument at spille på. Moderen spillede citar og akkompagnerede normalt, når hun sang for sine børn. Faderen spillede violin, og efter sigende havde han selv bygget den første violin, han ejede. Både Theodor og Sigfred lærte at spille på violin, mens Lauritz lærte at spille på fløjte. Når familien var samlet, blev der spillet og sunget, og Sigfred nød det. Der var ikke noget, der hed radio eller grammofon, og familiens musik og sang var den bedste underholdning, der kunne bydes på. Det var man bekendt med i Harndrup, og det hændte, at der blev sendt bud efter Las Pæ'sen og hans drenge, når der skulle spilles op. Det var tilfældet, når der skulle spilles dilettant i forsamlingshuset og leveres mellemaktsmusik. Både når der var folkedans, og der ellers skulle danses, kunne man bruge deres musik, og der var også bud efter orkesteret fra omkringliggende sogne. Selv har Sigfred et sted fortalt, at det kunne være drøjt først at cykle 8 km fra Harndrup til Hårslev, spille til bal til kl. 1 og krybe til køjs hjemme på

Dalagergård ved Harndrup på Nordvestfyn, som Sigfreds far overtog i 1898 og drev, indtil den ældste søn Theodor overtog gården i slutningen af 1930'erne. Billedet er af nyere dato. Hvordan gården i Sigfreds tid tog sig ud, fremgår af billedet si. 28.

gården ved to-tre-tiden. Men de havde da tilsammen tjent 8 kr. Vovede Sigfred sig selv i de unge år til bal, var det på Brenderup Gæstgivergård, men han var ikke den store danser.

Det hørte til undtagelserne, at Sigfred ikke var hjemme om aftenen, og var han ikke det, var det naturligt for moderen at spørge: »Hvor er nu Sigfred henne?« Det fik hun ikke noget svar på, for han strejfede om i naturen og gjorde sig sine tanker. Af og til kom der også et digt ud af det. Som nævnt vidste han så godt som alt om planter, og der kunne sikkert være blevet en god botaniker ud af ham.

Sigfred var, som det er fremgået, velbegavet, og han læste meget. Han var en flittig låner på byens bibliotek, og det var her, pastor Prætorius fra Fjellerup fik øje på ham. Han havde tre velbegavede døtre, der var ældre end Sigfred, og han tilbød, at de kunne undervise ham. Et par gange om ugen kom Sigfred herefter i præstegården, hvor to af pigerne underviste ham i engelsk og tysk, mens den ældste, der havde gået på musikkonservatoriet i København, gav ham undervisning i violinspil. Sigfred var på det

Gårdens stuehus fotograferet fra havesiden. Bag vinduet længst til højre havde Sigfred sit værelse. Under træerne til højre er stadig den stensætning, hvor familien er fotograferet si. 11.

tidspunkt 12–13 år, og da han blev konfirmeret, var han således bekendt med fremmedsprog, hvad der ikke har været almindeligt for børn på landet dengang. Senere kom det ham selvfølgelig til gode, at han et par år havde haft sin gang i præstegården i nabolaget og suget den viden til sig, som præstens døtre havde bibragt ham.

Sigfred var dog mindst lige så optaget af at skrive vers. Han blev konfirmeret den 17. april 1917, og til festen, der i dagens anledning blev holdt på Dalagergård, var der lavet et hefte med sange, bl.a. en sang til melodien »Mens Nordhavet bruser«. Et af versene skildrer fint stemningen i hjemmet:

Ja, Hygge og Glæde, Musik og Sang
paa Dalagergaard bor til Huse;
og let skrider Arbejdet Dagen lang,
i Kvæld dyrker hver Søn sin Muse:
Mens Theodor Musikken dyrker bedst,
saa rider Sigfred Digtets Vingehest.

Lillebror Lauritz nævnes ikke, men han tog siden revanche og blev mindst lige så god til at håndtere sit instrument som sin storebror Theodor. Sigfred spillede også violin, men der røbes her, at han interesserede sig mere for at digte end for at spille. – Digtene, der blev sunget ved festen, er sikkert skrevet af forældrene, og de røber, at de også evnede at sætte gode vers sammen.

Sigfred havde været glad for at gå i skole, og ved en senere lejlighed fremhævede han lærer Christensen i Harndrup skole som en god og behagelig lærer. Han ville gerne læse videre, og med henblik på at få en præliminæreksamen, blev han – efter at være blevet konfirmeret – optaget på Brenderup Realskole. Præliminærkursus var en forberedelsesskole mellem folkeskole og videregående uddannelse, og da Sigfred var velfunderet og oven i købet havde kendskab til sprog, fik han lov til at springe første klasse over.

1920 bestod han præliminæreksamen og endda med et meget fint resultat. Der krævedes 120 points for at få udmærkelse, og Sigfred fik $124\frac{1}{3}$ point. Det var alene eksamen, der talte, og han fik ug eller ug÷ i samtlige fag – med undtagelse af skriftlig dansk og orden, hvor han måtte »nøjes med« mg+. – Han har uden tvivl slidt i det, for senere gav han udtryk for, at præliminæreksamen var sværere at tage end studentereksamen.

Med det pæne resultat, han havde opnået, har der hos ham nok ikke været tvivl om, at han gerne ville i gymnasiet. Storebror Theodor var landmand, og der har været lagt an på, at han engang skulle overtage fødegården. Sigfred var belæst, og selv om hans forældre nok har følt det lidt mærkeligt, at en af deres sønner skulle gå bogens vej, satte de sig ikke imod. Sigfred søgte om optagelse på Odense Katedralskole, og her begyndte han i 1. g i august 1920. Det er blevet accepteret af familien, hvorimod der senere var en del diskussion om, hvilket studium han skulle vælge, når han havde fået sin studentereksamen.

Sigfred var vokset op i et solidt hjem med sunde interesser, havde haft en god barndom med pligter og frihed, og han havde fået sit ønske om at læse videre opfyldt. Hidtil var vejen dagligt gået til det nærliggende Brenderup, men der var betydeligt længere til Odense.

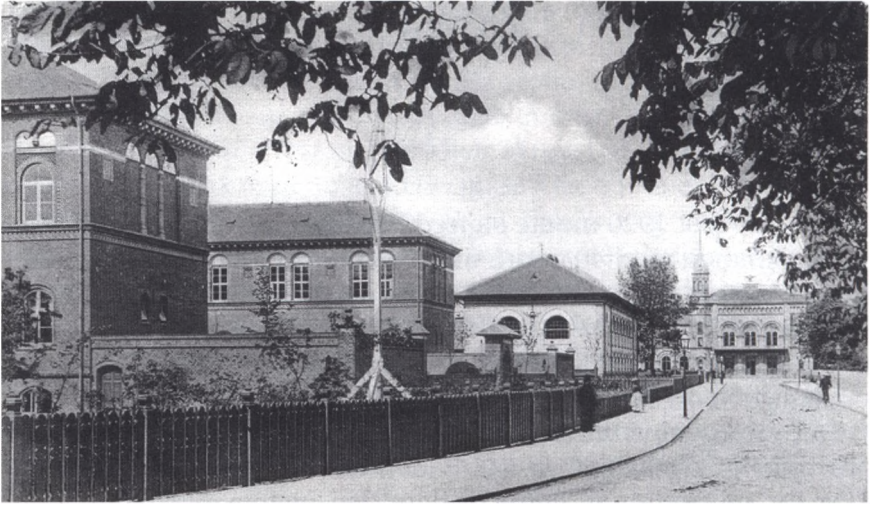
Gymnasieår i Odense

Den 19. august 1920 mødte Sigfred Pedersen på Odense Katedral-skole sammen med 40 andre unge mennesker, der havde forhåbninger om at tage studentereksamen. Lutter unge fyre, idet de første piger først kom i 1. g på Odense Katedralskole i 1922. Der gik dog piger på skolen, idet de første piger var blevet optaget i mellemskolen i 1918.

Der var i gymnasiet en klassisk-sproglig afdeling, en nysproglig afdeling og en matematisk-naturvidenskabelig afdeling, og det kan i og for sig undre, at Sigfred valgte den matematisk-naturvidenskabelige retning, eftersom han som nævnt på et tidligt tidspunkt havde fået undervisning i fremmedsprog og i disse fag opnået fine karakterer ved præliminæreksamen. Han synes imidlertid ikke at have været i tvivl. I et senere interview udtrykte han det således: »Jeg valgte den matematiske linje, naturligvis.«

Af de godt 40, der begyndte i 1. g i august 1920, var 4 klassikere, 15 nysproglige og 22 matematikere. Halvdelen af eleverne i Sigfreds klasse havde gået i mellemskolen på Odense Katedralskole og var således kendt med forholdene, mens Sigfred var blandt de nye, der kom til. Et fåtal var fra Odense, de fleste fra oplandet, der udgjorde det meste af Fyn, idet der udover i Odense kun var gymnasium i Svendborg. Flere har altså haft en lige så lang skolevej som Sigfred. Der var sønner af præster og lærere, ingeniører og forretningsdrivende, hvortil kom en søn af en mejeribestyrer i Guldbjerg samt fire, der var gårdmandssønner. Yderligere var der en søn af en greve og en søn af en proprietær, men de var blandt de 5, der ikke nåede at få en studentereksamen. Selv om Sigfred ikke var kendt med forholdene, synes han at være faldet godt til, og han hentyder på intet tidspunkt til, at han ikke befandt sig godt i klassen. – Den ene af gårdmandssønnerne kom fra Jylland, og mon ikke de tre andre i begyndelsen har holdt sig til hinanden: Niels Jørgen fra en gård i Bred, Carl fra Søgård i Næsby og Sigfred fra Dalagergård i Harndrup?

Odense Katedralskole havde i 1920 340 elever, deraf 110 i gymnasiet, 18 i realklassen, resten i mellemskolen. Rektor var H. St.

Til venstre på det gamle postkort ses Odense Katedralskole, hvor Sigfred Pedersen tog matematisk studentereksamen i 1923. Daglig tog han turen fra Harndrup til Odense og tilbage med Nordvestfynske Jernbane. Ved siden af skolen ses Landsarkivet og for enden af Jernbanegade banegården.

Holbeck, og der var ialt 25 lærere, deraf kun én kvindelig, fru Greve, der underviste klassikerne i latin og græsk. Yngste lektor var Viggo Madsen, der havde været en halv snes år ved skolen, og samme år, som Sigfred begyndte, konstitueredes adjunkt Ejnar Beyer. Medvirkende til, at Sigfred aldrig fortrød, at han valgte den matematisk-naturvidenskabelige retning, har måske været, at han fik netop disse to yngre lærere i hovedfagene matematik og naturlære. I dansk havde han lektor Rahr, og til studentereksamen opgav klassen af hovedværker Holbergs »Erasmus Montanus«, Wessels »Kærlighed uden Strømper«, Oehlenschlägers »Hakon Jarl« og Heibergs »En Sjæl efter Døden«. Lektor Rahr havde også klassen i oldtidskundskab, og her blev der bl.a. læst værker af Platon og Herodot samt Iliaden og Odysseen af Homer. Sigfred synes således i gymnasiet at have fået et godt kendskab til den klassiske litteratur. Lektor Leidersdorff havde foruden geografi sang i hele skolen, og det fremgår af årsskriftet, at man i 1. g sang trestemmige sange, mens man i 2. og 3. g sang 3- og 4-stemmige sange og ved den ugentlige sammensang lørdag i sidste time 3- og 4-stemmige sange for blandet kor. Nok har Sigfred sunget godt med, men han har næppe haft mulighed for at spille på sin violin. Sko-

len havde tidligere haft et orkester, men det genoprettedes først, da Sigfred gik i 3. g. Der øvedes tirsdag aften, og da har han næppe haft mulighed for at deltage.

Han havde lang vej til skole, og den blev tilbagelagt med Nordvestfynske Jernbane, der passerede Harndrup. Fra gården var der kun ca. 100 m til banen, og da toget kørte forholdsvis langsomt, efter at have holdt ved Harndrup station, fandt han på den geniale idé at gå over marken og hoppe på trinbrættet frem for at gå ned til stationen, hvilket hans mor ikke var så glad for. Senere har han fortalt om sin lange skolevej fra Harndrup til Odense: »Det var sgu besværligt – oppe før fanden fik sko på, og først hjemme igen hen på eftermiddagen. Jeg sprang forresten altid på toget om morgenen, for jeg gad ikke gå helt hen til stationen. Min mor ville ikke have det. Hvis hun så mig gå den forkerte vej, løb hun bagefter mig og råbte: Hvis du gør det, vækker jeg dig ikke i morgen tidlig!« – Han må have følt sig sikker, og der skete da heller ikke noget.

Hvad der især interesserede ham var foreningen »Mimer«, der var oprettet i 1859 og som sådan var landets ældste elevforening. Dens arkiv er for en stor del bevaret, og her får vi indtryk af aktiviteterne i de år, Sigfred gik på skolen. Som medlemmer kunne optages elever i 2. og 3. g, og med det formål at give medlemmerne et par behagelige timer, øvelse i at føre ordet og fremme kammeratskabet, holdtes møde hver lørdag aften. Der var et fast program med oplæsning af referat af sidst afholdte møde med efterfølgende kritik, fremlægning af litterære bidrag til »Mimers Væld« og kritik af samme og efter en pause aftenens foredrag med efterfølgende diskussion. Normalt var det et af foreningens medlemmer, der holdt aftenens foredrag, men det hændte, at der var inviteret en fremmed foredragsholder. Tit gik bølgerne højt, og gik man lidt for vidt eller tog ordet i utide, blev der idømt bøde.

Bestyrelsen bestod foruden formand, sekretær og kasserer af to redaktører og to kritikere, og her kom Sigfred ind i billedet. Han synes ikke at have været medlem, mens han gik i 2. g, og det har sikkert været den lange afstand fra Harndrup til Odense, der har gjort sig gældende. Til gengæld var han et aktivt og engageret medlem i hele 3. g. Herom vidner den bevarede formandsprotokol og kritikbogen af »Mimers Væld«, der var betegnelsen for medlemmernes litterære bidrag, der blev fremført og bedømt ved de enkelte møder.

Formand var det pågældende år den senere undervisningsdirektør Sigurd Højby, og foreningen talte ca. 60 medlemmer. De fleste af eleverne i Sigfreds klasse var medlemmer, og allerede ved sæsonens første møde den 2. september 1922 blev Sigfred valgt til redaktør, hvilket indebar, at han skulle udvælge og redigere de bidrag, der kom fra de øvrige medlemmer. Allerede ved det første ordinære møde kom Sigfred i ilden, og følgende står at læse i formandsprotokollen: »Saa fulgte noget udmærket Væld, læst op af Forfatteren Sigfred Pedersen, samt en udmærket Kritik af Væld ved Windinge«. At han betegnes som forfatter viser, at kammeraterne har været vidende om, at han selv skrev digte.

Der blev valgt nye redaktører og kritikere hver måned, og Sigfred blev som regel valgt, hvilket viser, at kammeraterne har haft tillid til hans evne til at bedømme de fremsendte indlæg. En af dem, han flere gange arbejdede sammen med, var klassekammeraten Mogens Geismar, der var søn af sognepræsten i Rønninge og senere blev redaktør af Fyns Tidende.

»Mimers« protokol taler sit tydelige sprog: 30. september: »Sigfreds Væld var som sædvanligt godt.« – 25. november: »Efter Pausen var der Væld ved Sigfred Pedersen – som man kunne vente, godt.« – 9. december: »Sigfreds Væld og Windinges Kritik deraf af 1. Klasse.« – Ved julemødet blev der valgt nye redaktører, men Sigfred ønskede en pause og lod sig ikke genopstille. Til gengæld valgtes han ved det sidste møde i januar, og den positive kritik fortsatte: 10. marts: »Derefter var der noget udmærket Væld af Sigfred Pedersen med Kritik af Windinge.« – 24. marts: »Vældet, der var af Sigfred Pedersen, var som alt fra denne Kant udmærket, maaske en kende bedre end sædvanlig.« – Man havde også en Vrøvlebog, som der blev læst op af, og ved samme møde bidrog Sigfred også her med et indlæg. Det var sæsonens sidste møde, idet man holdt, når eksamen nærmede sig.

Et punkt var denne aften ekstraordinært til afstemning, og det var, om piger kunne optages som medlemmer af »Mimer«. De tre første piger var samme år kommet i gymnasiet på Odense Kate-dralskole. De skulle nu ved skoleårets afslutning rykkes op i 2 g, hvis elever kunne blive medlemmer af »Mimer«. Og her efterlader protokollen ingen tvivl: »Resultatet af Afstemningen blandt II Klas-serne om Pigernes Adgang til Mimer blev et knusende Nederlag for de arme Pigebørn, idet slet ingen vilde have dem med.«

En enkelt gang i løbet af sæsonen havde man en fremmed fore-

Protokol.

Mødet var besigt af 38 medlemmer.
Efter at Foreningens og Beretningsbogen var
overlæst, indledede Næstformanden den Diskussion
om Dødslof. Indledning var ikke god og
Deltagelsen ikke særlig imponerende.
Vældet, der var af Sigfred Pedersen, var som alle
fra denne kant udmærket maaske en Kende bedre end
sædvanlig; ligeledes Bennet Windings Kritik deraf.

»Mimer«, der er landets ældste elevforening, holdt møde hver lørdag, og Sigfred deltog ivrigt i møderne, mens han gik i 3 g. Hvad de unge ambitiøse fyre begik af litterære ting indgik i »Mimers Væld«, som Sigfred ved de fleste møder var redaktør af. Som det fremgår af referatet i formandsprotokollen af mødet den 24. marts 1923, var formanden, Sigurd Højby, overordentlig tilfreds med klassekammeratens indlæg.

dragsholder, og det var den 11. november, hvor Dansk Forfatterforenings formand, Sophus Michaëlis, gæstede »Mimer«, hvilket medlemmerne havde set hen til med stor forventning. Sophus Michaëlis var blevet student fra Odense Katedralskole i 1884, og han havde i årene forinden været et overordentligt engageret medlem af »Mimer«. »Mimers Væld« fra sæsonen 1883–84 indeholder en snes poesier fra hans hånd, og han havde også været redaktør af Vældet. Da »Mimer« samme år fejrede 25-års jubilæum, og man besluttede at udsende en antologi med bidrag fra »Mimers Væld«, blev han udpeget som den ene af redaktørerne, og i samlingen, der har titlen »Vintergrønt«, finder vi 6 af hans digte fra gymnasietiden, fremført ved Mimer-møder. Siden blev han gjort til æresmedlem af sin gamle elevforening. – Da han hin aften i 1922 var på besøg på skolen, fortalte han om sin egen tid i »Mimer« 40 år forinden, og på opfordring læste han nogle af sine digte, som blev honoreret med mange klapsalver.

Hvilke tanker mon Sigfred Pedersen har gjort sig denne aften? Han var 19 år og gik i 3. g; nu var det ham, der var redaktør af »Mimers Væld«, og han skrev digte, som Sophus Michaëlis havde gjort det, da han i sin tid gik i gymnasiet. Siden havde han fået

nær en halv snes digtsamlinger samt en række romaner og novelle-samlinger udgivet, og nu var han de danske forfatteres talsmand. Noget har nok rørt sig i Sigfred på vej hjem til Harndrup.

Desværre er »Mimers Væld« ikke bevaret fra denne periode, og vi kender derfor ikke teksten til de digte, Sigfred selv har bidraget med ved Mimer-møderne. Vi får dog et klart indtryk af Sigfreds digte fra gymnasieårene, idet kritikken af Vældet – i form af en protokol, på hvis titelblad der står »Mimers autoriserede Kritiker-bog« – er bevaret. Også den taler sit tydelige sprog: Den 25. november blev der læst tre digte, det sidste af S. P. med titlen »Aften«. Kritiker var Høeg fra den sproglige klasse, og han refererede som følger: »Det tredje Digt er fortræffeligt. Det er et helt nyt Motiv, der er behandlet med stor Finhed og Frihed i Bearbejdelsen og i Opbygningen. Tanken, at Solen er en Guldmønt, der skal veksles for en Masse Stjerner, er udmærket og er Mimers store Digter Sigfred Pedersen værdig.« Den 9. december indeholdt Vældet 4 digte, alle skrevet af Sigfred Pedersen. Kritiker var klassekammeraten Benet Windinge, og han var positiv, dog ikke hele vejen igennem: Sammenfattende skriver han indledningsvis om Sigfreds digte: »Recepten er den gammelkendte Naturbeskrivelse eller om man vil Naturforgudelse. Og saa Kærlighed lige fra den gladeste til den mest ulykkelige. Sigfred har et eget Tag paa at bygge et Par Vers op paa en original Maade med nye friske Billeder«. Refererende til det digt, Sigfred havde skrevet til det foregående møde, kommenterede han nu aftenens første digt: »Sidst var det Aften – Nattens Komme – han behandlede, nu er det Morgen, Dagens Fødsel. Uden nogen Art forslidt Mytologi males en Decembermorgen. Det er let at se, at det er denne December, der er tale om.« Det har med andre ord været et helt frisk digt, Sigfred har læst for sine Mimer-venner. – Det næste digt »Brud« betegnes som »en skærende ulykkelig Stemning udtrykt i en Række angstfulde Spørgsmaal og en uegoistisk Selvopofrelse af Rang; men selv denne udtrykkes i et ubesværet Spørgsmaal, der passer saa glimrende til Situationen.«

Det tredje digt med titlen »Forbi« havde kritikeren sværere ved at kapere, idet han fandt det tungere end de to første og dets sidste strofer ikke så gennemskuelige som de første. Selv om Sigfred sikkert har søgt at udlægge sine vers, måtte kritikeren konkludere, at »det ikke kan nytte noget, naar Nøglen er borte«.

Men så var kritikeren atter positiv: »I det sidste Digt er Sigfred

Det tredje Digt er fortræffeligt. Det
er et helt nyt Motiv, der er behandlet
med stor Finesse og Frihed, Bjarbyselen
og Opbygningen.

Takkek, at Solen er en Guldbrant, der
skal vejes for en masse Luceaugt
(Stjerner) er udmærket og er Mimers
stor Digter Sigfred Petersen lovdig.

*Som det fremgår af »Mimers Kritikerbog«, fremhævede dagens kritiker digtet
»Aften«, som Sigfred havde skrevet til mødet den 25. november 1922.*

igen paa sin Kæphest: En poetisk Samtale mellem to elskende,
belyst af Stjernerens Skin. Men det er ikke lutter Kling-Klang. Hør
blot: »I hvert Sind er sænket Higen,/i hver Sjæl en Drøm om Daad.«

Ved sæsonens sidste møde var digtene, der blev fremført, også
Sigfreds, og Windinge, der igen var kritiker, kunne konstatere, at
årets sidste Væld var »en frisk og frejdig Melden sig under Livs-
glædens smeldende Fane«: »I fejende Rytmer sammenligner Sig-
fred sine Vers med »gyldne Gnister strø't i Rummet uden Tanke«,
netop som al virkelig Lyrik skal være; den Lyrik, der staar i skarp
Modsætning til den Fabrikslyrik, som der findes saa meget af.«
Han mærkede »Digterens Kald strømme gennem Stroferne« og kon-
kluderede: »Sigfreds Herredømme over Formen kommer stralende
til Orde heri.«

Sådan har unge poetiske sjæle boltret sig, når de var til møde i
»Mimer« lørdag aften. Sigfred var ikke længere så genert og turde
nu godt fremføre sine vers. Det bekræftes af hans gymnasiekam-
merat, senere stiftamtmand Jacob Hørup, der gik i den sproglige
klasse og senere udtalte: »Vi havde det indtryk, at Sigfred var for-
bløffende indadvendt, men det ændrede sig totalt, da vi oplevede
ham i »Mimer«, hvor han udviste en blændende aktivitet og præ-
sterede noget ud over det sædvanlige.«

I »Mimer« fik han anerkendelse, og det har været yderligere
inspirerende for den unge digter. Selv om vi ikke kender digtenes
ordlyd, får vi gennem de bevarede protokoller indtryk af, at det

var en alvorligt tænkende Sigfred, der formulerede vers om natur og kærlighed i sine gymnasieår, og at han blev taget alvorligt af sine kammerater. De har også mødt en anden Sigfred, idet hans indlæg til Vrøvlebogen den 24. marts »vakte stor Jubel«.

Vi har dog et bevaret digt fra hans gymnasietid, idet han nogen tid før studentereksamen skrev en konfirmationssang til sin fætter Jens i Aborg ved Assens. Han tog udgangspunkt i en oplevelse, han havde haft, da han som femårig af moderen blev taget med på en tur til gården i Aborg, hvor den lille fætter var kommet til verden. Natten, der fulgte, blev absolut ingen god oplevelse for Sigfred:

Tænk! i syvti samfulde Aar
fødtes der ingen i denne Gaard.
Det var da ogsaa paa høje Tid,
at Jens blev født – straks strømmede hid
fra alle Landets Kroge og Kanter
Mostre og Fætre og Fastre og Tanter.
For at huse den Flok i Flæng
brugtes endog en Skuffe som Seng.

Da det blev sengetid, kneb det med at få plads til de mange gæster, der var kommet for at se den nyfødte, og én foreslog, at man kunne trække den store skuffe i dragkisten ud og lægge den lille Sigfred dér. Han måtte nødtvunget finde sig i det og lukkede hele natten ikke et øje af frygt for, at nogen skulle skubbe skuffen ind! – Sigfred havde aldrig glemt hin oplevelse, og han har fundet, da han sammen med sin familie blev inviteret med til fætterens konfirmationsfest, at han passende kunne blive mindet om, at hans ankomst til verden medførte en rædselsfuld nat for den 5-årige fætter fra Harndrup. – Sangen var skrevet til melodien »Kejseren af Kinesiens Land«, og den ligger over det normale niveau af den slags lejlighedssange. Det var ikke Mimers medlemmer, men familien, han skrev vers til, og det evnede han også.

Tilbage til Mimer! At Sigfred havde overvundet sin generthed, fremgår af den kendsgerning, at han var en af dem, der i »Mimer« blev idømt flest bøder. Ved mødet den 7. september blev han således idømt to bøder på henholdsvis 5 og 10 øre, og han må have skærpet tonen, for den 28. oktober blev det til én bøde á 5 øre og ikke mindre end syv bøder á 10 øre. I alt 75 øre, hvilket

svarede til tre måneders kontingent. Hin aften må det have været en særdeles løssluppen Sigfred, man har haft i »Mimers« lokale.

Ved »Mimers« jubilæer er der udgivet samlinger af digte, og det var også tilfældet, da foreningen i 1934 fejrede 75-års jubilæum. Der var tale om et udvalg af de digte, der var blevet fremført ved Mimer-møder, siden sidste samling var udsendt ved 50-års jubilæet i 1909, og det var Sigfreds digt til Mimers nye sønner, der indledte samlingen. Mimer var i den nordiske mytologi den vise jætte, der sad ved brønden under Yggdrasils ask og hver dag drak visdom af brøndens vand. Møderne i »Mimer« havde givet Sigfred inspiration, og nu forestillede han sig atter stående ved Mimers brønd:

I Mimers Hal jeg fordum skænked Mosten
og skænked lydigt, til man sagde Stop.
Nu staar jeg atter her ved Vandingsposten,
ved Mimers Brønd og hiver Drikken op.
Ja, kom Hr. Mimer selv og bød mig trække
lidt Væld af Brønden op, som hans Bakkant,
da vilde jeg ham svare som Rebekka
i Biblen svared' Abrahams Gesandt:
»Min Herre, drik! og dine Dromedarer
jeg og skal gavmildt vande hver især,«
– hvorpaa jeg vilde skænke mine Varer
for Mimer og hans gode Sønner her.

Blader vi i samlingen, finder vi yderligere et digt af Sigfred Pedersen, og det er ikke blandt de digte, der nævnes i »Mimers« protokoller. Det var som nævnt alvorlige digte, og det er det pågældende digt, »Nonnens Bøn«, tilsyneladende også, men der er en overraskende slutning, sådan som vi ofte møder det hos den senere Sigfred Pedersen. Nonnen beder Gud om tilgivelse og spørger, om det er en synd at elske, når kærligheden er ren:

Herre, hjælp mig, lær mig
alle Prøvelser at bære;
dig alene bør jeg elske,
dig alene Ære.
– Herre, tilgiv mig:
Mit Hjerte elsker endnu en.

Billedet er taget i anledning af Karen og Lars Pedersens sølvbryllup i maj 1923. Yderst til højre står Sigfred, der på det tidspunkt var ved at læse til studentereksamen.

Eftersom digtet står blandt digtene i »Mimers Væld«, må det være blevet læst op ved et møde i »Mimer«, og så har Sigfred haft et glimt i øjet, da han læste det – hvad han tydeligt ikke har haft, da han læste de digte, der er omtalt i protokollen. I 1934 var hans »Nye og sørgelige Viser« udkommet, og det er nok grunden til, at redaktionen har valgt at tage netop dette digt med i jubilæumsbogen – digtet om nonnen, der beder om tilgivelse, fordi hun ud over Gud elsker endnu en!

Studentereksamen stod for døren, og Sigfred opnåede et pænt resultat. 36 bestod det år studentereksamen, og Sigfred lå i den bedste fjerdedel. Han havde ydet en solid indsats, og det blev han også belønnet for ved dimissionen den 30. juni, idet han fik tildelt den ene portion af Det Baggerske Legat, der ifølge fundatsen fra 1781 skulle tildeles »to af de sindigste, sædeligste og til Studeringer bedst oplagte Deposituri, som ere barnefødte i Fyen og fra Odense Skole sendes til Kjøbenhavn«. Sindig, sædelig og velegnet

Studererårgangen 1923 fra Odense Katedralskole. Sigfred Pedersen står som nr. 4 fra venstre i bageste række (foran billedet). Som nr. 3 fra højre i samme række ses Jacob Høirup, der senere blev stiftamtmand over Fyn.

til videregående studier er det indtryk, man har haft af Sigfred efter tre år i gymnasiet, og han var efter dimissionen 116 kr. rigere. Hans forældre har uden tvivl overværet højtideligheden i skolens solennitetssal, og de har været stolte af deres Sigfred. At han skulle læse videre, var de indforstået med, men der havde været en del diskussion om, hvilket studium han skulle vælge.

Bedst havde Sigfred til studentereksamen klaret sig i dansk, matematik, fransk, naturhistorie og oldtidskundskab, hvorimod han havde fået jævne karakterer i historie, fysik og kemi. Ikke desto mindre havde han på et tidspunkt talt om at læse til ingeniør, men det afviste moderen, idet hun frygtede, at han så ville rejse til udlandet. Selv ønskede hun, at han skulle læse til præst, men det afviste han med den begrundelse, at han var for genert til at stå på en prædikestol. Jura var også inde i billedet, og det afviste moderen med den begrundelse, at jurister er skurke! Faderen, der forlængst havde set, at hans hu ikke stod til landbruget, var tilfreds, hvis han tog en embedseksamen, og der blev indgået det kompromis, at han skulle læse statsvidenskab.

Men Sigfred ville noget helt andet. I et interview har han senere sagt: »Jeg kunne ikke sige til min far, at jeg ville til København for at studere til digter. Men jeg har aldrig villet andet.« Sine forældre havde han imidlertid lovet at tage en embedseksamen, og sit løfte holdt han.

Efter at Sigfred var blevet student, aftjente han sin værnepligt i »Landstormen« (t.b.). Tjenesten varede kun to måneder, og umiddelbart efter begyndte han at studere statsvidenskab ved Københavns Universitet.

Før han begyndte at studere, skulle han dog aftjene sin værnepligt. Han blev indkaldt til »Landstormen«, der havde til opgave at uddanne til forsvar af eget hjemsohn, og tjenesten varede kun to måneder. Der blev også undervist i civile fag, og Sigfred sammenlignede det nærmest med et højskoleophold. Det har nok været i juli og august, hvorefter han kunne begynde samtidig med de øvrige studerende.

Lauritz græd, da Sigfred forlod hjemmet. »Nu rejser mit leksikon«, klynkede han.

Studieår i København

Sigfred Pedersen blev immatrikuleret ved Københavns Universitet i september 1923, hvor han begyndte at studere statsvidenskab, og han afsluttede studiet med embedseksamen i 1931. De fleste brugte 6 eller 7 år til studiet; Sigfred brugte 8 år, men det er der en naturlig forklaring på, eftersom han havde andre aktiviteter ved siden af studiet.

Sigfred Pedersen har kun skrevet nogle få erindringsartikler, men til gengæld tit *fortalt* erindringer. Ofte blev han senere interviewet, og gerne fortalte han, bl.a. om studieårene, hvor København tog ham til sig, hvilket fik afgørende betydning for hans senere livsbane.

I erindringsbogen fra 1969 er det Sigfred Pedersens studiekammerat Orla Strange Petersen, der skildrer denne periode, og han skriver meget rammende: »Vi læste nationaløkonomi, vi drak øl, vi spillede kort, og vi tog del i studenterlivet, som det levedes dengang.« – Det er korrekt, at Sigfred læste nationaløkonomi, men det er nok begrænset, hvor meget det optog ham. Han fulgte forelæserningerne, men en kendsgerning er det, at han i senere interviews aldrig har fortalt om, hvad der foregik i auditorierne. Til gengæld har han aldrig lagt skjul på, at han sad meget på Studiegårdens frokoststue i Studiestræde, og det var her, det hele begyndte. Den var – ud over at være frokoststue for dem, der studerede jura og statsvidenskab – mødested for tidens unge kunstneriske talenter, og Sigfred fængsledes af dette miljø. Her sad unge skribenter og spirende digtere, og ikke mindst dem lyttede han til. Det var her, han bl.a. lærte Hans Scherfig, Hakon Stangerup, Jens August Schade og Kjeld Abell at kende. Sidstnævnte havde så stor tillid til ham, at han altid viste ham, hvad han havde skrevet.

En hel generation af unge kunstnere kom i disse år til verden på Universitetets frokoststue. Vidt forskellige var de, men fælles for dem var, at de var fattige. En kop kaffe kostede 10 øre. Man kunne få en ny kop kaffe for 5 øre, hvis man brugte den samme kop, og det gjorde man selvfølgelig.

Sigfred kom i Studenterforeningen og i Studentersamfundet, og

når der opførtes revy, bidrog han flere gange med tekster. Der blev også holdt fest, og det var ved et karneval i Studenter-samfundet, han traf Bertha, kaldt Birte. Hvor meget Sigfred havde gjort ud af at gå til karneval, har han ikke røbet, men derimod har Birte fortalt, at hun var klædt ud som hawaii-pige. Om deres møde hin aften har hun fortalt: »I den larmende vilde hob var der to små fynboer, der ikke kendte hinanden. Den ene var mig, Birte, – den anden Sigfred. I en pause kom vi til at sidde ved siden af hinanden.« Det foregik i de taglokaler i en ejendom på Vestre Boulevard, hvor Studenter-samfundet holdt til, og det blev begyndelsen til 14 års venskab og ægteskab.

Birte var datter af en Kerteminde-fisker og havde som Sigfred et kunstnerisk talent. Hun elskede at sidde ved staffeliet, og hun var i 1926 draget til København for at forsøge sig inden for malerkunsten. Sigfred har med største interesse lyttet til, hvad den unge Kerteminde-pige havde at fortælle, for også han syslede ved staffeliet. Faktisk debuterede han ved Kunstnernes Efterårsudstilling i 1931, men han opgav staffeliet til fordel for skrivebordet, og ingen af hans billeder er bevaret.

Kort tid efter at Sigfred og Birte havde mødt hinanden, skete der det held i uheld, at Sigfred blev sagt op. Hidtil havde han boet til leje hos en ældre dame på Vesterbro, men hendes datter skulle flytte hjem og bo på det værelse, som Sigfred hidtil havde haft, og han måtte flytte.

Han har selvfølgelig drøftet situationen med Birte, og resultatet blev, at de sammen flyttede til Nyhavn 17, hvor de kom til at bo i et stort værelse ud mod havnen. Og det var ikke kedeligt, eftersom stuen altid var fuld af mennesker. Der blev digtet og malet, der blev sunget og danset, ofte til langt ud på natten. Det var i denne periode, Sigfred skrev digtet »Nyhavns Nætter«, hvor en af linierne lyder: »Natten er lang, lad os sove i Morgen.« – Der blev også drukket natten igennem, for Sigfred var just ikke afholdsmænd. Hans gode studiekammerat har også kommenteret denne side af Sigfred: »Jeg har ofte set ham fuld, men jeg har aldrig set ham lallende eller sentimental eller ondskabsfuld.« Han indrømmer, at han var bryggerierne en god kunde, men han betegner det ikke som en last. Det hørte med til miljøet, at man drak, og Sigfred blev aldrig mere fuld, end at han kunne finde hjem.

Sigfred havde – om man så må sige – begge ben på jorden, og derved formåede han at holde balancen. Han var altid glad, selv

Ved et karneval i Studentersamfundet traf Sigfred Birte, som også var kunstnerisk begavet og tilbragte megen tid bag staffeliet. Ret hurtigt flyttede de til Nyhavn 17, hvor de havde et stort værelse ud til havnen. Selv om de kun boede her godt et par måneder, blev Sigfred stærkt knyttet til kvarteret og blev kendt som Nyhavns digter.

om der måske nok engang imellem kunne være grund til at være lidt deprimeret. Han skrev digte, som han forgæves prøvede at få afsat. Ingen af hovedstadsbladene ville trykke, hvad han skrev, og det var svært at få det til at løbe rundt. Et digt, han sendte til Fyns Tidende, indbragte 5 kr., og det gav ham blod på tanden. Han sendte fire-fem stykker og fik det svar, at når der var tale om så mange, måtte han nøjes med mindre, og så holdt han op! Birte var i samme situation, idet hun ikke kunne få sine malerier afsat.

En periode havde Sigfred job i Statistisk Departement, og han havde ord for at være en dygtig og samvittighedsfuld medarbejder. Måske har han gjort sig sine tanker om, hvordan det ville være, når han engang fik sin eksamen, at blive fast ansat ved et sådant departement, og det har måske været baggrunden for den dristige beslutning, han traf en dag: Han arbejdede sammen med en anden student, der var ansat af Overskyldrådet og som følge deraf var bedre aflønnet. Sigfred vidste, at han var mindst lige så god som den anden til at bearbejde ejendomsskyldvurderinger, og gik til kontorchefen, hos hvem han forhørte sig om muligheden for at få den samme løn som den anden student. Det havde

han ikke mulighed for at give ham, hvorefter Sigfred pakkede sit gode tøj og gik. Næppe i harme, men velovervejnet.

Hvad det økonomiske angik, var han sikret ved et fast tilskud fra forældrene i Harndrup. De svigtede ikke deres søn, og han svigtede ikke sine forældre. Efter tre år i København lod han dem vide, at han havde mest lyst til at opgive studiet, men der gik ikke mange dage, før der lå svar fra faderen: De havde ofret penge på hans studier; det agtede de fortsat at gøre, og han havde at fuldføre studiet. Og det gjorde Sigfred så. Mere blev der ikke talt om den sag.

Sigfred blev – og er fortsat – kendt som Nyhavns digter. Det er imidlertid værd at bemærke, at Sigfred og Birte kun boede 2½ måned i Nyhavn, hvorfra turen gik til Østre Farimagsgade. Hans navn er så nært knyttet til Nyhavn, at man let får den opfattelse, at han har boet der en årrække. Men det har han ikke, første gang kun godt et par måneder.

Disse måneder fik imidlertid afgørende betydning for ham. Han lærte Nyhavn med dens beværetninger med øl, harmonika og sang at kende, og han lod sig inspirere af den helt specielle stemning, der herskede her. Og det var vel at mærke et andet Nyhavn end det senere og havde ikke noget dårligt ry. Det var harmløst og umiddelbart, og det var mest fredelige og gæve søfolk, der færdedes her. Han lærte dem at kende, og mange af dem blev hans venner. Selv har han udtalt: »Jeg har altid godt kunnet lide søfolk; det er herlige oprindelige mennesker, og de har et dejligt sprog, der er helt deres eget.« – Nyhavn var en af stationerne i Sigfreds tilværelse, men den betød så meget for ham, at han – skønt fynbo – blev Nyhavns digter.

Hidtil havde han i det væsentlige skrevet alvorlige digte. I Nyhavn lærte han visen at kende, og de forsøg, han selv gjorde, slog an. Siden vendte han gang på gang tilbage til Nyhavn – også for en periode at bo der, og det var hans Nyhavns-viser, der gjorde ham til en kendt og berømmet digter. Var han fortsat med at skrive digte, som han gjorde det som barn i Harndrup, før han senere gik til Mimer-møder, og som han gjorde det de første år i København, havde han ikke været så kendt, som han er i dag. Siden boede Sigfred og Birte flere steder i København, men vi skal være glade for, at han – uanset hvor han boede i København – gang på gang søgte til Nyhavn. Havde han ikke gjort det, havde vi været en lang række viser fattigere.

I Østre Farimagsgade delte Sigfred og Birte lejlighed med Hans Scherfig, som vi først og fremmest kender som forfatter til »Det forsømte Foraar« og andre romaner. Han var blevet student fra Metropolitanskolen året efter, at Sigfred var blevet student fra Odense Katedralskole. De havde begge haft deres gang i Studiegården, og de fandt hurtigt ud af, at de havde fælles interesser – selv om Sigfred Pedersen skrev og Hans Scherfig malede. Fra 1928 og den følgende halve snes år udstillede Scherfig på Kunstnernes Efterårsudstilling, og det var først i 1937, han som forfatter debuterede med romanen »Den døde Mand«. Året efter fulgte »Den forsvundne Fuldmægtig«, to år senere »Det forsømte Foraar«. Begge havde de da fejret 25-års studenterjubilæum, og det var mødet med de gamle gymnasiekammerater, der inspirerede Scherfig til at skrive romanen om de lidelser, han og hans kammerater var blevet udsat for af datidens sataniske lærere. Har Sigfred og han diskuteret romanen, har Sigfred ikke kunnet give sin gode ven ret. Sigfred så ikke Odense Katedralskole som den sorte skole, og han har på intet tidspunkt udtalt sig negativt om sine lærere. Scherfig gør ikke andet i sin roman.

Men tilbage til 1928, hvor den da 25-årige Sigfred, hans to år yngre kæreste Birte og den jævnaldrende Hans Scherfig flyttede ind i et atelier i en ejendom i Østre Farimagsgade, der på det nærmeste lignede et tårn. Det var Sigfred, der havde fundet stedet, og de var på forhånd enige om at dele huslejen. Fælles havde de det, at de lige havde debuteret som kunstnere: Sigfred havde fået udgivet en digtsamling, og Scherfig havde fået fire kubistiske malerier antaget på Efterårsudstillingen. Begge havde de noget i sig, som de gerne ville give udtryk for; resultatet var bare skuffende, hvilket Scherfig har givet udtryk for i sin erindringsartikel: »Sigfreds digte indbragte ikke en øre, og mine malerier stod usolgte og uomtalte. Alligevel følte vi, at vi var betydelige personer.«

Det var med andre ord tre fattige kunstnere, der flyttede ind i tårnet i Østre Farimagsgade. Sigfred havde vel lidt større udgifter end de andre, idet han trods alt læste statsvidenskab og der var udgifter til bøger, kompendier o.a. Der var to rum, ét til Scherfig og ét til Sigfred og Birte. Der var kakkellovn i Scherfigs værelse, petroleumsovn hos Sigfred og Birte, og når det var rigtig koldt, krøb man sammen hos Scherfig. Mange havde deres gang hos de unge kunstnere, og der blev drukket øl og billig portvin. Scherfig spillede på harmonika, og når det gik rigtig lystigt til, klagede de,

Tidligt bgyndte Sigfred Pedersen at optræde på de københavnske caféer med recitation af egne digte, og det hændte, at han akkompagnerede sig selv, som her på lut.

der boede nedenunder, over for megen støj. Når vennerne var gået, var der til gengæld ro, for så blev der skrevet og malet.

Sigfred sendte fortsat sine digte til diverse redaktioner, og – fortæller Scherfig – »der kom gule konvolutter tilbage med trykte sedler: »Tak for tilsendte, som vi har læst med interesse, men pladsmangel osv.« Vi hadede gule konvolutter.«

Ikke desto mindre var det altid festligt, hvor Sigfred var til stede. Nogle af de små restauranter i den indre by lagde i disse år an på litterær underholdning med visesang og oplæsning, og her bidrog Sigfred med recitation af egne digte, selv om honoraret kun beløb sig til de glas øl, der blev serveret. Selv om han var begyndt at optræde, fortsatte han sit liv og sit arbejde som før, og for studiekammeraten var der ikke sket nogen ændring med Sigfred: »Han blev ved med at være den gamle, kvikke bondestudent, med det lune fynske glimt i øjenkrogene og med det skarpe blik for livets og menneskenes små pudsigheder.«

Hvad der blev afgørende for denne del af Sigfreds virksomhed var de oplæsningsaftener, som værten på »Ungarsk Vinhus« på hjørnet af Lille Kongensgade og Kongens Nytorv begyndte at ar-

Studiegårdens frokoststue var mødested for tidens unge kunstneriske talenter, og her faldt Sigfred Pedersen godt til. På billedet ses fra venstre Harald H. Lund, Sigfred Pedersen, Johannes Wulff, Jens August Schade, Poul P. Pedersen og Mogens Jermiin Nissen. Her er de samlet privat hos Harald H. Lund, måske for at planlægge oplæsningsaftener på »Ungarsk Vinhus«.

rangere i 1929 med digteren Harald H. Lund som en dynamisk drivkraft. Sigfred var med, og nu var honoraret steget til en portion mad og en karaffel vin! Unge digtere fik her lejlighed til at give smagsprøver på det, de havde skrevet, og Sigfred reciterede nogle af sine digte. Hvad der yderligere bidrog til at gøre disse digteraftener populære var, at søstrene Lulu og Aase Ziegler havde sluttet sig til og var begyndt at synge nogle af de unge digteres viser. Det var et dejligt sted at komme, og disse digteraftener blev en stor succes.

Afgørende for Sigfred Pedersen blev her mødet med Niels Clemmensen, der spillede og sang og også var en central skikkelse ved digteraftenerne i »Ungarsk Vinhus«. Med sine kun 26 år var han allerede en anerkendt komponist, idet han efter at være blevet konservatorieuddannet bl.a. havde skrevet musik til en række af Hans Hartvig Seedorfs digte. Sigfred Pedersen, der i det væsentlige hidtil havde skrevet alvorlige digte, var begyndt at eksperimentere med at skrive viser, idet han altid havde en melodi i hovedet, når han formede vers, og hvad han fremførte heraf faldt

i god jord hos Niels Clemmensen. Hvad Sigfred havde skrevet, var lige noget, han kunne sætte toner til, og mødet mellem digteren og komponisten blev begyndelsen til et nært venskab og udbytte- rigt samarbejde. Han skrev gennem årene melodi til en række af Sigfreds viser, bl.a. to af de mest populære, Søren Bramfris Lærke- sang og Katinka. Danskere af lidt moden alder, der kan lide at synge, kan synge med på »Nu gaar Vaaren gennem Nyhavn fra Schanghai og til Kahyt« og »Katinka, Katinka, luk Vinduet op, nu vil jeg spendere en Vise«. Og det skyldes ikke mindst de melodier, Niels Clemmensen satte til Sigfreds tekster. – Andre kendte komponister, der så en udfordring i Sigfred Pedersens tekster, var Kai Normann Andersen, der skrev melodi til »Den gamle Skær- slippers Foraarssang«, og Knud Vad Thomsen, der med sine melo- dier var med til at gøre »Tørresnoren« og »Jeg plukker Fløjlsgræs og Ridderspore« populære. At det betød meget, at Sigfred Peder- sen traf og valgte de rigtige komponister – og omvendt – viser den kendsgerning, at vi nu mere end et halvt århundrede senere kan synge med på mange af dem. Foreløbig var det Sigfred Peder- sen og Niels Clemmensen, der havde mødt hinanden på Ungarsk Vinhus, og det kom der mange års produktivt samarbejde ud af.

Vinteren 1929 var hård og kold, og det kneb med at holde varmen i tårnet i Østre Farimagsgade. Ofte tilbragte de en del af dagen i Studiegården eller i Kannibalen, aftenen i Studenter- samfundet, og for Sigfreds vedkommende blev studierne forsømt. Embedseksamen nærmede sig, og han tog konsekvensen og flyt- tede sammen med Birte til Rosengade, hvor de havde en lejlighed med to værelser og køkken til 20 kr. om måneden. Det var dog ikke så luksuriøst, som det lød. En bjælke var til hinder for, at Sigfreds skab kunne komme ind i lejligheden, og han måtte lade det stå i gården. Han gjorde et forsøg på at få styr på det knastørre eksamensstof, men da det kom til stykket, kom en stor tandbyld i vejen, og den var måske også medvirkende til, at Sigfred dumpe- de.

Birte var begyndt at sy kludetæpper og var netop blevet færdig med et smukt tæppe med motivet Katinka og Søren. Da Sigfred kom hjem til Rosengade og nedslået meddelte resultatet, så han på tæppet og gik ind til sig selv og lukkede døren. En time senere vendte han strålende glad tilbage, og med sig havde han digtet om Katinka og Søren (si. 148). Samme dag dumpede han til embedseksamen og skrev en af sine allermest kendte viser!

Ved siden af Sigfred Pedersen ses hans nære ven, komponisten Niels Clemmensen, der skrev melodier til en række af hans kendte viser, bl.a. »Nu gaar Vaaren gennem Nyhavn« og »Katinka, Katinka, luk Vinduet op«. Yderst til højre sidder hans bror, redaktør Carl Henrik Clemmensen, som de samarbejdede med i forbindelse med udgivelse af bogen om Nyhavn i 1943.

At der stadig var små kår hos viseskriveren fremgår af digtet »Foraar i Rosengade«, hvis første strofe lyder:

Jeg har ikke Penge til Mad,
jeg har ikke Penge til Øl,
jeg har ikke Penge engang til lidt billig Tobak!
Havde jeg Penge til Øl,
ja havde jeg Penge til Mad,
saa styrted jeg ned for at købe lidt billig Tobak!

At Sigfred var inkarneret ryger, hersker der ikke tvivl om, og det bekræftedes, da han senere skrev »Ode til Tobakken«. Han beskriver i Rosengade-digtet »Digteren Sorgenfris sorgenfri Kaar« og kalder på musen og øl, for nu er det forår, og så skal der digtes. –

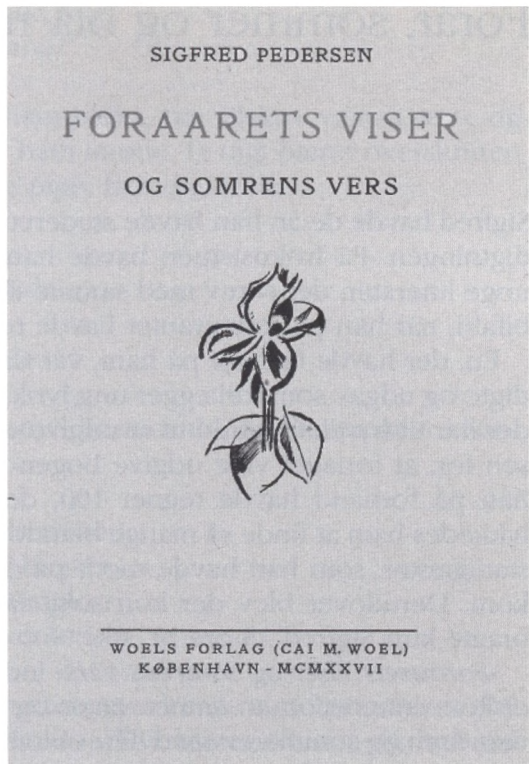
Måske kan der netop det år have meldt sig så mange muser og så mange øller, at det også kom til at gå ud over eksamenslæsningen!

En del heraf var også foregået i Harndrup. Nok var han blevet københavner, men han glemte aldrig sin opvækst på en gård på Nordvestfyn, og i studietiden blev det hvert år til et ophold på Dalagergård. Harndrup stod hans hjerte lige så nær som Nyhavn. Han var altid velkommen, når han kom hjem, uanset om der skulle læses eller holdes ferie, og for folk på hjemegnen forblev han den samme. Det var – som hans egen bror har udtrykt det – ikke en københavnersnude, der kom hjem; det var Lars Pedersens Sigfred. Alle kendte ham og holdt af ham. Var der fest eller sammenkomst, blev han inviteret med, og i marken gav han gerne en hånd med. Undertiden havde han en kammerat med. En sommer var det Hans Scherfig, og forfatteren til »Det forsømte Foraar« har også givet et nap med på Dalagergård. Han dyrkede som nævnt i de unge år sit talent som maler, og måske har han om aftenen stået bag et staffeli, mens Sigfred er gået en tur ud over markerne og har lagt grunden til et digt. Det var fortsat naturen og dens flora, der inspirerede ham, og som det vil fremgå, spores det tydeligt i hans første digtsamlinger.

På den anden side tog Sigfred gæstfrit imod, når der – hvor han end boede i København – kom besøg fra Harndrup. Farbror Jens, der var forblevet ugift og boede hos sin bror Rasmus på Brunhøj ved Fyllested, hvor han hjalp med bedriften, kom ofte på Dalagergård, og de tre drenge holdt meget af ham. Når han havde været på besøg, blev han af drengene fulgt hjem over markerne, og de havde meget at snakke om undervejs. Han var flere gange senere i København for at besøge sin nevø, og det samme gjaldt lillebror Lauritz, som var nært knyttet til ham. Han var som regel i København 4–5 dage hver sommer, og uanset hvem der kom fra Harndrup – forældrene har uden tvivl også været der, så var besøget en oplevelse for begge parter. Sigfred hørte nyt fra Harndrup, og Sigfred var en glimrende guide, når det gjaldt Københavns seværdigheder eller et besøg på Bakken.

Sigfred boede mange steder i København, og fra Rosengade gik det til Valborg Allé, hvor han og Birte boede på et tagkammer. Der skulle gøres et nyt forsøg på at tage embedseksamen, og denne gang skulle det lykkes. De ydre omstændigheder var imidlertid alt andet end gode. Sne og regn fandt vej mellem tagstenene, og siddende med overfrakke og hue prøvede Sigfred at koncentrere

Endnu mens Sigfred Pedersen studerede, fik han sin første digtsamling udgivet, »Foraarets Viser og Somrens Vers«. Det var i 1927, og i 1931, hvor han fik sin embedseksamen, fulgte samlingen »Blaa Mandag«. Der gives prøver fra begge samlinger i efterfølgende afsnit.

sig om den forestående eksamen. Optræden har det været begrænset med, for Sigfred havde også et job, der skulle passes. For at have til dagen og vejen havde han i 1930 ladet sig ansætte som journalist ved Nationaltidende, hvor han var knyttet til handelsredaktionen.

Sigfred klarede såvel arbejdet på redaktionen som spørgsmålene ved eksamensbordet, og i 1931 kunne han smykke sig med titlen cand.polit. Han havde bestået den embedseksamen, som han havde lovet sine forældre at tage. Spørgsmålet var så, hvad han skulle bruge den til?

Forår, sommer og blå mandag

Sigfred havde de år, han havde studeret, ikke kunnet holde sig fra digtningen. På frokoststuen havde han som nævnt truffet andre unge litterater, der skrev med samme ildhu, og han havde høstet bifald, når han på restauranter havde reciteret sine digte.

En, der havde fået øje på ham, var Cai M. Woel. Han skrev selv digte og udgav som forlægger ung lyrik, og det er uden tvivl ham, der har tilskyndet Sigfred til at udgive en samling digte. Betingelsen for, at forlaget ville udgive bogen i 400 eksemplarer, var, at han på forhånd havde tegnet 100, der ville købe den, og det lykkedes ham at finde så mange blandt venner og bekendte og de stamgæster, som han havde mødt på de beværtninger, hvor han kom. Derudover blev der kun solgt få eksemplarer, og de indbragte kun Sigfred 25 øre pr. stk.

»*Foraarets Viser og Somrens Vers*« indeholder 25 digte, der alle er koncentreret om to emner: natur og kærlighed. Digteren oplever våren og sommeren med deres blomsterpragt i digte om jasminten og snerlen, roserne, kornblomst og klinte, og i hjertets have plejer han to blomster: mindernes blomst og håbets blomst. Han digter om vår og skærsommer:

Nu rører Vaarens friske Vind
paany Konvallens Klokkespil,
og Glæden ved at være til
er atter Gæst i Sjæl og Sind!

— — —

Og rigt er Somrens Blomsterflor.
Kornblomst og Klinte, Søstre smaa,
den ene rød, den anden blaa,
helst ved hinandens Side gror.

Men den lyse tid er for digteren også

de altfor lette Kjoler,
som sig Vej mod Vinden bane,

og som hvisker sødt imod mig,
hvad jeg næsten ej tør ane.

Selv om »Ensomhed huer ham bedst, bør Elskov være Gæst«, og sommerens eventyr danser ham imøde. Et digt bærer overskriften »Forelsket«, og nu er det en pige, han digter til:

Hvor var Du sød i Aften.
Det blev vort bedste Møde.
I Nat blir alle, alle
mine Drømme rosenrøde.

Han møder kontorpigen Ketty i høstens tid, og de sværmer i Søndermarken:

Fabled jeg? – Se! Ketty kommer!
Smilende hun blidt mig henter.
Lutter Sang og Sol og Sommer:
Kæreste! vor Bænk os venter!

Hun er som et føl, han som en vogterdreng, men han ved, at »Føl er bare Føl en Sommer eller to«. Det bliver efterår, og han må erkende, at det trods ærlig stræben ikke er som før:

Min Kærlighed – og Din – er bukket under;
thi ingen for sit Hjertes Lune raader...
Farvel, Lev vel. Nu er det Slut! vi skilles.
Ej mer for Din Skyld skal mit Hjerte drillles.
– Men jeg vil mindes dig i stille Stunder.

»Vaar betyder Eventyr« står der på titelbladet, men også sommeren stod i eventyrets tegn. Det endte, da det blev efterår, men han kunne ikke andet end beundre eventyrets hovedperson, fordi hun gik »med løfted Hoved gennem Sorgen«. Det må have været ham, der har slået op!

Kritikken var gennemgående negativ, men Sigfred tog sig det ikke så nær: »Herregud, jeg var ung, og der skulle mere til at slå mig ud.«

Det blev forår igen, og Sigfred var nødt til at skrive vers. Han kunne ganske enkelt ikke lade være. 17 digte fik han i 1928 trykt

i tidsskriftet »Femte November«, og de bedste af dem kom med i samlingen »*Blaa Mandag*«, der i 1931 udkom på Branners Forlag.

Digteren glæder sig over naturen – »Vaaren os mødte i Underets Time« – , og han synger livets sang, der er »fuldtonende og skøn«:

Og Livet kom med Larm og Fløjtespil,
dets dybe, skønne Eventyr mig mødte.
Hvor var det stort og skønt at være til,
hvergang et Hjerte imod mit forblødte.
Min Sang skal favne alle, løfte alt,
jeg hylder hver som modstod, hver som faldt.
Men al min Vildskab slænger sig i Støvet
og nynner tyst for den, som er bedrøvet.

Og »Saa var Somren vor Gæst igen«:

Hver Dag os møder med ny Mirakler:
Hver Blomsterart har sin egen Tid.
Nys pranged Haslen med Støv i Rakler,
nu hersker Hylden saa blomsterhvid.

Tanken er gået til barndomshjemmet, som han mindes i digtet »Min Barndoms Vaar«, hvor det hedder:

Nu brøler Køerne højt i Stalden
af Længsel efter det grønne Græs,
i Skoven vaagner nu Vaarkonvallen,
og Pilen pranger med sølvgraa Gæs...

Saa fint staar Vaaren i Sindet tegnet,
mens Barndom aabner sin Dør paa Klem.
Og Stjernen ler gennem Hasselhegnet,
en Solsort hulker fra Hyldens Gem.
Tyst hvisker Vinden med Havens Grene
om alt og intet – hvor mild en Leg.
Og Mindet hvisker i mig alene.
Om hvad? Spørg Vinden – den svarer ej.

Også i anden forbindelse er tankerne gået til Fyn, og et af digtene er tilegnet den fynske pige:

Paany mit Sind og min Sang jeg mætter
ved Kornets Duft om de fynske Sletter.
Som Lærken løfter jeg der min Stemme,
thi der, kun der har mit Hjerte hjemme.

Og Egnens Ungmø har blanke Øjne,
og hendes Arme er ru og nøgne.
Hun stakker Enghø med Haaret filtret,
med Kjolen højt over Knæet kiltret.

Du stærke, levende fynske Pige,
som blunder bedst bag et dugget Dige,
hedt syder Blodet i dine Aarer,
mens Sindet skifter i Smil og Taarer.

Dit Sind er svalt som de lyse Nætter,
din blide Sundhed mit Hjerte mætter.
Jeg samler Styrke mod det, der kommer,
hos dig: Hos selve den fynske Sommer!

Mødet med Nyhavn betød så meget for Sigfred Pedersen, at også flyttedagen måtte have et digt:

Det var en kølig Morgen
med Foraarssol og Foraarsblæst,
vi ned til Nyhavn flytted,
Hans Lund var Trækvognshest.

Et mægtigt Læs vi kørte
med alskens Skrammel, løst og fast.
Min allerlængste Pibe
stak højt til Vejrs som Mast.

Hvor var jeg glad og munter:
alt hvad jeg ejed laa og flød
paa en trøstfældig Trækvogn,
som skreg i Angst og Nød.

Og Birte gik ved Siden
med en Dusk Blomster i sin Haand,

løst henslængt over Skuldren
en Mandolin i Baand.

Saa rundede vi Hesten,
vor Trækvogn skumpled hastigt frem,
foran os laa Kanalen:
NYHAVN, vort nye Hjem.

En klar og kølig Morgen
med Sol og Blæst og Søndagsro
tog Nyhavn mildt imod os,
og vi slog sammen Bo.

Digtet »Nyhavns-Nætter« afslører, at Sigfred snart fik lært Nyhavns Sjel at kende:

Natten blev skabt for de skræmte Bohêmer,
Gøglernes Flok, Ignoranternes Hær.
Natten er lang, lad os sove i Morgen,
døvet af Dagslysets dyssende Skær.

Men nu i Nat vil vi fejre i Nyhavn
Drømmerens, Spotterens, Seerens Fest.
Blev du en Hjemløs i Verden derude,
aa, vi skal lukke dig ind som vor Gæst.

Venner og Frænder, lad Sorgerne fare,
Stunder som denne har Evigheds Værd.
Samler kun Styrke mod Tiden, der kommer.
Sejren er fjern, omend Kampen er nær.

Hvor er her stille, forjættende stille,
Stjernerne staar i den perleblaa Nat.
Ensom jeg ser mod den dæmrende Morgen,
men trods min Eensomhed ikke forladt.

Man fornemmer efterhånden, at tonen er ved at ændre sig. Sigfred Pedersen havde hidtil skrevet alvorlige digte, og i hans første samling fornemmer man ikke humoristen. Cai M. Woel, der har behandlet Sigfred Pedersens første digtsamlinger i »Tyvernes og Tred-

vernes Digtere« fra 1941, fremhæver digtet »Blaa Sko« (si. 149) og anfører, at her har vi den ægte Sigfred:

Min Elskede har blaa Sko,
– to smaa, blaa Sko.
Og Solen saa til Birte ned
og smilede og lo:
Saa fine Ben, saa søde Sko,
saa svalt et Pust af Vaar!
Min Elskede i blaa Sko
igennem Vaaren gaar.

Birte leverede illustrationer til flere af Sigfreds digtsamlinger. Her har hun tegnet sig selv iført sine blå sko, som Sigfred skrev et digt om. De klædte hende, når hun havde dem på, og han nød dem, når de om aftenen stod ved deres seng.

Birte.

Sigfred digter om kærlighed, og man tror, at situationen er som før:

Kurt Arthur gaar i sit Harem,
Kurt Arthur er atten Aar.
Kurt Arthur tumler med Piger,
for nu er det atter Vaar.

Men situationen er en anden. Kurt Arthur er første lærling i »Snehvide-Sørensens Shop«, og de piger, han tumler med, er voksmannequinerne, som han klæder af og på. Foråret kræver også noget af ham, men hans verden svarer ikke til den uden for butikken:

Kurt Arthur kender dem alle
og nævner dem alle ved Navn,
og lister dem, tøvende, een efter een
til Ro i sin attenaars Favn.

Udenfor vælder Vaaren,
og Kvinderne lokker og ler.
– Et Skød af ubleget Lærred
er alt, hvad Kurt Arthur ser.

Her er et andet træk ved den nye Sigfred. Det er situationen – synet af en ung mand, der er ved at give udstillings-mannequinerne forårstøj på – der har inspireret ham til et forårsdigt.

Visen var ved at holde sit indtog. Hidtil havde Sigfred skrevet digte, og egentlig fandt han det lettere at skrive alvorlige digte end lette viser. Men det var her, hans styrke lå, og det var, da han begyndte at skrive viser, han slog igennem. I samlingen finder vi en af hans første viser, der blev kendt:

Rimonde

Rimonde er ikke en Pige for mig,
Rimonde er en af de mange,
som vandrer i Grøften langs Dydens Vej
og synger letfærdige Sange.
Og dog, Rimonde, jeg elsker kun dig,
elsker dig, elsker dig, elsker kun dig,
Rimonde, Rimonde, jeg elsker kun dig,
hundrede tusinde Gange.

Og Solen er slet ikke Solen for mig,
om ikke du kommer i Solen.
Og aldrig jeg følger en Kjole paa Vej,
om ikke du kommer i Kjolen,

for lille Rimonde, jeg elsker kun dig,
elsker dig, elsker dig, elsker kun dig,
Rimonde, Rimonde, jeg elsker kun dig
lige fra Issen til Polen.

For jeg er en drømmende, digtende Nar,
som rendte for tidligt af Lære,
men havde jeg Guldur og Kæmpecigar,
saa gav du mig gerne din Ære.
Og dog, Rimonde, jeg elsker kun dig,
elsker dig, elsker dig, elsker kun dig,
Rimonde, Rimonde, jeg elsker kun dig,
mer end mit Hjerte kan bære.

Min Buxe er flosset, min Jakke er vendt,
og sorte er Tænder og Negle,
for alle vi Folk, der er født med Talent,
forsømmer jo Sæbe og Spejle.
Men, tænk om, Rimonde, du elskede mig,
elsked mig, elsked mig, elsked kun mig,
ja bare, Rimonde, du elsked kun mig,
trods mine tusinde Fejle.

Da vilde jeg kysse dit yndige Bryst
og digte de dybeste Sange.
Ak Mammon og Guld er kun Pigernes Lyst,
den Fattiges Veje er trange.
Og dog, Rimonde, jeg elsker kun dig,
elsker dig, elsker dig, elsker kun dig,
Rimonde, Rimonde, jeg elsker kun dig, –
ensomt i Nætterne lange.

Ulykkelig Elskov og Kampe og Kneb
har stemt mig til traurige Sange.
Snart ebber jeg ud i et Hampereb,
endskønt jeg for Døden er bange.
Men lille Rimonde, jeg elsker kun dig,
elsker dig, elsker dig, elsker kun dig,
Rimonde, Rimonde, jeg elsker kun dig,
langt mer end du kan forlange.

Som nævnt havde Cai M. Woel udgivet Sigfred Pedersens første digtsamling, og i sin biografiske artikel i »Tyvernes og tredvernes Digtere« fra 1941 betegner han »Blaa Mandag« som »hans hidtil lykkeligste Udgivelse«. Han betegner ham som »en Sprogets Elsker, som kan faa Ordene til at straa og funkke, til at blive dybe og inderlige i Tonen af en Glæde, han har i sit Sind«.

Hvad han udtrykker er, at Sigfred Pedersen beherskede sproget og formen, og det er ikke uvæsentligt, når man vil skrive viser.

Sigfred var ved at blive sig bevidst som kunstner. Han var ved at nærme sig den lette og lystige vise, og der blev lyttet, når han fremførte sine vers. Han forstod heri at skabe stemning, og den intensiveredes, da der blev sat melodier til. Sit fynske lune havde han i behold. Selv om det til tider kunne knibe med at skaffe til dagen og vejen, var han altid glad. Som det er formuleret et sted: »Mon nogen har oplevet ham deprimeret?«

Sigfred levede i nuet og drømte ikke om evighed:

Jeg tror nok, at jeg blev meget ulykkelig,
hvis nogen ville forære mig et Liv efter dette.
Jeg fatter slet ikke Evighedslængslen,
for mig er den ørkesløs,
tom og gold,
ja endogsaa et Udslag af Fejghed.

Har min Tilværelse her ikke et Maal nok i sig selv?
Skænker den mig ikke de dybeste Glæder,
tvinger dens Sorger mig ikke afmægtig i Knæ?

Fylder den ikke hver Dag mine Hænder
med sine underfulde Gaver:
Fattigdom, Længsel,
Solskin og Sang,
alt eftersom det nu passer den?

»Blaa Mandag« fik en god modtagelse, og et par år senere blev den genoptrykt. Samme år, som samlingen udkom, blev han cand.polit., og nu var spørgsmålet, om han skulle følge embedsmandens eller digterens vej?

Afdelingsleder, skuespiller og krovært

Som nævnt var spørgsmålet, da Sigfred Pedersen havde fået sin embedseksamen, om han skulle vælge embedsmandens eller digterens vej. Tilsyneladende er de to veje så forskellige, at der *må* vælges, men foreløbig lod han begge veje stå åbne.

Umiddelbart efter at have fået sin eksamen fik Sigfred Pedersen tilbud om stilling som afdelingsleder i forsikringselskabet Haand i Haand med fast løn på 8.000 kr. om året samt en fem-værelses lejlighed med bad på Falkoner Allé. Han havde ikke haft planer om at bruge sin eksamen til noget; han havde taget den alene for sine forældres skyld, og han havde ikke gjort sig tanker om at komme til at sidde på et kontor og om muligt avancere og gøre karriere.

Han havde stiftet bekendtskab med kunstnerens frie liv; hans netop udkomne digtsamling havde fået en god modtagelse, og han havde haft succes med at fremføre sine vers på caféer og værtshuse i det indre København. Kunstnerens frie liv tiltalte ham mere end embedsmandens bundne tilværelse. Alligevel kunne han ikke sige nej til det tilbud, han havde fået, og han lod sig ansætte i det velanskrevne forsikringselskab. Egentlig lød det jo ganske poetisk: Haand i Haand. Spørgsmålet var så, om de forsikringer, der skulle tegnes, kunne gå hånd i hånd med de viser, der skulle skrives?

Litteraturen og skrivelysten kunne Sigfred Pedersen ikke sige farvel til, og han gik den mellemvej, at han i 1933 sagde ja til et tilbud om at blive litteraturanmelder ved B.T. Og han sagde også ja til et andet tilbud: Ludvig Brandstrup havde nogle år haft succes med sin cabaret med Co-optimisterne i Riddersalen, og her blev Sigfred Pedersen opfordret til at medvirke. Ideen stammede egentlig fra England, hvor arbejdsløse skuespillere havde slået sig sammen og skabt en cabaretagtig form for revy. Ludvig Brandstrup havde lanceret ideen herhjemme i 1926, og den var fra starten slået an. Nu ville han gerne have Sigfred Pedersen til at bidrage med digte og viser, hvilket han indvilligede i, og han befandt sig godt på de skrå brædder.

Men det var anstrengende at have tre jobs. Selv har han be-

skrevet sin hverdag således: »Jeg startede min dag ved fem-sekstiden om morgenen på B.T.'s redaktion, fra ni til fem gik jeg rundt og forsikrede, og fra syv om aftenen til midnat stod jeg på scenen. Så var jeg også så dødtæt, at jeg ikke orkede at gå hjem i seng. Jeg gik ned i Guldaldersalen, hvor jeg drak hele natten. Jeg havde et mægtigt helbred dengang, jeg kunne gå tre-fire nætter uden søvn. Jeg gik bare hjem og barberede mig og skiftede flip engang imellem.«

Det kunne selvfølgelig ikke gå i længden, og den, der egentlig kom ham til undsætning, var hans foresatte i forsikringselskabet. Det var kommet direktøren for øre, hvad hans afdelingsleder foretog sig, når han ikke arbejdede for firmaet, og han lod ham kalde til sig og foreholdt ham, at han med den stilling, han havde, ikke måtte have noget bierhverv. Han lagde ikke skjul på sin kilde, idet han havde læst en anmeldelse af Co-optimisternes cabaret i avisen. Direktøren har nok været vidende om, at Co-optimisterne optrådte i spraglede pjerrotdragter, og det har han ikke kunnet forbinde med en af sine betroede medarbejdere. På spørgsmålet, om han var blevet skuespiller, svarede Sigfred Pedersen: »Det er skam mit hovederhverv.«

Sigfred Pedersen var aldrig fræk; han var ærlig, men det var ikke nok, for han blev bedt om at forlade kontoret. Han fik lov til at blive i firmaet, men var blevet mindet om, hvad han selv hele tiden havde været klar over, at ansættelse i erhvervslivet kun var noget midlertidigt. På den anden side fornemmede han også, at det ville føre til en højere stilling, hvis han ville hellige sig forsikringsbranchen og kvitte sine nebengeschæfter. Endnu godt et år forblev han i firmaet, og så traf han sin beslutning.

Det gik bedre og bedre i den kunstneriske verden, hvor han havde engageret sig, og han følte, at han kunne klare sig ved at skrive og optræde. Blandt andet takket være pressen, som nu kun var positiv og blandt andet havde beklaget, at det ikke var ham, der havde fået årets humoristlegat.

Sigfred valgte kunsten og fravalgte erhvervslivet.

Han var i fuld balance, da han traf sit valg. Han var nået til den erkendelse, at han ikke egnede sig til et borgerligt erhverv; han ville ikke ende sine dage som embedsmand i et eller andet selskab eller ministerium. Det var bohemelivet, der trak, og efter at han havde truffet sit valg, kastede han sig ud i det. Han ville være sig selv. Fra og med den dag forblev han kunstner.

Året før havde han forsøgt sig som romanforfatter, men uden succes. Han og Birte havde i 1932 tilbragt sommeren på Christiansø, hvor de boede i postmesterens hønsehus, hvilket kostede dem 25 kr. for hele sæsonen. De malede begge to, men af og til lagde Sigfred penselen og gav sig til at skrive. Det var prosa, han ville forsøge sig med, og det var en roman, han var i gang med at skrive.

Titlen var »*Valmuen*«, og den var velvalgt. Sigfred Pedersen havde som nævnt et nært forhold til naturen, og alle personerne i romanen har blomsternavne. Det er ikke Mads Holm, vi møder, men Mads Halm. Præsten hedder Mistelten, og dertil kommer Kristen Katøje, Ferdinand Løvetand og Sivert Sivsko. En gris hedder dog Cicero!

Romanens hovedperson hedder Valmue, og »Valmue kaldtes hun, fordi hendes Haar var rødt, i den røde Farve, som Haar ikke kan have; hendes Øjne lyste af Elskovstrang og gjorde hende skøn.« Det er sognefogeden Mads Halm, hun vil have, men det er Kristen Katøje, der vil have hende. Hendes gård brænder, og hun er nær ved at omkomme. Hun anklager Mads Halm for mordbrand: »Nøgen maa jeg gaa fra min Gaard. Alt, hvad jeg har tilbage, er dette Lagen og saa det Barn, jeg bærer i min Bug. Døden har mærket mig, og lang Tid har jeg ikke igen.« – Hun føder sit barn og dør, men hvem er faderen til barnet, og hvem er brandstifteren?

Sivert Sivskos kone findes myrdet i en mergelgrav. Har mordet og branden noget med hinanden at gøre? Kristen Katøje fængsles, da han kender den kniv, hun er blevet myrdet med. Den blodplet, han har på sine bukser, stammer imidlertid ikke fra menneskeblod, og han frifindes af mangel på indicier.

I resten af romanen følger vi Valmuens datter Primula, og det er begrænset, hvad der er af handling. Der er dog en dramatisk afslutning. Primula elsker Mikkell, men heller ikke det går: »Han drejede sig langsomt om mod Mergelgraven, lukkede Øjnene og gled ud i Vandet.«

Sigfred Pedersen havde forsøgt sig med en roman, men kritikken var ikke positiv. Romanen synes ikke at være ordentligt gennemarbejdet, og det har Birte i sin erindringsartikel en forklaring på: Det var Jespersens og Pios Forlag, der havde antaget romanen, og man blev ved med at presse på for at få den afleveret og sendt i trykken. Til sidst gav han efter, og det har han nok fortrudt. Han har villet skrive en hjemstavnsroman på en ny måde,

og han tager os med på landet. Der er et skær af fortid over miljøet, og da gården brænder, bliver brandhornet taget frem og pudset omhyggeligt, før der skal stødes i det. Men det er en moderne motorsprøjte fra købstaden, der kommer og slukker ilden! Vi er ikke så langt tilbage i tiden, som man umiddelbart skulle tro.

Også med en børnebog havde han forsøgt sig, og nok med lidt større held. Han har nok været med sin egen lille datter i Zoologisk Have og set, hvor optaget hun var af dyrene, og det resulterede i billedbogen *»Med Connie i Zoologisk Have«*, som udkom i 1937. En billedbog er det i bogstavelig forstand, idet såvel billeder som tilhørende tekst er klæbet ind i et større album, hvilket utvivlsomt har begrænset oplaget.

Vi følger Connie på hendes tur rundt i haven, hvor hun er fotograferet sammen med dyrene, og hvert af dem – fra løven med sine unger til geden med sine kid – får et to-strofet digt. Connie har en dejlig dag:

For Barnet er Livet et Eventyr,
hver Dag er en kostelig Gave.
I Nat drømmer Connie om alle de Dyr,
hun saa i den brogede Have.

Kom, Elsdyr og Flodhest, kom Ponni, min Ven,
kom, Isbjørn, Struds, Zebra og Ugle.
– Hun smiler i Søvn og leger igen
med Drømmelands Dyr og dets Fugle.

Sigfred var bedst, når han skrev vers, og det blev han heldigvis ved med. På det felt havde han det håndværksmæssige i orden, og det var i vers, han mestrede at give udtryk for livet og dets gaver.

Sigfred havde valgt det frie liv, og det var slut med forsikrings-selskabet. Kun på ét punkt ønskede han at binde sig: Lillejuleaften 1933 giftede han sig med Birte. Begge var kunstnere, og de trivedes godt sammen. – Som litteraturanmelder ved B.T. fortsatte han indtil 1935.

Det fremgår af Birtes erindringsartikel om Sigfred, at de efter at have forladt lejligheden på Falkoner Allé boede i Bredgade. Sigfred ville gerne på landet, og i 1936 købte de et lille landsted i

I 1933 giftede Sigfred sig med Birte, og sammen fik de datteren Birtbe, der 14 år gammel døde af meningitis, og sønnen Klaus, der blev journalist og døde i 1999.

Værebros mellem Jyllinge og Stenløse. Og egentlig befandt Sigfred sig godt som »boelsmand» med de pligter, som det førte med sig. Imidlertid havde de så mange aktiviteter i København, at de besluttede sig til at vende tilbage til storbyen. En tid boede de på Dragør Kro. Der blev sunget, og der blev festet, og det trak mange gæster til. Siden gik det til Sværtegade, og det vender vi tilbage til.

I 1936 købte Birte og Sigfred en mindre ejendom i Værebros på Nordsjælland, hvor de boede en periode. De holdt dyr, og her er de ved at bringe høsten i hus.

Det var omkring 1930, det såkaldte Minefelt opstod i kvarteret omkring Sct. Nikolaj kirke. Den ene restaurant og café efter den anden dukkede op, og vi nikker genkendende til navne som Café Nick, Lauritz Betjent og Skindbuksen. Sigfred havde i sine sidste studieår haft sin gang i Lumskebugten ved Toldboden, hvor de fine kom og spiste, og det hændte, at de forbarmede sig over de fattige kunstnere og gav dem et måltid mad. Det var kvarteret her, der blev til Minefeltet, i hvis restauranter der i trediverne opstod en københavnsk boheme- og værtshusromantik, som ikke mindst unge kunstnere dyrkede.

Det startede i Café Nick, som lå midt i Nikolajgade, hvor Sigfred en tid boede. Den, der fik lagt grunden til det nye miljø, var Nikolaj Christensen, om hvem Sigfred fortæller, at han var tidligere sømand og havde en sådan fortid, at han ikke kunne få bevilling, hvorfor hans veninde, Elvira Husen, søgte og fik den. Selv om hun var indehaver af caféen, var det Nick, der var sjælen i den vaskeægte kunstnercafé, som han – for øvrigt på grund af et væddemål – havde fået skabt på kort tid, og han endte som alfa-der for bohemerne. Sigfred havde gyldne dage på Café Nick, og han opholdt sig der så meget, at posten fandt det mest praktisk at lægge breve til ham der. – To, der også havde deres gang i Café Nick, var Tom Kristensen og Jens August Schade, og de tre havde altid meget at snakke om. Dog var der et spørgsmål, som de altid vendte tilbage til: Hvem skal give den næste omgang?

Også Niels Clemmensen tilbragte meget af sin tid på Café Nick, og her mødtes han og Sigfred jævnligt. Niels Clemmensen fik oven i købet sin egen vise tilegnet. »Til Niels Clemmensen med en Flaske White Horse« var titlen, og den røber, at han var lige så glad for sin whisky, som Sigfred var det for sin snaps. Han tilbragte halvdelen af sin tid i Minefeltet, og der er sagt om ham: »Han ville erobre Nyhavn, men det var Nyhavn, der erobrede ham.« Han var en mindst lige så god kender af området som Sigfred.

Sigfred havde valgt bohemelivet. Efter årene i forsikringsselskabet havde han valgt en uforpligtende tilværelse, og han havde gjort det på egen bekostning.

I længden blev cafélivet dog for meget af det gode, og til sidst blev Sigfred træt af Minefeltet. Det var de samme mennesker, han mødte her hver dag, og det var de samme ting, der blev snakket om. Der skulle forandring til, og det var på det tidspunkt, Sigfred og Birte flyttede til Værebros. Der gik imidlertid ikke længe, før

Sigfred Pedersen havde valgt bohemens liv og havde sin gang i det såkaldte Minefelt i kvarteret omkring Sct. Nikolaj kirke. Grunden til det nye kvarter med den ene café efter den anden blev lagt i »Café Nick«, og her holdt Sigfred og Birte til. Caféen eksisterer fortsat.

kapelmesteren på Bellevue, Harald Andersen, havde bud efter ham. Han kunne ikke undvære et værtshus og havde som følge deraf købt sig et, nærmere betegnet »Fugleburet« i Klareboderne, og her ønskede han, at Sigfred Pedersen og Niels Clemmensen skulle optræde.

Det var et særdeles livligt sted, og hvad der især tiltrak sig opmærksomheden var et stort fuglebur, hvor enhver, der var blevet lovlig godt i humøret, blev sat ind og først blev sluppet fri, når han havde fortalt en historie eller sunget en sang. Sigfred må have organiseret det, for på et tidspunkt blev han udnævnt til »visevært« i »Fugleburet«. Det blev alle tiders succes, fortalte Sigfred senere. Folk stod i kø helt ned til Købmagergade, og de blev lukket ind i hold. Når trængslen blev for stor, trak han og Niels Clemmensen sig tilbage og gik over i Wessels Kælder i Sværtegade, hvor de kunne sidde og skrive og komponere i fred.

I 1937 kom Sigfred Pedersen til Zigeunerhallen ved Nørrebros

Runddel, hvor han optrådte sammen med Victor Borge og Wandy Tworek. Det var Ludvig Brandstrup, der havde anbefalet etablisementets ejer at tage Sigfred Pedersen med i ensemblet, og det må være et bevis på, at Sigfred var blevet en scenevant kunstner. – På et tidspunkt blev han også opfordret til at spille med i en film, hvor han skulle spille en ung digter, der sad oven på et klædeskab og læste digte for nogle letpåkledte korpiger, og her var det Osvald Helmuth, der havde fået den idé, at Sigfred skulle prøves inden for filmbranchen. Filmen, der hed »Der var engang en Vicevært«, blev en succes, men Sigfred havde ikke mod på at fortsætte på filmværket. Han fik masser af breve fra hele landet, flest fra unge piger, der gerne ville møde ham, men det reagerede han ikke på. En sådan succes var ganske enkelt for billig. Men – med ironien i behold – kunne han godt forstå dem: »Jeg var jo ung, og jeg så fanme godt ud oppe på klædeskabet.« – Sigfred skulle, når han optrådte, have direkte kontakt med publikum, og derfor var filmen ikke hans fremtid.

De næste tre år – fra 1937 til 1940 – optrådte han sammen med Niels Clemmensen i restaurant »La Reine« ved Dronning Louises Bro, hvor de havde deres egen digterstue, og der var fuldt hus hver aften. Sigfred havde svært ved at fatte, at de var så populære, men heldigvis var der ingen af dem, der tog det så højtidligt, og derfor kunne det bære i hele tre år. Medvirkende har det nok været, at der hverken var scene eller fast program, men at alt blev improviseret.

Sigfred Pedersen i rollen som recitator af egne digte findes der beskrivelser af. I bogen »Minefeltet« fra 1969 har flere bidraget til skildringen af miljøet i kunstnercaféerne, bl.a. Harald H. Lund, der skriver: »Sigfred med det gule slips, elsket af alt folket, når han med sin optimistiske fynske profil vendt i vejret, og med den ene hånd strygende lokken væk fra panden og med den anden i jakkelommen, reciterer sørgmuntre viser, der skildrer livet i Nyhavn og Minefeltet.« – Samme sted bringes redaktør Carl Henrik Clemmensens artikel fra 1939 om Minefeltets start, og her læses følgende: »Sigfred selv rejser sig med de obligate, omhyggeligt plejede knæ i benklæderne og fremsiger med rungende røst nye sørgelige viser, og Niels sidder ved klaveret midt i det støjende, muntre lokale...«.

Der er bevaret en række breve fra Sigfred til familien i Harnstrup, og i denne forbindelse er ét af betydning. Det er skrevet til

Caféstemning i restaurant »La Reine«, hvor Sigfred Pedersen og Niels Clemmensen optrådte. Ved siden af sig har Sigfred sin hustru Birte.

lillebror Lauritz og hans kone Ine. Det er dateret den 6. december 1938, hvor Sigfred havde optrådt godt et år i »La Reine«, og det viser en glad og tilfreds Sigfred: »Det gaar strygende i La Reine, og vi tjener pænt. Jeg har lige faaet foræret en stor, herlig Luth. Der er noget saa herlige Toner i den. Det var lige noget for dig, Lauritz, med din Stemme og dine musikalske Evner.«

Interessen for musik og sang havde de to brødre fælles, og Lauritz komponerede, bl.a. melodier til godt en halv snes af Sigfreds digte. De blev udgivet i et hæfte med titlen »En fynbo synger« i 1987, og her finder vi bl.a. melodier til digtene »Flyttedag« og »Den fynske Pige« og også den melodi, som Sigfred selv komponerede til digtet »Pigen fra Kongebro«.

Årene med optræden i »La Reine« gav Sigfred blod på tanden, og da den lukkede ved krigens udbrud, overtog han værtshuset Wessels Kro i Sværtegade. Han kendte kroen, og nu ville han forsøge sig som krovært; den var et stykke tid gået mindre godt, og den optimistiske Sigfred fandt, at det kun kunne gå fremad.

I 1940 overtog Sigfred Pedersen Wessels Kro i Sværtegade, grundlagt i 1738. Han var ideel som krovært og trak mange gæster til. I de to år, han holdt til her, nåede han højdepunktet af sin popularitet.

Med det økonomiske så det dog ikke så godt ud, som det citerede brev umiddelbart giver indtryk af. Af mangel på penge måtte han betale husleje først otte dage, senere fjorten dage forud, og borde og stole måtte han betale med vekslers. Øl kunne kun leveres mod kontanter, og til at begynde med måtte han låne øl hos værts-husholdere, han kendte. I denne forbindelse må vi ikke glemme, at der var krig, og at der var begyndt at komme rationering.

Men da Sigfred først kom i gang, gik det strygende. Han passede sit værtshus, og han befandt sig godt som krovært. Som det vil fremgå af næste afsnit, blev digtningen af den grund ikke lagt på hylden, og krovæder har uden tvivl efterkommet gæsternes ønske om at give et par numre. Der blev spillet og raflet, der blev musiceret og sunget, og der er ingen tvivl om, at det har været af betydning, at det kendte værtshus havde fået en digter som vært. Sigfreds

popularitet havde på det tidspunkt nået sit højdepunkt, og det væltede ind med gæster.

Det gik godt indtil en dag i 1942, hvor kongens foged kom og stillede krav om, at kroen skulle lukkes. Der må have været regninger, der ikke var blevet betalt, og over hals og hoved solgte Sigfred kroen for 12.000 kr. Uden tvivl har han været for hurtig i vendingen, for kroen var langt mere værd. Men nu var den solgt, og Sigfreds tid som krovært var forbi.

Det havde været nogle dejlige år, men der var et skår i glæden. Sigfreds og Birtes veje skiltes, og 14 års samliv var slut. I sin erindringsartikel har Birte kun positivt at sige om disse år: Hun og Sigfred havde været glade og lykkelige, havde kunnet beskæftige sig med det, de havde lyst til, og altid været omgivet af venner. Og kedeligt havde det så sandelig ikke været, slutter hun. – Sammen med Sigfred havde hun valgt bohemelivet, og hun havde været en lige så flittig gæst i Minefeltet som han. Der var i ægteskabet to børn, datteren Lille Birthe, der døde 14 år gammel af meningitis, og sønnen Claus, der blev uddannet som journalist og slægtede sin mor på som kunstner. Han døde i 1999. Birte blev senere gift med maleren Karl Bovin.

På Wessels Kro havde Sigfred truffet Else, og de besluttede at dele livet sammen. Else Bloch-Sørensen hed hun og kom fra Nørre Nebel, hvor hendes far var overbanemester. Også hun var musikalsk begavet, og det har været den fælles interesse, der har bevirket, at de har lært hinanden at kende.

Fælles havde de også det, at de kom fra landet og holdt meget af naturen. Mødet med Nyhavn var blevet et vendepunkt i Sigfreds tilværelse, og i årene, der fulgte, havde han ladet sig inspirere af den helt specielle værtshusstemning i det indre København. Nu var det, som om han var ved at være træt af storbyen. Både han og Else ville gerne flytte på landet, og efter at Wessels Kro var solgt, købte de en mindre ejendom i Hammersholt ved Lillerød i Nordsjælland. De blev gift i København den 12. februar 1943, og umiddelbart efter flyttede de ind. Her skulle deres kærlighed stå sin prøve, og huset døbte de »Hjertehuset«.

Her begyndte en ny epoke i Sigfred Pedersens tilværelse. Han havde forladt storbyen og var flyttet på landet. Nu var spørgsmålet, om digteren kunne trives her?

Sørgelige viser og sørgmuntre sange

Sigfred Pedersen var i den periode, der her er beskrevet – fra det tidspunkt, hvor han fik sin eksamen, og til det tidspunkt, hvor han forlod hovedstaden og slog sig ned i »Hjertehuset« på Nordsjælland – meget produktiv, og det resulterede i tre digtsamlinger, der alle udkom på Branners Forlag: »Nye og sørgelige Viser« i 1933, »Sørgmuntre Sange« i 1936 og »Slanter og Sølvtoj« i 1938, sidstnævnte med undertitlen »Nye og sørgelige Viser«. Fælles for alle tre samlinger var, at de kom i flere oplag. – Yderligere udkom i 1936 under titlen »Bramfri Viser« de viser af Sigfred Pedersen, som Niels Clemmensen havde sat melodi til, og i 1941 et udvalg med titlen »Digte« ved Kjeld Elfeldt med tegninger af Arne Ungermann. Yderligere bidrog han i 1943 med en halv snes viser til bogen »Nyhavn! Nyhavn!«.

I en ganske anden stil er »En helt ny ABC« med tegninger af Poul Nielsen og melodi af John Voetmann. Sigfreds børn var kommet i skole, og han har sikkert lært dem at læse. Hvert bogstav får et eller flere vers, og de handler om en person og dennes egenskab. Henrik er eksempelvis hurtig, Inger ilter, og Ole holder orden. Til gengæld er Ulla uartig! Det er lige så meget håndværk som digtning, men det gav også penge. Bogen er uden udgivelsesår, men den er nok udkommet i 1943. Sigfred plejede at sende familien et eksemplar til jul, og det år modtog hans niece Benni ABC'en med en julehilsen fra farbror Sigfred.

På et tidspunkt havde Sigfred Pedersen også interesseret sig for amerikanske folkesange, og han havde oversat en halv snes. De udkom med tilhørende melodier under titlen »Amerikas skønneste Folkesange med danske Tekster af Sigfred Pedersen«. En af sangene, skrevet af James A. Bland og sat i musik af H. P. Danks, blev i Sigfred Pedersens version også folkeeje. Det er »Tak for gode som for onde Aar«, som er gengivet si. 172, og som vi vender tilbage til.

I sine helt unge dage havde Sigfred Pedersen skrevet digte, og samlingen »Blaa Mandag« havde han givet undertitlen »Digte«. Siden skrev han viser – eller sange, om man vil, men for ham var digte og viser to forskellige genrer. Et sted har han udtrykt det

således: »Digte og viser kan ikke sammenlignes. Der stilles andre krav til visen end til digtet, – visen skal være fordringsløs i udtryksformen og fange øret.« – Vil man mere præcist vide, hvad en vise er, giver Ordbog over det danske Sprog i bind 27 dette svar: »En vise er en sang, der er af forholdsvis simpel strofeopbygning, ikke har egentlige lyrisk-poetiske formål, ikke anvender den højere poesis virkemidler, og hvis emne er af underholdende art, især beregnet til at synges af enkeltperson eller ved fællessang.« – Når vi senere i dette afsnit lærer flere af Sigfred Pedersens viser at kende, må vi erkende, at de til fulde lever op til kravene – og endda har lidt flere virkemidler, end der kræves.

Som mål har han haft at skrive sangbare vers af underholdende art, og han har haft det rygstød, at gode komponister var mere end villige til at lave melodier til tekster, der havde en fængende handling og en god pointe.

Der er skrevet om Sigfred Pedersens forbilleder, fra Wessel over Bellmann til Sedorff Pedersen. Det, han kom nærmest, var nok skillingsvisen, som han efterlignede i humoristisk form. Han gav den gamle skillingsvise nyt indhold og skabte derved en ny skillingsvise, og egentlig er det det, betegnelsen »ny og sørgelig vise« dækker. Til at begynde med var det den alvorlige Sigfred, der skrev vers; siden tog den muntre Sigfred over, og bedre dækkende end sørgelig er vel sørgmunter, idet en væsentlig del af hans viser på én gang er sørgelige og muntre. Han skildrer en sørgelig historie, men ofte med en munter undertone. Herom er det sagt: »Hvis man ikke kan glæde sig over Sigfreds sørgelige viser, er man en tørvetriller.« – De bedste af dem er der sat melodi til, og vi finder flere i disse samlinger.

Et fint eksempel finder vi allerførst i samlingen »*Nye og sørgelige Viser*« fra 1933. Den har givet samlingen navn, idet den bærer overskriften »En ny og sørgelig Vise« og indledes med følgende sørgelige kendsgerning:

To hvide Liljer og en knækket Søjle
staar Vagt om Gravens buksbomkranste Bed.
Der hviler Caroline trygt bag Mulde.
I Livet fo'r hun vild, nu har hun Fred.

Visen er gengivet si. 150. For dem, der ikke måtte kende den, nøjes vi med at fortælle, at det er visen om Caroline, der møder

korporalen og sætter sig hos ham i det våde græs. Han får, hvad han begærer, men natmanøvren kalder, og han falder i et vandhul og dør samme nat. Også for Caroline fik mødet med korporalen følger: Hjemmets døre lukkedes for hende; syv måneder stred hun, og hun endte sit liv i samme vandhul, hvor korporalen forulykkede.

Sigfred Pedersen satte i indholdsfortegnelsen stjerne ved de viser, der er sørgelige, og denne er en af de 15 af de ialt 35 viser, der med rette er forsynet med en stjerne.

Stemning er der i visen »Stange Buh« om Loulu, der lærer at stange buh af sin mor, bliver træt af det, men kommer til at holde af det, da hun bliver halvsvyttende år. Siden er det hende, der skal lære en ny lille Loulu at stange buh, og herom kan man læse si. 151.

Digtet »Morgengaven« (si. 152) bygger på et minde fra barndommen. Pigen, han holdt af, fik hans bellis i morgengave og hans fire grønne jordbær som »brudeskænk«. Nu hvor han er blevet voksen, mindes han barndommens kærlighed og spørger: »Sig mig, gemmer du min Perlekrans og Sneglens røde Hus?«

Viserne er fra begyndelsen af trediverne, hvor Sigfred var begyndt at optræde i byens restauranter og blev – som han udtrykte det – betalt med »brusende Værtshus-syre«. Pengene var små, og visen om den fattige digtermand, hvoraf fire strofer citeres, har han også betegnet som sørgelig:

Vi er for mange i dette Land,
der sætter vor Lid til Kreditten
og gerne vil, men slet ikke kan
betale Datten og Ditten.
Og derfor gaar det os alle trangt,
og ingen kan fange Profitten.

Jeg er den fattigste Digtermand,
som Danevang kan præstere.
Men ikke jeg vil, og ikke jeg kan
begære andet og mere.
De Folk, der trutter i Horn og Bil,
dem lader jeg frit passere.

Her staar jeg, blottet for Slanter og Sølv
og er saa træt i min Nyre.

Det voldte den Vin, og det voldte det Øl,
hvormed jeg haver min Hyre.
Og alle de Sjusser, som ginge paa Rad
og ikke er til at styre.

Saaledes er det at gaa med Talent
igennem Guds fagre Riger.
At være sin egen Sjæls Agent
og lefle for Sjusser og Smiger.
Og sætte sin egen Skæbne paa Prent
til Sjøv for tilfældige Piger.

For Sigfred Pedersen og de andre unge kunstnere, han havde omgang med, gjorde det ikke noget, at de var fattige, bare de plejede deres talent. Han lægger ordene i munden på »Den gode Maler«, men taler i og for sig også på digterens vegne:

Jeg er en fattig Maler
med Skæg paa maa og faa.
Jeg maler kække Træer
og Himlen lyseblaa,
mens mine Kreditorer
forgæves banker paa.

Men det er Fagets Skæbne
saavel som Sult og Nød.
Jeg blander mine Farver
og savner dagligt Brød.
– Men jeg vil bare male
indtil min sure Død.

Sigfred Pedersen var for alvor slået igennem, og der var næppe gået et år, før der måtte trykkes et nyt oplag.

Den næste samling med titlen »*Sørgmuntre Sange*« kom i 1936, og også her måtte der snart et nyt oplag til.

Heller ikke her skal vi ret mange sider ind i samlingen, før vi finder en af Sigfred Pedersens kendteste viser, »Gaardsangervisen« (si. 148). Det er forår, og det »kærtegner Pigernes Krop«. Søren spenderer en vise, Katinka lukker vinduet op, og hun hører hans sang. Og sådan skete det i vide kredse: Man lukkede vinduerne op og hørte Sigfreds viser.

At der blev lyttet til visen om Søren og Katinka skyldes ikke mindst den melodi, som Niels Clemmensen satte til. Han havde fået teksten af Sigfred og så straks muligheden. Han skrev melodien og gik til William Hansens Musikforlag – og fik pure afslag! »Den sang vil aldrig, aldrig blive sunget«, lød svaret. »Så gør jeg det selv«, sagde Niels Clemmensen, og siden har rigtig mange hjulpet ham med at synge om, hvordan Søren og Katinka til sidst forenes:

Katinka, Katinka, smæk Vinduet i,
og spar dine smaa Bommelommer.
Gør Stuen lidt pæn, mens jeg tæller til ti
og ærbart ad Gangdøren kommer.
Du gi'r mig din Seng og jeg gi'r dig min Sang,
saa fejrer vi Foraaret endnu en Gang.
Katinka, Katinka, luk Øjnene i,
for nu er det Søren, der kommer!

Søren ved, hvad han har, mens Eva frit går rundt og gør sine erfaringer og venter på ham, I ved:

Min lille Mund er ingen Sparebøsse,
den er saa ødsel, vil saa gerne kysse,
og det er næsten lige meget hvem.
For alle Mænd har Smag for søde Sager,
– den ene trygler ømt, den anden plager,
den tredje vil saa gerne »følge hjem«.

Den fjerde gaar i Biffen med sin Flamme,
den femte venter udenfor paa samme,
den sjette tegner Hjerter paa hver Væg.
Den syvende har ofte bedt om mere,
den ot... nej, jeg har ikke Tal paa flere,
men de er søde, med og uden Skæg!

Det er vidunderligt med denne Skiften,
men slider temlig haardt paa Læbestiften,
hvis Spor kan følges hele Gaden ned.
Men blot det ikke slider paa mit Hjerte,
saa kan jeg roligt endnu fler beværte,
imens jeg bare venter ... ham, I ved.

Mimmy gør også sine erfaringer, og det er godt, at mor – og for den sags skyld også hendes tilbeder Jimmy – ikke ved det hele:

Hvis Jimmy vidste, hvad der kan ske,
naar Mimmy sier, hun skal hjem til The.
Hvis Jimmy vidste, hvad Mimmy ved,
aa, sikken en Redelighed!

Visen om »Den lille uartige Mimmy« står si. 153.

»Drengen og Pigen« lever i hver sin verden, men en dag mødes de:

Pigen samlede sine Dukker,
var en Moder for de smaa,
– Drengen lod sin Drage stige
højt mod Himlens Blaa,

lo, naar Vinden spændte Snoren:
Dragens Drift blev aldrig slukt,
løste ud sit eget Hjertes
Længsel efter Flugt.

Pigen haaned højt hans Legen:
Formaalsløs en Drage gaar,
Dukkeleg er Livets Løndom
i en Kvindes Vaar.

– Men en Dag forstod hun Drengen,
løb fra Dukkerne sin Vej,
fulgte ham med blanke Øjne
i hans stolte Leg.

Sørgmunter er »En ny og sørgelig Vise om Fru Madsen, som – mens hun fo'r paa Middelhavet – satte sin Kat i Pleje hos mig, hvilket hun aldrig skulde have gjort«. Så mange er overskriftens ord, mens selve sagen kan sammenfattes i korthed: I et øjeblik, hvor han tog et blund, »boltred' Katten sig med Flid og blev grave-rende gravid«. Han må meddele fru Madsen, at hendes kat ikke er mere, men at der venter hende noget andet, når hun kommer hjem:

Vist gik den rent i Hundene,
men nu, du kender Grundene,
jeg hvisker blot: Tilgiv, tilgiv
den Mand, der raaded' for dens Liv.

Og en Slags Trøst jeg sender frem,
naar du fra Rejsen vender hjem,
dig venter her en gul, en svart
og en orangerød Bastard.

Hvad der ikke havde ændret sig var, at Sigfred Pedersen frem for alt var vårens digter. Vi finder titler som »Foraarsvise«, »Cyklistvise« og »Kastanjeduft«, og igen er det de forårslette piger, der inspirerer ham. Pigerne har gået og ventet på foråret, og Sigfred har holdt sig klar til at skrive:

Og Pigerne,
de nuttede,
de slanke og
de buttede,
faar søde Foraar skjoler paa,
faar sitrende Konturer,
for nu er Vaaren Kys-mig-Gæst
hos Frøkner som hos Fruer.

Den hele Vinter længtes I mod Solen.
Nu vælder Vaaren i og omkring Kjolen,
mens Klokken klemter fra det blanke Styr.
Hvert Pige hjerte blev et Løfte givet
at favnes fuldt og helt af selve Livet.
I Dag begynder Vaarens Eventyr.

Jeg er jo selv blandt de svage, som bløder,
naar Duften mig møder,
den farlige Duft fra Kastanjernes Maj.

Der er en vise om letmatros Jens Olsen, der har landlov og bumler hyren op i Cap Horn, men ved, at der igen engang ud i fremtiden er land forude:

Naar Bunden først er naaet,
og han har opbrugt sin Kredit,
saa ved han det er Alvor,
og stikker fluks til Søs endnu et Halvaar.

Viserne i den første halvdel af samlingen er fra de glade dage i Minefeltet, og i »Vingaardsvise« skildrer han det miljø, hvor han holdt af at færdes:

Paa den lille Restaurant i det gamle Kvarter
sidder unge Bohemer med flikkede Hæle
og yngre Fruer med flikkede Sjæle,
og ældre Herrer med Kasse og Sjus.
Alle er Venner. Alle er dus
paa den lille Restaurant i det gamle Kvarter.

Paa den lille Restaurant i det gamle Kvarter
kommer Pigerne direkte ind fra Gaden,
tar en Bajer paa Kridt og hvidter Facaden.
Alting er Glæde – paa Overfladen...

Ekspeditricer og kontordamer søgte også selskab i restauranterne i Minefeltet. To af dem har betroet sig til ham, og han misunder dem ikke deres lod:

Guj, hvor jeg keder mig. – At komme hjem
til saa'n et Rod, og uden en Skajs i Tasken.
Ekspeditricens Lod er ikke god.
Men det er bare om at holde Masken.

Min Dag er lang og trang uden Hvil.
Men jeg faar intet, naar jeg Kunden plukker.
Jeg sælger osse uafbrudt mit Smil,
men Kassen tømmer Chefen, naar vi lukker.

Jeg er en Klapperslange paa et meget stort Kontor.
Vi sidder tyve Piger ved det samme lange Bord
og hamrer uophørligt hver paa tredve smaa Tangenter...

Jeg og min lille Corona er et,
min Skrivemaskine og jeg, vi er Venner.
Corona er den eneste, jeg stoler paa og kender.
Klipklapklip. Brev paa Brev. Der maa tjenes Penge.
Klipklapklip, klipklapklip. De varer sjældent længe.

Samlingens sidste viser er fra tiden i Værebros, hvor Sigfred i midten af trediverne købte et mindre husmandssted. I digtet »Mosedraget« røber han, at det helt er efter eget ønske, at han har forladt storbyen og er flyttet på landet:

I Mosedraget ved Værebros,
der har jeg fundet mit kære Bo,
– den Trempelvaaning, jeg drømte om
saa hedt som Cæsar engang om Rom.

Af Odelshartkorn jeg samlet har
halvandet Album, tre Fjerdingskar
og saa en kvart Skæppe Overdrev,
som Skødebrevet mig foreskrev.

Forladt er Byen og al dens Sjov,
nu bor vi uden for Ret og Lov.
Saa langt kan Postbudet ikke gaa,
saa langt kan Regninger aldrig naa!

Just derfor lever vi trygt og sundt.
Naturen nyder vi Døgnet rundt.
Vi drikker Te paa den bare Jord
og krydrer Maden med Blomsterflor.

Lad Skæbnen slynge os op og ned,
jeg slaar min Lid til en frodig Ged,
som jeg har fremtryllet paa Kredit,
og som jeg malker med Appetit.

I modsætning til at være boheme i storbyen var tilværelsen som husmand på landet forpligtende:

Vi Boelsmænd har det ofte haardt,
vi maa staa op med Solen
og gabe Nattens Træthed bort
og gribe Malkestolen,
og vække Geden med et Spark
og malke den paa aaben Mark
og blande Vand i Fløden
og dermed bjærge Føden.

Visen »Om Formering« skrev han til sin hustru Birte, »da hun fødte en Søn paa 4877 Gram«:

Den Søn, som du ved dit Hjerte bar,
du nu omsider udstødt har,
– en Kæmpe paa saa mange Gram,
at du kan være stolt af ham.

Saa lever Navnet Pedersen
endnu en Gang, og saa igen.
Derfor blev du jo nys min Brud,
at Navnet skulde ej dø ud.

Jeg skuer glad mit Manddomsværk,
en tyrehalset, rød Bersærk,
forfattet af en Digtermand,
hvis nye Oplag høres kan.

O, Tak for hvert et Vræl og Skraal,
min Nerve er forkromet Staal.
I Aften gaar jeg frank paa Bar:
saa blev man da omsider Far!

Storesøster havde fået en lillebror, og hvad det familiemæssige angik, var alt idyl, jvf. digtet »Mosedraget«:

Sødt rundes Tøsens det spæde Bryst,
blødt svajer hun som et Korn mod Høst.
Hvor er hun levende, rig og varm
og kender endnu kun Faders Arm.

Og Stumpen trives saa rund og rød.
Nys laa han, blind, i sin Moders Skød.
Alt nu han strutter af Livets Saft
og strimer Bleen med Landsby-Kraft.

Hvor er jeg lykkelig, mild og rig,
og Hjertet kender ej mer til Svig.
Min Lade fyldes med Høns og Korn,
og Geden trives med Skæg og Horn.

Hvor dyb en Lykke, hvor rig en Lod!
det er, som Nøden har tabt sin Brod.
Her faar jeg Raad til saa mangen Sang,
– om blot Terminen kan gaa sin Gang!

Et rigt familieliv var for Sigfred Pedersen mere værd end at have penge til terminen, men den skulle jo betaales, og det var nok grunden til, at familien, der ellers befandt sig godt på landet, forlagde residensen til hovedstaden, hvor der kunne tjenes flere penge ved at optræde end ved at være husmand i Værebros.

»*Slanter og Sølvtoj*«, bestående af 30 nye og sørgelige viser, kom i 1938, og omslagstegningen var – som ved to af de forudgående samlinger – udført af Birte Sigfred Pedersen.

Samlingen indledes med en prolog, hvor digteren giver udtryk for, at han er tilfreds, hvis blot en enkelt af de sange, han sår, vil slå frø:

O raske Svende, Mænd, diverse Møer,
slut op i Trop, giv Digteren Gehør.

Jeg slaar min Sang saa frisk og glad fra Strengene,
som Bonden slaar Guano over Engene.

Tit slog jeg lidt ved Siden af i Sangene,
men finder dog, trods alt, mig selv i Klangene.

Lad bare ti af elleve visne, dø.
Om blot en enkelt lever, gror, slår Frø,
er jeg tilfreds og nyder henrykt samme,
udsat for Glastrompet og Redekamme.

Han digter, som bonden strør gødning over engene, og han håber, at læserne vil stemme i:

Nyn med paa disse, noget bramfri Sange,
mer kan en Døgnets Digter ej forlange.

Sigfred Pedersen var vendt tilbage til hovedstaden, og det var det gamle Nyhavns-kvarter, der trak og fik ham til at bosætte sig her igen. Han digtede om »Fiskerkonen paa Gammelstrand«, »Sømandsknuder og falske Kvinder«, og Nyhavn fik sin egen vise. Sigfred har været hjemme på det stille Vestfyn og er nu vendt tilbage til »Nyhavns glade Støj«.

Nyhavn

Denne Luft af Demimonde
i de gulnede Gardiner,
hvor en fordum Lejers Minder
hænger fast som gammel Røg,
denne Larmen fra Kanalen,
hvor de rustne Kraner hviner,
– det er Nyhavns Duft og Drømme,
det er Nyhavns glade Støj.

Jeg er atter vendt tilbage
fra de brede fynske Sletter,
fra de gamle fynske Gaarde
i en Landsbys stille Ro,
for at øde mine Dage
og de stjernefyldte Nætter
her i Byens travle Gader,
hvor det myldrer over Bro.

Jeg skal atter bo i Nyhavn,
og naar Olie-Valde kommer,
skal vi mødes i Kahytten
ved en lille Gikkernik.
Og i Kælderen om Hjørnet
skal vi sammen tatoveres,

Sigfred Pedersens hustru Birte lavede omslagstegninger til flere af hans første samlinger, til venstre »Sørgmuntre Sange«, der udkom i 1936, til højre »Slanter og Sølvtoj«, der udkom i 1938.

jeg har valgt et enkelt Pigenavn,
han sværmer for en Brig.

I de gulfede Gardiner
skal jeg fæstne mine Minder
med en Duft af Demimonde
og en Duft af Nikotin.
Og mens Efteraaret svinder,
skal jeg synge mine Sange
til en Optakt fra Kanalen
fra de travle Kraners Hvin.

Også i denne samling finder vi en af Sigfred Pedersens kendte viser. Visse af dem skrev han på i dagevis, mens andre – som vi så det med visen om Søren og Katinka – blev født i nuets stemning og skrevet på få øjeblikke. Til disse hører »En ny og sørgelig Vise om den utro Augusta og Guldsmeden eller: Kærlighed i Botaniser-

kassen«, og der var en ganske særlig tilskyndelse til, at den kom til verden. Et par af de unge digtere sad en aften på et værtshus, og en af dem kom på den idé, at de skulle gå hjem og skrive et digt, hvor så mange linier fra kendte sange som muligt – fra Danmarks Melodibog – skulle indgå. Udfordringen blev taget op, og resultatet skulle fremlægges over en morgenbajer næste formiddag klokken halv ni. Sigfred vandt, idet han havde 26 citater i sit digt. Visen om »Augusta og Guldsmeden« findes i sin fulde længde si. 154, og læseren kan selv gå på jagt. Han kan passende starte med »Hvem sidder der bag Skærmen?« og »En lille Nisse rejste« og se, hvor langt han når. Sigfred har næppe haft sangbogen fremme den nat, for han havde været fortrolig med den danske sangskat fra barn af. 12 vers – han har ikke fået megen søvn den nat!

Ikke mindst takket være Sigfred Pedersen var Nyhavn blevet et begreb i kunstens verden, og det blev bekræftet, da Branners Forlag i 1943 udsendte bogen »*Nyhavn! Nyhavn!*« med prosa af redaktør Carl Henrik Clemmensen, vers af Sigfred Pedersen og melodier af komponisten Niels Clemmensen. Man ville fastholde den særlige atmosfære, der herskede i Nyhavn, i prosa, vers og musik, men ifølge forordet var opgaven svær at løse: »Hvordan indfange denne uhaandgribelige Stemning, som paa alle Tider af Døgnet hviler over de morsomme, gamle Rønner og Gaarde med deres glade Banjospil i Kælder og Stue, med de faldefærdige, hvidskurede Trappegange og de hundrede af halvskjulte Smuthuller, Svalegange og Loftet? Og Livet, som leves i Nyhavn, hele dette Galleri af mere eller mindre fantastiske Skikkelser, som her vrimler af, og som vil blive underligt hjemløse den Dag, da det gamle Nyhavn forsvinder – hvordan holde det fast i en Bog?«

Det lykkes faktisk fra starten, idet der lægges ud med en gængende vals, som vi kan synge med på, »Søren Bramfris Lærkesang«, gengivet si. 157. Vi er i Nyhavn, – det er vår, og ifølge Sigfred Pedersen kan man ikke forlange mere. Og oven i købet »har vi Øl i stride Strømme, vi har Sang og Banjospil«. Aftenen ender for Søren, som den er endt før:

Men naar Beværningen lukker,
og de glider to og to,
gaar jeg ad en Hønsstige
til Katinkas kyske Bo.

Vi er derefter på vandring gennem Nyhavn, og der fortælles om det brogede liv både før og nu. Der fortælles træk af Nyhavns historie, og der berettes om bohemer og gøglere. Lokalhistorikeren fortæller om deres virkelige liv, og Sigfred tolker det på sin måde. Prosa og vers med tilhørende musik supplerer hinanden, og egentlig lykkes det i bogen at fastholde det miljø, som Sigfred holdt så meget af.

Lad os møde et par af dem, som Sigfred Pedersen har kendt og skrevet om:

Olie-Valde blev kaldt »Nyhavns Bedstefar«. Han havde i sin tid – efter at være gået på land – lavet sin egen lille forretning med at sælge olie til skibene, der lagde til i Nyhavn, men nu er han blevet gammel, og hans hår er hvidt. Men som det fremgår af Sigfreds digt »En Vise om trofast Sømands-Kærlighed«, har han kendt andre dage:

Der staar Elly paa min Arm,
og der staar Lilly paa mit Laar,
over Brystet staar der Musse, Kiss og Lilly.

Men på et anker på hans hjerte står der Milly. Det var hos hende, han kastede endelig anker, og nu spiser han hjemme! – Som Sigfred elskede han at spille. Hans favoritspil var domino, og han vandt altid. Kun én eneste gang fandt han sin overmand, og han var overbevist om, at det var hans egen dobbeltgænger, han havde mødt og tabt til i »Kahytten«.

Da budskabet om Olie-Valdes død nåede »Kahytten«, improviserede Sigfred »Farvel til Nyhavns Bedstefar«, hvor et af versene lyder:

Bedstefar, Bedstefar, Rejsen er endt.
Vi er kun Gæster i Jorderigs Kipper.
Nølent ved Lukketid Glasset vi slipper,
nikker Farvel til hver gammel Bekendt.
Bedstefar, Bedstefar, Rejsen er endt.

Han beder bedstefar om at vente »i Himlens Kahyt«, så at de igen kan få et slag domino. Foreløbig tømmer de et glas til hans minde, for skønnere afsked kan ingen få!

En anden af stamgæsterne, som Sigfred Pedersen også mindedes i et digt, var pryglemesteren, der havde været betjent i Vridseløselille Fængsel, hvor han havde været ansat til at prygle fangerne. En dag gik det ham mindst lige så ilde som fangerne, der var blevet idømt prygl:

Tilslut blev han selv straffet.
Prygleloven blev afskaffet!
Nu var Mester uden Job.

Også han blev stamgæst i Nyhavn, og kun én gang havde man set ham græde. Det var, da opvarningspigen i »Shanghai« kom til at tabe en flaske snaps på gulvet og de dyre dråber flød ud over gulvbrædderne! – Pryglemesteren kunne Sigfred heller ikke stå for!

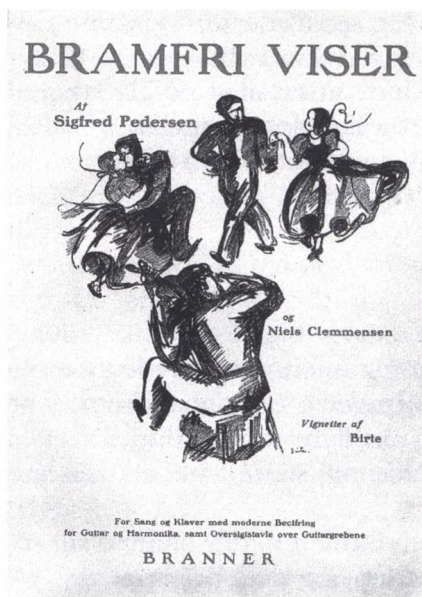
En ny og sørgelig vise handler om mølleren, der hængte sig på slavefogedens loft. Det er 200 år siden, og det spørger stadig på loftet!

Vi skal i et kort øjeblik møde »Den mørke Manja og den lyse Lis«, der en majdag kom ind fra bøhlandet for at prøve lykken i hovedstaden. De gik uden om KFUM & K og styrede direkte mod Nyhavn. Nu er de »Piger paa Nyhavnsvis« og har ikke planer om at ændre deres liv:

Den mørke Manja, den lyse Lis,
de elsked Bolcher og *Baand*lakrids,
de vokste op mellem Køer og Faar,
– to vævre Kid i en Bondegaard...

Og gaar det op eller gaar det ned,
de blir til Døden ved Nyhavns Bred.
Den mørke Manja og den lyse Lis
er solgt til Bolcher og *Stangl*akrids.

Sigfred var lige så trofast som Olie-Valde og Pryglemesteren. Han holdt af dem, og han satte dem et minde med sine vers. Han havde mødt dem, da han i sine studieår boede i Nyhavn, og nu mødte han dem igen. – Hans sidste linier i samlingen lyder:

Samlingen »Bramfri Viser«, der udkom i 1936, havde vignetter af Birte, og her er gengivet forsiden og en Nyhavns-stemning. De 18 viser, samlingen indeholder, var alle sat i melodi af Niels Clemmensen.

Nyhavn, dig skænkede jeg Ungdommens Sange.
Tag da mod Manddommens dæmpede Spil.

Det gjorde Nyhavn, og Sigfred Pedersen gjorde sit til at fastholde den særlige stemning, der dengang herskede i kvarteret.

Sigfred Pedersen havde efterhånden skrevet så mange viser, at Branners Forlag kunne udsende et udvalg på en halv snes af de kendteste. De blev forsynet med tegninger af Arne Ungermann, og bogen blev trykt i 650 nummererede eksemplarer. Her finder vi eksempelvis viserne om Kurt Arthur, den utro Augusta og Guldsmeden og fru Madsen, der aldrig skulle have sat sin kat i pleje! På titelbladet står *Sigfred Pedersen: Digte*, og de er alle hentet fra hans tre første samlinger.

Kendskabet til Sigfred Pedersens digte var blevet udbredt, og ønsket om at kunne indstudere dem og synge dem har uden tvivl været baggrunden for, at Branners Forlag i 1936 udsendte 18 »*Bramfri Viser*« af Sigfred Pedersen og Niels Clemmensen. Digter og komponist havde sammensat et udvalg bestående af tekst og no-

der »for sang og klaver med moderne becifring for guitar og harmonika«. Også Birte havde været med i samarbejdet, idet hun havde tegnet vignetter.

I samlingen finder vi bl.a. »Blaa Sko«, »Rimonde«, »Bell'Amie«, »Stange Buh«, »To hvide Liljer og en knækket Søjle«, »Den lille uartige Mimmy« og visen om »Den utro Augusta og Guldsmeden« – alle tekster, som Niels Clemmensen med sine let sangbare melodier havde bidraget til at gøre kendt og elsket. Og ikke at forglemme Visen om Katinka, som her som introduktion får følgende ord med på vejen: »Dengang alle Tidens Nyhavns-Atlet, Fermatkongen Søren Bramfri, efter i nogen Tid at have vandret paa Vulkaner i den indre By atter gensaa Katinkas Gaardvindue i Nyhavn, istemte han følgende Arie.«

I digtet »Ravhjertet«, der er gengivet si. 158, hører vi om ravhjertet, som hans mor engang skænkede ham. En pige tog det som pant på hans »Kærligheds Trang«, og nu håber han at møde hende igen: »Det kan du ikke ha' glemte.«

Også Niels Clemmensen bidrager til, at viserne fremføres på den rette måde og dermed sætter tilhørerne i den rette stemning: Blaa Sko skal synges legende og let, Rimonde med ynglinge-forelskelse, Bell'Amie med den unge vårs alvidenhed, Stange Buh med skælmisk ynde og mild alvor, Katinka med forsorent Nyhavns-lune, To hvide Liljer og en knækket Søjle med overordentlig dyb gravalvor, Den lille uartige Mimmy livligt, Visen om Augusta og Guldsmeden simpelt og med lune og Ravhjertet vemodigt og inderligt.

Nok fortsatte Sigfred Pedersen med at skrive »en ny og sørgelig vise«, men det fremgår af den anvisning, der her er givet, at det ikke skulle være så sørgeligt endda.

Disse og andre viser var på vej til at blive folkeeje. Man havde gennemskuet hans hensigt med de sørgelige viser. Et sørgeligt indhold fik et ironisk-humoristisk præg, og humoren skinnede gennem melankolien. Han tog livet, som det var, og gav et uhøjtideligt og uforfalsket billede af det.

Væsentligt var, at Sigfred Pedersen havde fornyet skillingsvisen og fået det halve af Danmark til at synge med. Hertil har også bidraget, at han var blevet mere og mere sikker i sin teknik, hvad Soya i sine »33 Kunstnerportrætter« fra 1945 – hvor Sigfred Pedersens er et af dem – ikke lagde skjul på: »Ih, hvor ka' jeg li' det, naar en Mand kan det, han gi'r sig af med.«

Hjertehus og hjerterum

Sigfred Pedersen havde en periode boet i Værebros på Nordsjælland og havde befundet sig godt ved at bo på landet. Havde det ikke knebet med at få terminen betalt, var han nok blevet boende, men som nævnt var han vendt tilbage til København. På landet nød han de frie omgivelser og færdedes meget i naturen, og det trak efterhånden mere end storbyen. På et tidspunkt gjorde han sig tanker om at slå sig ned på Fyn, men kom til det resultat, at han ikke kunne leve som forfatter på Fyn – forstået på den måde, at det var det indre København med Nyhavn og Minefeltet, der havde givet ham mulighed for at udfolde sig som kunstner.

Når Sigfred Pedersen igen søgte og fandt et sted at bo på Nordsjælland, skyldes det nok, at det mindede ham om Fyn. Han vendte tilbage til naturen og blev husmand. Stedet, hvor han og Else slog sig ned, var et nedlagt landbrug i Hammersholt mellem Lillerød og Hillerød, og som nævnt blev det døbt »Hjertehuset«. Selve indtoget har han skildret i digtet »Til Else«:

Vi kom en Aften i Vinterkulde
til Hjertehusets den sorte Port.
Vi pusted Liv i de tomme Stuer,
nygifte var vi. Det Hjem blev vort.
Du græd af Glæde, du sang og lo:
her skal vi bygge vort fælles Bo.

Her indrettede de sig, efter at stuehuset var blevet sat i stand, og det varede ikke længe, før der blev anskaffet ged og dværghøns, hund og kat.

Som altid hos Sigfred var man velkommen, og for at vise, at man var nået frem til det rette sted, blev der hængt et hjerte op på porten. Man anskaffede en gæstebog, og heri skrev Sigfred:

Hjertehuset blev dets Navn,
venligt aabner det sin Favn.
Sæt kun trygt dit Spor i Gruset

og bliv Gæst i Hjerterhuset.
Hyppigt maa du til os gaa:
sande Venner er kun faa.

Når vennerne kom, blev der sunget og spillet. Else akkompagne-
rede på guitar, og der var altid munter stemning. »De levede i en
sund, lykkelig, misundelsesværdig Idylverden«, skrev Soya, der
også kom i »Hjerterhuset«.

To børn fik Else og Sigfred, Lærke, der blev født i 1947, og Vibe,
der blev født i 1953. At de fik dyrenavne undrer ikke. At Sigfred
ikke syntes, at de skulle have flere børn, udtrykte han med vanlig
humor: »Jeg sagde til min kone, at hvis vi fik flere piger, skulle de
stadig have fuglenavne. Den næste skulle hedde Sortbroget Flue-
snapper. Så vi fik aldrig flere.« – De holdt meget af deres piger, og
der er ingen tvivl om, at de har haft en god barndom i »Hjerter-
huset«. – Sigfred havde – som han udtrykte det i et interview –
ikke noget at beklage sig over: »Vi har til dagen og vejen, vi holder
af vort hjem, og så er der jo ungerne.«

»Hjerterhuset« i Lillerød, hvortil Sigfred Pedersen flyttede sammen med Else, kort tid efter at de var blevet gift i 1943. De nød til fulde de landlige omgivelser, men desværre var Sigfred overfølsom over for visse planter og måtte omkring 1960 flytte fra »Hjerterhuset«, der her er fotograferet i 1994.

Efter at Sigfreds og Birtes veje var skiltes, giftede han sig i 1943 med Else, og de fik døtrene Lærke og Vibe, født henholdsvis 1947 og 1953. De har Lærke på skødet, mens Vibe ses på billedet til højre.

Sigfred var vokset op på landet og vidste, hvad der hørte sig til at servere, når der kom venner på besøg. Han kom fra en egn, hvor der dyrkedes humle, og på et tidspunkt begyndte han at brygge øl. Fra sin bror Lauritz på Indslev Bryggeri fik han sendt en tønde, som han savede over, hvorved han fik de to kar, der skal til for at brygge øl. Sigfred blev kendt for sit hjemmebryggede øl, og der var endog dem, der hævdede, at hans viser lugtede af humle! Til gengæld sendte han Lauritz de opskrifter, han havde fundet frem til, da han på et tidspunkt eksperimenterede med at fremstille vin af forskellige frugter.

Vi må ikke glemme, at det var midt under krigen, Else og Sigfred havde indrettet sig i den nordsjællandske idyl. Hvad der skete uden for denne verden var for Sigfred ikke idyl. Han havde en fast holdning, og det lagde han ikke skjul på. Kunne han komme af sted med det, provokerede han tyskerne. I sine digte skrev han om sammenhold og enighed, og da en tysk officer indfandt sig i Wessels Kro og anmodede om, at der blev spillet tyske sange, bad Sigfred orkestret spille en fransk march!

Yderligere skrev han en del i illegale blade. Hvad der sikkert har gjort et stærkt indtryk på ham var, at hans ven, redaktør Carl Henrik Clemmensen, som han havde samarbejdet med, da de skrev bogen om Nyhavn, var blevet bortført fra sit hjem og dræbt af danske SS'ere og smidt på Lundtoftevejen ved København, fordi han havde generet en nazist.

Sigfred Pedersen var vendt tilbage til naturen og var blevet »åndelig« husmand. Udbygningerne var bevaret, og Sigfred holdt ged og dværghøns og slog sig senere på kaninavl. Her nyder han sin uundværlige pibe med en af sine katte på skødet.

På et tidspunkt havde Sigfred Pedersen udtalt sig så kraftigt, at han måtte gå under jorden. Et stykke tid boede han på Ørstedspavillonen i Rudkøbing, et halvt år hos sin bror Theodor på Dalagergård.

Under opholdet i Rudkøbing i efteråret 1944 fik han kontakt med restauratør Knud Grove Christensen. Han gav sig som amatør af med at lave film, og han var i gang med at lave en film om Langeland. Han fik formidlet kontakt mellem Sigfred Pedersen og komponisten Svend Orloff, og sammen lavede de fire af filmens sange. De er trykt i »Langeland synger«, udgivet af Musik- og kulturhistorisk selskab for Langeland 1990. To af digtene handler om kendte fra Langeland, Mads Lange, der drog op fra Rudkøbing i 1833 og blev konge af Bali, og brødrene Ørsted, født på apoteket i Rudkøbing 1777 og 1778. I digtet »Som en rosegren i havet« skildrer Sigfred Pedersen langelændernes kærlighed til deres ø:

Her er alt, hvad vi begærer:
skønhed, travlhed, virkelyst.
Øen ømt os alle nærer
af sit rige moderbryst.
Som et kærtegn, der husvaler,
stryger brisen ind fra sø.
Femten møller evigt maler
lykke til vor grønne ø.

Sidst på året tog Sigfred ophold på fødegården i Harndrup, og for at være beskæftiget anskaffede han sig nogle angorakaniner, som han fik installeret i stalden, hvor han selv sad og klippede dem. Det hændte, at kaninerne løb ud, og det var broderen ikke så begejstret for! Som nævnt holdt Sigfred kaniner hjemme i »Hjer-tehuset«, og senere blev han en ivrig kaninavler.

Da befrielsen kom, opholdt Sigfred sig endnu på Fyn, og for at komme hjem til Else så hurtigt som muligt, fik han gennem modstandsbevægelsen anskaffet et specielt pas, så at han kunne komme over Storebælt og videre frem. – Krigen var slut, og den modstand, han havde ydet, var med til at styrke det nationale i ham.

Efter krigen var han sammen med et par venner på en biltur ned gennem Europa, og med egne øjne så han det sønderskudte Tyskland.

En følge af den holdning, han havde lagt for dagen under krigen, var, at han blev fast medarbejder ved det nye dagblad Information. Redaktør Børge Outze har kendt Sigfred Pedersen og hans holdning, og det var ham, der opfordrede ham til dagligt at skrive et digt til avisen. I 1946 udgav Branners Forlag under titlen »*Vignetter i Digt og Streg*« et udvalg af hans avisdigte, og Børge Outze lagde i forordet ikke skjul på, at han – set på den baggrund, Information var opstået på – havde løst opgaven på en god måde. Det var ikke viser, han skulle skrive, men vers, hvor mennesket Sigfred Pedersen og hans holdning skulle komme til udtryk, og det var til fulde lykkedes: »Disse Vers er ikke gjort for at behage, de er støbt som Ammunition til en Kamp – Kampen mod Lunkenhed, Hykleri og alt det, som var Nazismen. Og den Kamp gaar videre.«

At Sigfred Pedersen ikke skånedes værnemagerne, fremgår med al tydelighed af digtet »De kolde Fødders Brigade«, som stod at læse i Information den 1. juni 1945, og hvor det bl.a. hedder:

Sigfred Pedersen skrev en periode efter krigen digte til Information, og han skånede ikke dem, der under krigen havde svigtet deres fædreland. Her ses illustrationen til digtet »De kolde Fødders Brigade«, som Information bragte kort tid efter befrielsen.

Hører I tøvende, listende Fodtrin
– det er de kolde Fødders Brigade.
Engang gik de skam kun i Strækmarch,
nu har de endelig lært at vade.

Engang gik de med lange Støvler,
nu er de trukket i Filtsko og Sutter,
smukt applikeret i Dannebrogfarver
- aah det skal lune de frysende Futter.

Engang gik de med Naziemblemer,
føjte sig som nogen Helvedes Karle.
Nu er de smykket med Kongemærker,
– aah, de er blevet saa nationale!

En væsentlig del af samlingens 45 digte, offentliggjort i perioden fra 29. maj 1945 til 1. november 1946, var præget af den netop afsluttede krig. Han skånede ikke dem, der havde svigtet, men gik tværtimod i rette med dem på en barsk og kynisk måde.

Ironien havde Sigfred Pedersen fortsat i behold. Senere på året var der valg, og han fandt, at valgkandidaternes udtalelser ofte »tangerede Lavmaalet for al Velanstændighed«. Digtet »Sidste Runde før Valget«, som blev bragt den 25. oktober, skrev han til melodien »Vort Modersmaal er dejligt, det har saa mild en Klang!«

Sigfred Pedersen var igen begyndt at optræde, og han havde også læst op i radioen. Det udviklede sig til turneer rundt i landet, hvor Sigfred læste op og Else sang og spillede på guitar. De op-

Sigfred og Else var i årene efter krigen ofte på turné rundt i landet, hvor Sigfred læste sine digte og Else sang og spillede på guitar. Her er de måske ved at indøve en ny vise i den hyggelige stue i »Hjer-tehuset«.

trådte i mange foreninger, og efterhånden begrænsede Else sig til kun at synge Sigfreds viser.

Der var én vise, der var forbeholdt Else, og den blev ikke trykt i samlinger. Sigfred havde selv skrevet melodien, og når den findes, skyldes det, at Sigfred og Else havde sunget den så mange gange under besøg på Dalagergård, at Johanne kunne den udenad og skrev den ned. Det er visen om pigen, der bærer den røde kjole, når hun er til bal på kroen, og den gule kjole, når hun er til fest i skoven. Hun håber på engang også at komme til at bære en hvid kjole. Hvilke tanker hun gør sig herom, kan man læse si. 159.

Programmet, de en periode rejste rundt med, kaldte de »En aften med Else og Sigfred Pedersen«, og i brochuren »borgede de for et lødigt, afvekslende og meget underholdende program«. De fik da også gode reaktioner. Eksempelvis stod der at læse i avisen, da de havde optrådt i Struer: »Else og Sigfred Pedersen underholdt en fyldt sal og høstede stort bifald«. – Lad det komme med i billedet, at de for at komme rundt i landet som nogle af de første kørte på knallert.

Efterfølgende kan man si. 160 læse visen »Pige fra Kongebro«, og den skrev Sigfred efter at have været på turné i Jylland og på

hjemvejen nærmede sig Odense, hvor han skulle optræde ved en aftenfest. Da han nåede Lillebælt og så Kongebrogården, mindedes han pigen, han engang sværmede med her. Han skrev selv melodi til visen, og teksten stod at læse få dage efter i avisen. Da Sigfreds bror Lauritz udgav de melodier, han havde skrevet til en række af hans viser, tog han digtet om pigen fra Kongebro og tilhørende melodi med, og de er således bevaret.

Sin nære ven Niels Clemmensen havde Sigfred Pedersen ikke mulighed for at samarbejde med mere, idet han døde i 1950. Sigfred lagde ikke skjul på, at han betragtede ham som »et stort menneske og en gudsbenådet komponist«.

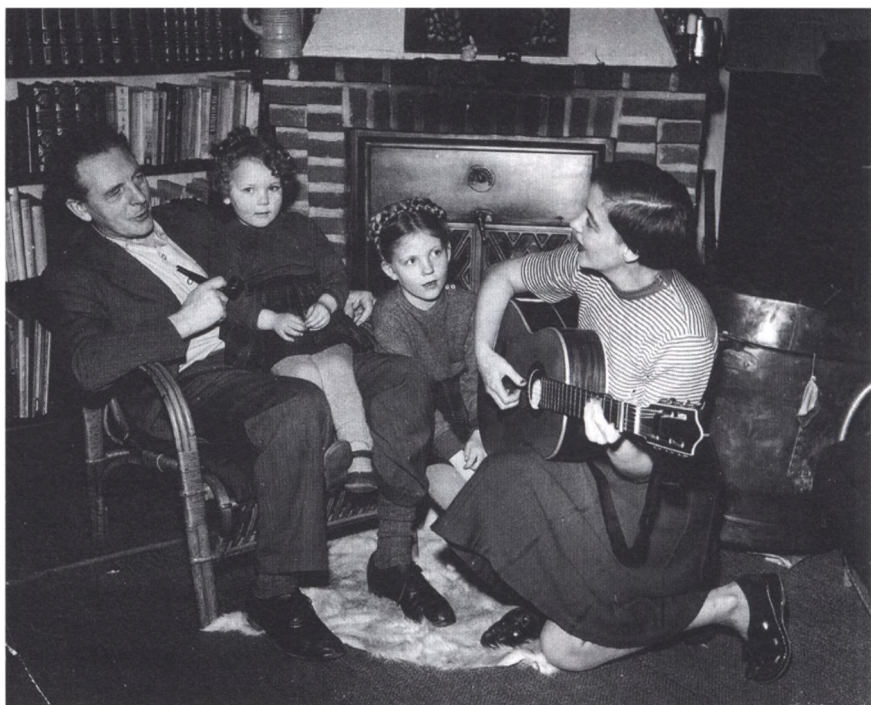
Kendskabet til Sigfred Pedersens viser bredtes, og det førte flere hædersbevisninger med sig. I 1949 kom han på Finansloven, og i 1951 fik han tildelt Aarestrup-medaljen. I mange år var han medlem af bestyrelsen for Dansk Forfatterforening og blev i 1954 udnævnt til Ridder af Dannebrog.

I februar 1953 stiftede Sigfred Pedersen i København den første afdeling af »Visens Venner«, og han blev dens første formand. Ef-

Sigfred Pedersen fik flere hædersbevisninger, således i 1951 Aarestrup-medaljen, som Else her stolt fremviser. I 1954 blev han – efter en årrække at have siddet i bestyrelsen for Dansk Forfatterforening – udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Familiehygge i »Hjertehuset«, hvor Else spiller for Sigfred og døtrene Lærke og Vibe.

terhånden oprettedes der andre afdelinger rundt i landet, og de talte som medlemmer folk, som aktivt beskæftigede sig med viser – sangere, digtere, komponister, akkompagnatører o.a. Med succes arrangeredes der viseaftener, og visen vandt yderligere udbredelse.

At Sigfred var populær både blandt kunstnere og kunstens venner kom til udtryk ved hans runde fødselsdage. Da han i 1953 fyldte 50 år, fejredes han således ved en stor fest i Odd Fellow Palæets store sal. Blandt indbyderne var Niels Viggo Bentzon og Hans Lyngby Jepsen, og så mange havde ønsket at være med til at hylde Sigfred, at salen var fyldt til sidste plads. En lang række kunstnere havde meldt sig for at fremføre viser og andre af Sigfreds tekster, og på scenen sås bl.a. Lily Broberg, Elith Foss, Jørn Jeppesen, Osvald Helmuth, Poul Reichardt, John Price, Ellen Malberg og Aase Ziegler, akkompagneret af kapelmester Harald Mortensen og hans orkester. Konferencier var Ib Schønberg.

Forhenværende finansminister og senere statsminister H. C. Hansen, der elskede viser og var en af Sigfreds nære venner, holdt festtalen og afsluttede med at give ham en humlekrans omkring hovedet. »Hvad skal jeg med laurbærblade i håret, når jeg hellere vil have dem i min mad«, havde Sigfred engang udtalt, og derfor var det en krans af humle, han blev prydet med. »Nu kan jeg prale af at være ridder af den fynske humleranke«, var hans kommentar.

Aftenen blev en stor kavalkade over de bedste af Sigfred Pedersens tekster, og jubelen ville ingen ende tage. Man havde også fået »Katinka« indspillet på en gammel lirekasse, hvor der viste sig yderligere at være to melodier indspillet. Da man kom til det tidspunkt, hvor lirekassen skulle drejes, var den indforskrevne lirekassemand i mellemtiden blevet fuld, og han var så uheldig at komme til at trykke på en af de forkerte knapper. Ud over salen lød »Glade Jul«, hvortil Preben Neergaard råbte: »Nå, har du også lavet den, Sigfred!« Stor jubel! Også da Sigfred Pedersen blev båret i guldstol af Ib Schønberg og Osvald Helmuth. – At Sigfred Pedersen var populær, hersker der ikke tvivl om.

Hans 60-års fødselsdag blev fejret ved en reception i Forfatterforeningen og en stor fest i Borgernes Hus i København, hvor 200 deltog, bl.a. Aase Ziegler, William Rosenberg, Jørn Jeppesen, Preben Neergaard, poeten Poul Sørensen og – ikke at forglemme – Sigfreds brødre fra Harndrup og Indslev. Også denne aften var Sigfred Pedersen genstand for stor hyldest.

I dagens anledning havde han skrevet »Or'genalvisen«, hvor det bl.a. hedder:

Jeg er glad for or'genaler,
or'genaler elsker mig.
Hvorfor skal man altid trave
ad den slagne landevej?
Or'genalerne gør krumspring,
de vil ikke gå i snor.
– Der er mange sjove krumsving
på den markvej, hvor jeg bor.

Fortsættelsen kan læses si. 161.

Nok lod Sigfred Pedersen sig fortsat inspirere til at skrive »en ny og sørgelig vise«, men han var og forblev humørspreader. Og flittig var han også, selv om han fandt, at en for lille del af hans arbejds-

kraft blev anvendt på digtningen. Det blev til to digtsamlinger, »Gøg og Galgenfugl« og »Lærkesange og Nyhavns-Klange«, der udkom på Branners Forlag i henholdsvis 1947 og 1948.

Derefter kom der ikke flere samlinger, og det skyldtes i det væsentlige, at Sigfred Pedersen en tid svigtede visen til fordel for romanen. Nok havde han uden held tidligere forsøgt sig med en roman, men det nationale i ham var blevet styrket under krigen, og han søgte tilbage i historien og fandt styrke i fortiden. Det var vikingerne, han var optaget af, og det blev til romanerne »Viking«, »Drømmen om Vinland« og »Vinland det Gode«, der udkom på Branner og Korchs Forlag i henholdsvis 1949, 1951 og 1952.

Sigfred Pedersen havde altid fundet, at vikingetiden var en dansk storhedstid. Blandt sin farfars bøger havde han kun 6 år gammel fundet den islandske høvdingesøn Snorri Sturlusøns Edda fra 1200-tallet og siden tilbragt mange timer med denne bog. Selv har han fortalt, at han i underbevidstheden i mange år arbejdede videre med dette stof. Interessen styrkedes, da den svenske forfatter Frans Bengtsson i begyndelsen af 1940'erne udgav sin vikingroman »Røde Orm«, og Sigfred Pedersen kunne se, at denne roman lå tæt op ad de ideer, han selv gik svanger med. To sjæle, én tanke, som man siger.

Det blev som nævnt til tre romaner, der i og for sig fik en god modtagelse, men ikke blev folkeeje som Sigfreds viser. I dag er der så godt som ingen, der kender dem.

Som det fremgår af titlerne, er en væsentlig del af handlingen henlagt til Vinland, der var nordboernes navn på en del af den nordamerikanske østkyst. Hertil kom vikingerne omkring år 1000, og skildringen heraf skabte interesse for Sigfred Pedersens romaner i USA. Et amerikansk forlag købte rettighederne til at udgive dem, men de kom aldrig, da forlaget ikke var tilfreds med oversættelsen. – Senere var der i Amerika planer om at filmatisere Sigfred Pedersens vikingromaner, hvilket var iværksat af hans gode ven Peter Freuchen. Man var så vidt, at der forelå et filmmanuskript, men så skete der det, at der udkom en anden vikingroman, som amerikanerne fandt bedre egnet til formålet. Sigfred Pedersen havde skriftlig kontrakt med selskabet, men fandt, at han ikke havde råd til at føre en retssag.

Sigfred Pedersen havde således hverken held med at få sine vikingromaner udgivet eller filmatiseret i Amerika. Til gengæld vandt han på en helt anden måde i lotteriet. En, der gennem Peter

Freuchen havde fået kendskab til hans store interesse for vikingetiden, var direktør Einar Thorsen fra firmaet Monberg og Thorsen, og han var så begejstret for det, han havde hørt og læst, at han forærede Sigfred Pedersen en rejse til Grønland, hvor en del af handlingen i romanerne udspilles. Han skulle netop sende et hold arbejdere og teknikere til Grønland, og han lod Sigfred Pedersen slutte sig til. Det havde længe været hans største ønske at komme til Grønland for om muligt at finde rester af vikingebygninger, og han tog med glæde imod Thorsens tilbud. Det blev til et ophold af et par måneders varighed, og turen blev en stor oplevelse for ham. Ikke mindst den grønlandske natur fandt han storslået.

Det har været i midten af 1950'erne, for med om bord på skibet, som Sigfred Pedersen sejlede med langs Grønlands vestkyst, var den daværende grønlandsminister Johs. Kjærbøl, og han havde denne post i H. C. Hansens regering fra 1955 til 1957. Sigfred Pedersen har selv fortalt, at de to hurtigt fandt sammen. De spillede, og som den rutinerede spiller, Sigfred var, vandt han som regel. Da Kjærbøl havde tabt et tilstrækkeligt antal gange, skrev han et smædedigt til Sigfred, og han svarede igen! – Måske har hans grønlandsfærd været medvirkende til, at han blev medlem af Eventyrernes Klub.

I 1956 forsøgte Sigfred Pedersen sig yderligere med romanen »*Thyra Danebod*«, og den vil senere blive omtalt sammen med de øvrige romaner.

Og så var der et ganske andet område, som Sigfred Pedersen var optaget af. Han havde altid interesseret sig for spil af forskellig slags, og i 1948 udgav han »*Spillebog for Hus, Hjem og Kro*«. Han havde været optaget af spil fra barn af, og det fortælles om ham, at han de første studieår spiste på et pensionat og med indehaveren spillede seksogtres, som han var ekspert i. Meget af tiden, han siden tilbragte i de københavnske beværtninger, gik med spil, og siden blev han så professionel, at han spillede skak med sig selv og lærte alle mulige teorier udenad. Så godt som en kopi af Doktor B. i Stefan Zweigs »Skaknovelle«.

Man savnede en bog om regler for diverse spil, og hvad Sigfred Pedersen præsterede var en bog på mere end 200 sider. Selv har han udtalt, at den var let at skrive, idet han blot omsatte sine erfaringer fra Wessels Kro til praksis. Han havde set gæsterne spille og raffe, og ofte havde han selv spillet med.

Sigfred Pedersen holdt af at spille, og i 1948 udgav han »Spillebog for Hus, Hjem og Kro« med gennemgang af en lang række terningspil, brætspil, kortspil, kabaler og dominospil. Her er han ved at indvie datteren Vibe i et af de mange kortspil. Billedet er taget i villaen i Sletten, hvortil familien senere flyttede.

Her er det virkelig en fagmand, der kommer til orde. Han starter med noget så simpelt som at slå plat og krone, men går videnskabeligt til værks og fortæller om terninger og terningetricks. Han forklarer tekniske udtryk, stiller opgaver, der skal løses, og fordyber sig i hasardspil og spillelidenskab. Efter denne lange introduktion følger en oversigt over diverse spil med tilhørende spilleregler, inddelt i terningspil, hvoraf nær et halvt hundrede omtales, en række brætspil fra skak over backgammon til mølle, kortspil, hvor han koncentrerer sig om de hyggelige som f.eks. l'hombre, bridge, ligeud, seksogtres, hjerterfri, poker og mausel, hvortil kommer en række kabaler og sluttelig forskellige dominospil.

Her er virkelig et område, hvor Sigfred var ekspert, og han røber, at han havde dyrket adskillige af spillene. Der nåede at komme 4 udgaver af Spillebogen, og hen ad vejen supplerede han med nyt materiale. Jo, Sigfred var entusiast.

Villaen på Gammel Strandvej i Sletten, hvortil familien flyttede omkring 1960. Det var en større villa, beliggende ud til Øresund med udsigt til Hven.

Hans interesser spændte vidt og omfattede også kaniner. Han havde flere bure med kaniner hjemme i »Hjertehuset«, og som nævnt anskaffede han en flok, da han under krigen opholdt sig hjemme på gården i Harndrup. I 1961 købte han sammen med sin forlægger, komponisten Børge Binderup, en gård på den lille ø Bogø ved Assens, og Sigfred døbte den »Kvædegården«. De havde planer om at blive storavlere af kaniner og startede med at rydde en lade for skillerum. Her installerede de i bure 1.000 kaniner, og Sigfred havde planer om at bruge masken fra sin brors bryggeri til foder. Det var et dejligt sted at være med udsigt over Lillebælt til Wedellsborg, og måske har Sigfred ved købet af halvdelen af gården håbet at genvinde kontakt med den fynske hjemegn og måske tilbringe livet på den lille ø i Lillebælt på sine gamle dage. Det gik godt, så lang tid de opholdt sig på øen, men de måtte opgive deres projekt med kaninerne, eftersom de havde svært ved at få nogen til at tage over på Bogø og passe dem. Gården beholdt de som sommerbolig.

Medvirkende til købet af denne gård havde det måske været, at Sigfred omkring 1960 havde set sig nødsaget til at flytte fra »Hjer-

Fra villaen på Strandvejen var der kun få hundrede meter til Sletten Kro, og her var Sigfred Pedersen en hyppig gæst.

tehuset«. Hver sommer fik han øjenbetændelse, og han har sandsynligvis været overfølsom over for visse planter, hvilket var til stor gene for ham. De ville gerne blive boende på Nordsjælland og købte en større, ældre villa på Gammel Strandvej i Sletten ved Humlebæk med udsigt til Hven. Det bekom Sigfred godt at være så tæt ved Øresund. Han elskede at fiske, og så hyggede han sig meget på Sletten Kro. Den rolle, som sømændene havde spillet for ham i Nyhavn, havde nu fiskerne i Sletten overtaget. Der hørte en frugtplantage til huset, og det varede ikke længe, før Sigfred begyndte at eksperimentere med fremstilling af vin i kælderen, der blev fyldt med balloner. – I haven stod der en stor fontæne af billedhuggeren Louis Hasselriis, og den står der endnu. Sigfred var villig til at sælge den for at rette op på økonomien, men det er åbenbart ikke lykkedes for ham.

Det var efterhånden begrænset, hvad han fik skrevet, men der var stadig bud efter ham. I breve til broderen og svigerinden i Indslev kan vi følge, hvordan det gik på denne front. I et brev, skrevet nytårsdag 1961, hedder det: »Vi er jo ellers nået den alder, hvor man skulle begynde at tage den lidt med ro. Men nej, det går ikke. Vi har næsten ingen optræden mere på grund af fjernsynet,

22-3-56

Kære Ine og Lauritz.

Tak for fødselsdag, hilsenen, og for den dyrlige tønde, som jeg har savet over og bruger som køl. Jeg har sprøjt færdig frem til en meget forenklet måde at brygge på, jeg bruger ikke malt, men sukker plus en smule maltekræft. Resultatet bliver udmærket.

Det var morsomt at se på statusopgørelsen, det er jo en ordentlig fremgang i køl! Kælden gennem og på is, vi har haft pålignende smeltet is på fæl, det tager lidt hårdt på vor køleskabsbeholdning. Sprøjt har vi meget at lave, jeg skriver på en roman om Thyra Danebod, derinde er vi en del ude om aftenen. Det skrives med at nå det hele. Og jeg kan fortælle, at jeg er ved at sælge mine Vikingeromaner til Amerika, det er omtrent gået i orden.

Karen og Hans Jørgen besøgte os forleden og bad os hilse, når vi skriver. De har stadig ingen rigtig lystighed. Vibe og Søren beder mig også hilse, de glæder sig allerede til at komme til Indslev og lave sodavand, og lege med videnskabsbarnet Vivi.

Jeg har idag fået brev fra Klæbel, der beriller en sang til Læse-jubilæet til efteråret.

Har det nu godt. De kære hilsener til jer alle seks!
Else og Sigfred

Brev fra Sigfred til lillebror Lauritz og Ine på Indslev Bryggeri, skrevet den 22. marts 1956. Indledningsvis takker han for tønden, som Lauritz har sendt ham, og som skal bruges til fremstilling af vin. Brevet er skrevet på det tidspunkt, hvor han skrev på romanen »Thyra Danebod» og søgte at sælge sine vikingeromaner til Amerika.

Sigfred Pedersen færdedes gerne ved havnen i Sletten, hvor han slog en sludder af med de lokale fiskere. Til dem fik han et lige så godt forhold, som han havde haft til sømændene i Nyhavn, og de var altid velkomne hos ham - ikke mindst når de havde en favnfuld bajere med.

og da leveomkostningerne stadig stiger for os, må jeg uafbrudt være på jagt efter nye fortjenstmuligheder.« Den 12. november samme år hedder det dog i et brev til familien: »Jeg har så meget om ørerne.«

Flere gange i de følgende år optrådte han i kabaret i København, og det tog på kræfterne. Den 8. december 1966 skrev han således: »Jeg optræder p.t. 10 aftener i en kabaret i København sammen med Sigrid Horne Rasmussen, Tony Rodian, Manja Mourier og Kate Rosén. Det går udmærket, men jeg er først hjemme kl. 3 eller 4 om morgenen. Det er alt for hård en belastning for mit helbred. Men det er jo rart at tjene lidt penge til terminen.« Året før havde han en periode optrådt i Malmø, og da var klokken endnu mere, før han kom hjem.

Sigfred var sig bevidst, at han havde en familie at sørge for. Pigerne var ved at blive store, og der skulle tænkes på deres fremtid. Som han selv hentydede til, var hans helbred ikke så stærkt, som det havde været i hans unge dage, hvor han kunne klare sig flere døgn uden søvn, og det var begrænset, hvor meget

Sigfred nød gerne en pilsner og en dram, og her er han ved at undersøge, hvad lageret indeholder. Der hørte en frugtplantage til villaen i Sletten, og Sigfred begyndte i kælderen at eksperimentere med fremstilling af vin.

han kunne byde sig selv. Men trods alt klarede han sig og havde humøret i behold.

Det bekræftes af følgende brev, som han sendte sin familie, da han i december 1964 med Eventyrernes Klub var i Algeriet: »Kære Lauritz, Benny og Poul. Jeg er nu 500 km inde i Sahara. En flaske vand koster 5 kr. Vi slagter lam og steger dem på bål. I morgen går det nordpå igen. Kærlig hilsen. Glædelig jul. Sigfred.« – Det har nok været det mest særprægede julekort, man fik på Indslev Bryggeri det år!

Desværre skiltes Sigfreds og Elses veje også. De blev separeret i 1963, og nogen tid efter købte han et hus i Snekkersten, på adressen Rørtangvej 55 A. Den ældste datter Lærke var i lære som fotograf og var fløjet fra reden, og en periode boede han sammen med sin yngste datter Vibe. Selv om der var trangt i forhold til den store strandvejsvilla, fandt han sig godt til rette i de nye omgivelser.

Rørtangvej var dengang betydeligt længere end i dag, idet den også dækkede nuværende K. A. Hasselbalchsvej, Klostermosevej og Løntofte. Huset, som Sigfred Pedersen købte, lå på en grund, der var udstykket fra villaen Folmerhus, Løntofte 9, og det var den tidligere stald og tjenestebolig, der har indrettet til beboelse,

Efter at Sigfreds og Elses veje var skiltes, flyttede han til Rørtangvej i Snekkersten, på nuværende adresse Løntofte 15 B. Det var den tidligere stald og tjenestebolig til villaen Folmerhus, der var indrettet til beboelse, og her boede Sigfred sine sidste år.

i dag med adressen Løntofte 15 B. Sigfred døbte huset Humlehuset, og skiltet hang på gavlen indtil for nogle få år siden. Der vokser endnu humle i haven, og den har Sigfred uden tvivl haft med fra Harndrup.

I 1963 havde Sigfred Pedersen haft den glæde, at forlaget Gyldendal havde udgivet et udvalg af hans digte under titlen *Jeg gi'r dig min Sang*. Det var det største udvalg af hans digte og viser, der hidtil var kommet, og det indeholdt digte fra alle hans samlinger. Det vil blive behandlet i efterfølgende afsnit sammen med hans egne værker fra den periode, der her er skildret – fra han og Else flyttede ind i »Hjertehuset« og til det tidspunkt, hvor deres veje skiltes.

Nordens vikinger og Danmarks bod

I den periode, der her har været behandlet, dyrkede Sigfred Pedersen både prosaen og lyrikken. Han havde med sine samlinger fra trediverne gjort sig gældende som visedigter, og det kan undre, at han i årene efter krigen kastede sig over romanen. Tysk besættelse og den kendsgerning, at der var danskere, der svigtede deres fædreland, styrkede Sigfred Pedersen i bevidstheden om at være dansk og nordisk, og det fik ham til at søge tilbage i historien og beskæftige sig med en periode, der efter hans opfattelse ikke bragte den skamplet med sig, at nordboere havde svigtet.

Det var vikingetiden, han fordybede sig i, og det resulterede som nævnt i tre vikingeromaner, der udkom i henholdsvis 1949, 1951 og 1952. Det er tre større romaner, og der er ingen tvivl om, at han over en længere periode intenst har dyrket denne del af Nordens historie. – Det var en ny side af Sigfred Pedersens forfatterskab, og derfor vil vi benytte et afsnit til at belyse den nærmere. Visen har i denne periode indtaget en mere beskedne plads.

Vi er tilbage i den tid, hvor man fra Norge sejlede vestpå, fandt og bebyggede Island, hvorfra man sejlede længere vestpå, hvor man fandt og også bebyggede Grønland. Man havde fortsat mod på at sejle mod vest, hvor man nåede til det, vi kender som Labrador i Nordamerika, og landet kaldte man Vinland. Vin er et gammelt nordisk ord for et frodigt område, der var bevokset med græs, men man fandt også vinranker, og det var først og fremmest det, Sigfred Pedersen forbandt ordet Vinland med. Amerikas frodige kyst lokkede nordboere fra den grønlandske skærgård, og den mission, der fandt sted op til år 1000, var Sigfred Pedersen fascineret af. Vikingerne drog på togt. Formålet var ikke at besætte nyt land og gøre sig til herre over det, sådan som vi oplevede det under det tyske regime. Der var tale om en fredelig kolonisation med det formål at udnytte mulighederne til gavn for ens fædreland, og det var det, Sigfred Pedersen ville vise med sine romaner.

Hovedpersonen i romanen »*Viking*« er Thord, der er nordmand og søn af en fattig rydningsbonde. Han har – som det hedder –

været i viking vestude med en høvding i to år og er vendt tilbage, primsignet og kristnet. Han spandt dog ikke guld på sin vikingefærd, idet skibet forliste på hjemturen, og alt hans guld gik tabt. Nu er det hans mål at komme i forbindelse med en anden høvding, der agter sig på viking.

Thord er på et tidspunkt ved at brænde inde. Hans tøj brænder fast til kroppen, og han plejes af Ranveig. Han vil gerne giftes med hende, men hun mener ikke, at hun som frillebarn af en fredløs er et passende parti for ham. »Jeg taler i alvor, Ranveig,« er hans sidste ord til hende.

Thord kommer på togt med Hjalte. De kommer til et fattigt land, hvor kornet kun modnes hver anden sommer, og det er ikke hvert år, bierne har honning i kuberne. De er på Island, men agter sig til Erik den Rødes land Grønland, hvorom det hedder: »Nogle holder på, at det er frodigt og rigt, andre hævder, at der er barskt og øde, men ingen siger, at det ligger ved verdens ende. Med det som udgangspunkt kan vi finde nye, frodige lande.«

Det er en lang tur, og undervejs må der spares på øllet. For at gøre det, fylder Hjalte en skafteøse og går fra mand til mand og fjerner hurtigt øsen fra den mund, der slubrer for grådigt.

På Grønland bor de hos Leif den Lykkelige, som er søn af Erik den Røde, der opdagede og bebyggede Grønland. Der kommer imidlertid storm med stor pludselighed og begraver alt i bjerge af sne. De må opholde sig indendørs i et mørkt, stinkende rum, hvor de af kedsomhed sover det meste af døgnet og samler styrke til den kommende sommers strabadser.

Omsider oprinder afrejsens dag, og de søger til Grønlands sydspids, hvor de sejler mod vest og begiver sig ud på den farefulde færd. De når Vinland det Gode, hvor de slår lejr og bygger forrådshuse. Og hvilken rigdom er de ikke kommet til: Alle sydskrænter bugner af druer, og de kan åbne en tønde øl og lade sig beruse.

Thord bliver gift med Gudrun den Væne, der føder ham en søn. Hun har imidlertid ingen mælk til ham, og både hun og drengen er døden nær. Han vælger at udsætte sit barn, lægger ham i læ bag et par flade sten, slår korsets tegn for hans pande og thorstegnet over hans bryst, lægger nogle grangrene over ham og skynder sig bort. Da Gudrun opdager det, løber hun grædende bort for at finde sit barn. Hun ses aldrig mere; formentlig er hun faret vild og er død af sult.

Thord vil gerne tilbage til Norge for at se, om Ranveig stadig venter på ham. Med et skib kommer han til Irland, får tidligt på våren skibsløjlighed til Island, og en stille sensommerkvæld står Thords skib op langs Norges kyst. Nok er han kostbart klædt, men han har ikke en øre på lommen. Han har stadig Ranveig i tankerne, og det ender lykkeligt:

»Thord kyssede hende på kinden og vendte sig imod hende.

Også hun var blevet ældre, men det klædte hende. Hun var rundere i formerne, men kraftig og højbarmet. Hun ville blive en statelig husfrue.

– Velkommen hjem! hviskede hun og gemte sig ved hans bryst. Længe, længe lod du vente på dig.

– Du ventede lige så længe på mig. Det er det afgørende.

– Gården er tilskødet dig på lovlig vis, du kan overtage den med det samme.«

Sigfred Pedersens første vikingroman er refereret forholdsvis bredt for at vise, hvad det var for en verden, den kendte viseforfatter, humoristen og humørsprederen, havde begivet sig ind i: Vi følger Thord Boviksøn på vikingetogt fra Norge til Island, til Grønland og videre til Vinland. Det er et eventyrligt, men barsk liv, og vi oplever undervejs mordbrand, slagsmål, drikkegilder og skibbrud. Men også kærlighed, trofasthed og lykke.

En gængs opfattelse af vikingerne er, at de var sørøvere, der drog ud for røve og plyndre og berige sig på andres bekostning, og det var ikke den opfattelse, Sigfred Pedersen ønskede at give. De var mennesker af kød og blod, de havde følelser, og deres handlinger var ikke uoverlagte. Det har været Sigfred Pedersens mål at skildre vore forfædre som modige og gæve, og det har han ofret mange kræfter på.

Professor Hakon Stangerup læste romanen og skrev begejstret: »Man falder pladask for Sigfred Pedersens »Viking« eller rettere hans vikinger, for der er ikke sparet på slagsen... Bogen er spændende som bare pokker. Der er mange af de gæve vikinger, man kommer til at holde af, og der er også nogle piger i bogen, en repræsentant for den syndige og en for den rene elskov, som ikke lader læseren i ro.«

Det fik Sigfred Pedersen til at fortsætte, og der fulgte endnu to vikingromaner. I »*Drømmen om Vinland*« er det forberedelserne

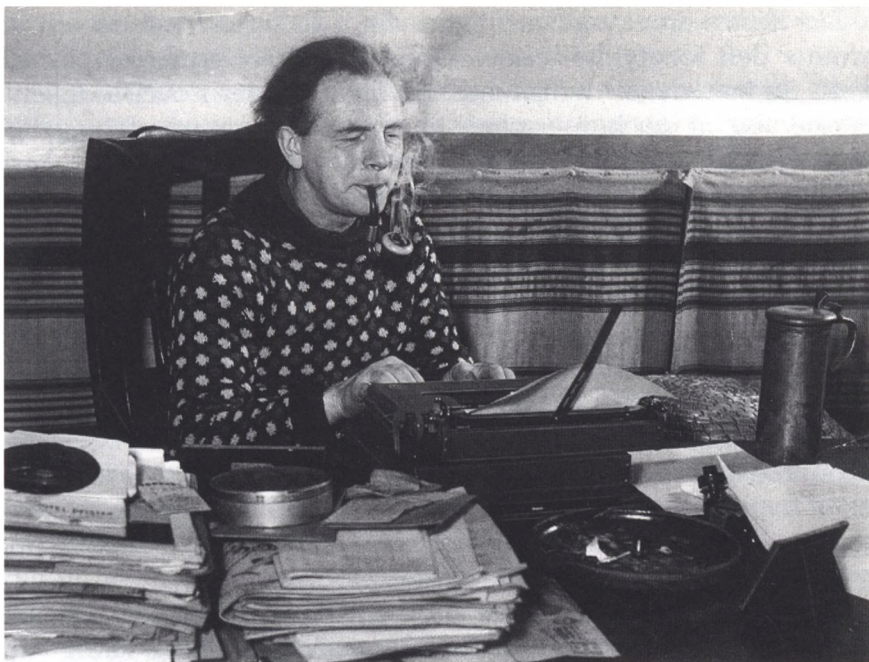
til et togt, der skildres. Hovedpersonen er Erik den Rødes datter Frøjdís, som Thorvard ønsker at ægte. Han opsøger Erik den Røde for at få brudehandelen bragt i stand. Erik kender sin datter og ved, at hun ikke vil bortgiftes imod sin vilje. Hun stiller som betingelse, at den, der ægter hende, må rejse midler til at udruste et nyt togt til Vinland det Gode. De to stormænd gør brudehandel, Thorvard dog på den betingelse, at Frøjdís sover hos ham om natten til stadfæstelse af aftalen. Og sådan går det: »Tilslut greb ivrige hænder de trolovede, afførte dem deres klæder og kastede dem i brudeseng.»

Der hverves mandskab til vinlandsfærden. Der samles forråd, og Frøjdís leder selv slagtingen af får. De tilbereder talg og kød, og vinteren går med at karte uld, tvinde og væve. Høet er forlængst bjerget, og de små pletter korn er afskåret med seglen.

Der er magisk klang i navnet Vinland det Gode: »Der voksede kornet mandshøjt med tunge, fulde aks. Der voksede træerne helt ind i himlen, fem mand skulle der til at spænde om deres stammer. Laksen var større og federe end i hjemlandets kolde elve. Druerne drak sol på bjergskråningerne, deres vin var sød og berusende og ikke snerpende som den sure, tynde vin, man fremstillede i Grønland, når man kunne afse lidt honning. Og sletterne var grønne hele vinteren igennem! Uendelig stort var dette Vinland det Gode.»

Leif kender konsekvenserne for et vinlandstogt, men intet kan holde dem tilbage. I Grønland har man kun indlandsisen og den barske østkyst, hvor ingen frivilligt tager ophold. De vil til et land, hvor der er sommer hele året. For dem betyder rejsen »en udfrielse fra fattigdommens knugende trællelænker«, og afrejsen er forestående. At kun ét af tre skibe, der står ud fra Grønland, vender tilbage, tænker ingen på i afrejsens stund. Om bord er tredive mænd og fem kvinder, heri dog ikke medregnet Frøjdís, der ikke kan henregnes til det svage køn. De er på vej til Vinland det Gode, og livet ligger foran dem. Frøjdís har det sidste ord: »Kun stridsmænd har vi brug for på dette tugt. Drag ankeret op og hold jer klar ved åreerne. Langt forude venter os Vinlandets druer!«

Med spænding venter man på, om deres drømme går i opfyldelse, og man går i gang med fortsættelsen »*Vinland det Gode*«. En dag øjner de land forude, og Thord, der kender landet fra sin forrige rejse og atter er med og leder færden, byder folkene gøre klar til

Der er stemning over billedet, der viser den flittige digter ved arbejdsbordet. Dette og andre billeder bekræfter, at han var inkarneret storryger.

landgang. En lang og farefuld rejse er slut, og de aner ikke, hvad skæbnen gemmer til dem.

Mændene fra det skovfattige Grønland kan dårligt tro deres egne øjne. »En ubrudt mur af kæmpetræer strakte sig langs kysten. Birken i deres hjemland havde kun tykkelse som en arm og var kun mandshøje. Her kunne man blive borte i skoven, drukne i den som en mand, der synker i havet... Det land, de snart skulle betræde, syntes dem rigt og skønt, frodige græsgange strakte sig helt ned til søbredden, fjerne bakker løftede deres brede buer i morgenskæret. På den anden side af floden var der storskov med ypperligt tømmer. – Dette var Vinland det Gode.«

De første dage går med megen travlhed. Varer føres i land og bringes i sikkerhed. Der fældes tømmer og opføres huse, og omkring lejren rejses en høj indhegning. – Thord flytter sammen med Thorvard og Frøjdís ind i det højest beliggende og fornemste hus i Leifsboder, som lejren er døbt.

Der høstes druer, og der brygges vin. Søndagen fejrer de ved at tømme den førstfyldte tønde. Vinen har været symbolet på alt, hvad de har savnet derhjemme. De laver tønder i overflod, selv om de ved, at der kun er plads til et fåtal af dem, når de engang sejler hjemad.

Thord ønsker Solunge til sin ægtehustru, og hendes fosterfader lover ham ikke at afhænde pigen til nogen anden bag hans ryg. Senere er Solunge hos Thord, og hun lover at føde hans børn, kække drenge med hvasse øjne.

En dag møder der dem et skrækkeligt syn. Den stærke solvarme har bragt vinen i gæring, og tønderne sprænges. De kan ikke vende tilbage uden vin, og hjemrejsen må udsættes et år.

Thord bliver såret i kamp, og de ser sig nødsaget til at begynde hjemfærden. Han må se i øjnene, at rejsen til Vinland ikke har bragt ham rigdom. Men her er Solunge ikke enig: »Det må jeg nok sige. Bragte den dig ikke mig? Jeg har ovenikøbet så mange skind med hjem, at vi kan købe gård for dem.«

Og så får Thord det sidste ord: »Jovist vandt jeg dig på min vinlandsfærd, det er jeg glad for. Og glem ikke, at jeg stadig har mit gode sværd i behold, og at det aldrig har været plettet af svig. Sålænge jeg er i stand til at bevare det og holde det blankt, vil jeg regne mig for den rigeste mand i Norden.«

Sådan ender Sigfred Pedersens romantrilogi om de nordiske vikinger og deres drøm om at drage ud og vinde lykken. Romanerne blev som nævnt godt modtaget, og de udkom senere i billigudgave i Fremads Folkebibliotek. Men alligevel blev de aldrig folkeeje.

Nok ubevidst er Sigfred Pedersen gået i Johs. V. Jensens fodspor, der i tiden 1908–22 skrev sin lange udviklingsroman »Den lange Rejse« i 6 selvstændige bind – fra overgangen fra dyre- til menneskestadiet, over sten- og bronzealder, folkevandrings- og vikingetid til Christopher Columbus, der skuffedes over, at det ikke var Paradis, den evige ungdoms land, han havde fundet. »Den lange Rejse« er menneskeslægtens historie. Sigfred Pedersen slog ikke et så stort brød op, men nøjedes med at skrive om vikingetiden og dens rejser mod det forjættede land. Det lykkedes ikke i samme grad som for Johs. V. Jensen, og Jens Kistrup tog ham i sin anmeldelse lidt i forsvar: »Genren var på forhånd brugt op af andre.« Sigfred Pedersen havde gjort et helhjertet forsøg, og han havde lagt hele sin sjæl i det. Mindst fem år af hans tilværelse

havde det lagt beslag på, og han var ikke kommet sovende til de tre vikingeromaner.

Sigfred Pedersen bevarede interessen for roman-genren, og i 1956 udgav han på Aschehougs Forlag romanen »*Thyra Danebod*«. Han forblev i den samme periode, som han hidtil havde beskæftiget sig med, men vendte nu blikket mod den, om hvem indskriften på den lille Jellinge-sten ved at berette, at kong Gorm satte stenen efter sin hustru Thyra, Danmarks bod. Bod i den forstand, at hun hjalp og rådede bod på noget. Som det fortælles, var det hende, der lod opføre Danevirke.

Thyra er datter af kong Harald i Holsten. Hun skal giftes med dankongen Sven, og brylluppet fejres med manér. Men brudgommen dør. Han drukner i sin egen bryllupsmjød, og ægteskabet når ikke at blive fuldbyrdet. Til hans søn Gorm siger hun »med let kvindelig underfundighed«: »Spørgsmålet er nu, om *jeg* som hans enke har arveret til tronen – eller om *du*, som hans søn, skal gøre dig til hersker.« – Hun benytter sig af det gunstige tidspunkt og ægter ham.

Et opgør mellem Jelling og Hedeby har været forestående – Jelling, hvor Gorms far Sven sad, og Hedeby, hvor hendes far Harald sad. Hendes mål er at samle Danmark, hvilket hun ønsker sig i brudegave, og yderligere har hun det ønske at spærre vejen mod syd, så at »ingen fremmede kan trænge ind i Danevældet«. Han opfylder hendes ønske, og dermed er Danmark samlet. Hun skænker ham en søn, der skal hedde Harald efter hendes far. Han er sund og stærk; allerede før han bliver navngivet, får han sin første tand, og den er kulsort. Derfor Harald Blåtand! Thyra og Gorm har sæde i henholdsvis Hedeby og Jelling. Tid til samvær har de sjældent. Thyra har store planer og er altid på farten.

Som nævnt har hun planer om at bygge en vold, der kan lukke grænsen mod syd som værn mod frankerne. Alle elsker hende, unge som gamle, rige som fattige, og alle er parat til at bringe ofre for at få døren mod syd stænget. Hver landsdel får sit stykke af volden at bygge på, og hun er, hvor der bygges. Om det så er høstarbejdet, lader man det hvile for at være med.

Fremmede er på vej. Det er frankerkejsere ns kampvante styrker, der haster mod nord, men der møder dem en stor overraskelse. En vældig vold er rejst, og den breder sig til begge sider, så langt øjet rækker:

»En uforklarlig ophidselse griber de fremmede. De er ganske rådvilde. Hvad er det for mennesker, de er sendt op for at kæmpe imod?»

Lurerne klinger igen, vildt og skingrende. I samme nu bliver der røre oppe på volden, tusinder og tusinder hjelmklædte dukker op, mændene selv er dækket bag et plankeværk.

Danevirke er spækket med folk, mange af dem er jævne småbønder, som aldrig har haft et sværd i hånden, men det kan modstanderne ikke vide; de føler kun, at de er talmæssigt underlegne...

De panikslagne franker kan ikke gøre ordentlig modstand, de springer af hestene og kæmper planløst, flygter tilslut sydpå tilfods, efterladende heste og tros. – En stærk afdeling optager forfølgelsen med ordre til at angribe uophørligt, ved nat som ved dag, og ikke slippe følingen med fjenden, før han er nede på den anden side af Elben.

– Tak, allesammen! siger Thyra stilfærdigt. I aften fejrer vi sejren, i morgen arbejder vi igen.

– En stor gave har du givet vort land, dronning Thyra.»

Thyras værk har stået sin prøve.

Det er Sigfred Pedersens hyldest til Thyra Danebod, der regerede klogt og kraftigt. Historisk set er det ikke korrekt, at Thyra alene byggede Danevirke, men æren er tillagt hende. Ifølge nyere undersøgelser har der været op til en halv snes byggeperioder, nogle både før og efter hendes periode som dronning. Den del af anlægget, der kaldes Thyraborg – en strækning på ca. 5 km – har hun sandsynligvis ladet bygge, men det, som Sigfred Pedersen lægger til grund for sin fremstilling, har været den gængse opfattelse, da han skrev sin roman.

Hvad vi må tage til efterretning er, at Sigfred Pedersen har været så optaget af vikingetiden og Danmarks samling, at han *måtte* beskæftige sig nærmere med denne periode. Han ville aflive den myte, at de nordiske vikinger var rå og brutale karle, der røvede og plyndrede, hvor de kom frem, og han har villet vise – selv om han ikke udtrykker det så poetisk – »hvem der havde bukserne på« i ægteskabet mellem Gorm og Thyra. Herom efterlader hans roman ingen tvivl.

Der er heller ingen tvivl om, at Sigfred Pedersen i dagligdagen var nødt til at beskæftige sig med det, han var optaget af. Hans interesse var hans arbejde, og det indrettede han sin tilværelse

efter. Det materielle kom altid i anden række. Det var grunden til, at han opgav arbejdet i forsikringsselskabet og blev viseskriver, og det var grunden til, at han efter krigen med den styrke, den havde givet hans nationale indstilling, kastede sig over fortiden og skrev fire historiske romaner, hvilket har været prioriteret højest det meste af en halv snes år af hans tilværelse.

At poesien ikke helt fik lov at hvile fremgår af efterfølgende afsnit.

Tørresnor, fløjlsgræs og ridderspore

De to samlinger med digte og viser, som Sigfred Pedersen lod udgive i denne periode, kom i henholdsvis 1947 og 1948, og det viser, at aktiviteten med at skrive vers er blevet stærkt begrænset, da han kastede sig over romanerne. Senere udkom et par udvalg med Sigfred Pedersen-tekster, og her kom også nogle nye tekster med.

Samlingen »Gøg og Galgenfugl« kom på Branners Forlag i 1947. Den indeholdt 53 tekster og var dermed den største samling, der hidtil var kommet. Ser vi bort fra teksterne i bogen om Nyhavn, var den sidste samling kommet i 1938, og en væsentlig del af digtene i »Gøg og Galgenfugl« er skrevet under krigen. Titlen er for øvrigt identisk med titlen på det første digt i samlingen. Hvad han her giver udtryk for er, at han aldrig ønsker at blive så vis som gøgen:

Gøg, Gøg, Galgenfugl,
gør mig aldrig viis.
Kloge Mænd er bitre,
har ingen Paradis.
De ser bag om Tingene,
saa blir de Klynkepotter.
– Ak, hvis jeg blir viis som du,
da ender jeg som Spotter!

Hvad Sigfred Pedersen slog til lyd for under besættelsen var enighed og sammenhold. Et åndeligt fællesskab styrker, og i digtet »Nordisk Hilsen« appellerer han til de nordiske lande om i farens stund at stå sammen. Digtet blev offentliggjort under besættelsen, og det har været modigt offentligt at skrive om, at freden er brudt, og at ondskab, had og fortræd hersker overalt. Han ønsker ikke, at vi på noget tidspunkt skal give tabt:

Nordisk Hilsen

Vor Tale er blevet saa dæmpet.
Hvert Sind er gaaet i Staa.
Hvordan skal vi møde den kommende Sommer,
naar Sjælen er vissen og graa.
Vi har kun at vente og vente
paa Solens forløsende Magt.
Vi tænker paa alt det, vi ikke fik gjort,
paa Ord, vi aldrig fik sagt.

Vi tænker paa Brødre og Søstre
i Nordens trelængede Gaard.
Vi tænker paa dem, som Vintren har lammet
paa dem, der pløjer og saar.
– Vi leged i Nordens Have.
Som Søskende skændtes vi lidt.
Men den Dag Haven blev hærget af Stormen,
da tænkte og følte vi ét.

For tusinde Ting os forener.
Vi randt af den samme Rod.
Tusinde Minder fra svundne Dage
fortæller om *nordisk* Mod.
Det travle Nu binder sammen
med endnu stærkere Baand.
Arbejd og Indsats Alverden over
fortæller om *nordisk* Aand.

Lad da kun Uvejret rase
og skille os ad for en Stund.
En Dag kan vi atter mødes i Frihed
over det smilende Sund.
Tilsammen er vi et Hele,
kun Brudstykker hver især.
Blot Tiden har vist os alt det, vi har fælles,
var Lærdommen Ofrene værd.

Det tordner over Alverden
af Ondskab og Had og Fortræd.
Freden, den skræmte og ensomme Fugl,
har slet ingen blivende Sted.
– Det suser i Nordens Skove,
de bruser i ventende Ro:
Ak, stod det til os, skulde Vaabnene hvile!
Herfra kan Fredstanken gro.

Kom, Broder fra Norges Skove,
kom, Søster fra Sveriges Søer.
Lyt, I skal høre i denne Time
Sangen fra Danmarks Øer.
En Sang om stilfærdig Troskab
mod alt, hvad Norden har skabt.
Et aandeligt Fællesskab styrker os alle,
derfor gir vi aldrig tabt.

Et enkelt lyspunkt så han i den mørke tid:

En mørkelagt By i en mørkelagt Tid
har skænket os Stjernernes Spil paany.
Hvor lyser de skønt over Gammel Mønt.
Orion er Gæst i den indre By.

Det er uden tvivl også på denne baggrund, Sigfred Pedersen skrev digtet »Hjemstavnsvisen«. Hidtil havde hjemstavnen for ham været Nordvestfyn, men her omfatter hjemstavnen hele Danmark:

Stig da højt, du simple Lærke,
favn det ganske danske Land.
Slaa dig ned, hvor Vesterhavet
kværner Klittens hvide Sand.
Syng fra Hedebondens Tofte,
sign hans Taalmod og hans Tro.
Spredt staar Kornet paa hans Ager,
men i Al kan Lyngen gro!

Sving dig let paa Bæltets Brise
mod det milde, rige Fyn,
dér hvor Hegn af Hyld og Hassel
stænger for det frie Syn.
Hør hvor iltert Maalet klinger,
dejligt kvidrer Tøs og Pog.
Saadan taler Himlens Engle,
naar de snakker Søndags-Sprog!

Flyv til Sjællands brede Sletter,
gemt bag Sø og Bøgelund.
Hvil en Stund i Dyrehaven.
Løft dig over Øresund!
Ser du Spir og Taarn mod Himlen
i det graa forblæste Gry,
ved du: Dér er Hovedstaden,
Rigets Tingsted, Kongens By.

Drag mod Syd til Lolland, Falster,
hundred Øer i det Blaa.
Yppighed, Idyl og Sødme
præger Livet søndenpaa.
Tør du trodse Østersøen,
naar den ruller ond og olm,
maa du gæste Klippeøen,
Danmarks Bautasten: Bornholm.

Men hvorhen vi end os vender,
ser vi *Danmarks* dyre Jord.
Aaben er vor Lærkerede,
mellem Korn og Græs vi bor.
Om vor Hjemstavn vil vi frede,
lad os virke hver især.
Skab et nyt, et bedre Danmark
paa den Lod, du selv fik kær!

Et sted i Danmark – »i et lillebitte Hus med en Lilleput-Sø i Lillebitte-rød« – bor der en åndelig husmand ved navn Sigfred, og han finder glæden i hverdagen:

Sigfred Pedersen fotograferet ved »Hjertehuset«. Det lyser ud af ham, at han nød de landlige omgivelser på Nordsjælland.

Sødmælks-Kalven

Der lugter saa lunt i den gamle Stald
af Gødning og Ajle og Halm.
Dampstraaler staar fra hvert Næsebor,
og Luften er trykket og kvalm.

I den nederste Baas, i den mørkeste Krog
staar et lille forpjusket Skravl,
slunken og kantet, med slingrende Ben
og en Mule, der driver af Savl.

Hvergang jeg nærmer mig, retter den sig
og stiller sig frem for at glo.
Dens store Øjne er slørede blaa
i livsfjern, ventende Ro.

I Dag er den bare en Sødmælks-Kalv,
og en lille forpjusket Fyr.
Men vent du bare en tre fire Aar
og se Herredets Præmietyr!

Så kender vi tonen igen! Det gør vi også i digtet »Lærkeparret«,
hvor han glæder sig over lærkens sang og lærkens klukken:

Dem skylder jeg hver Sang, hvert Syn.
– Den første stemte Barnets Sind,
da jeg som Dreng løb rundt paa Fyn
og fanged Fuglens Hymner ind.
Den anden gav mit Hjerte Karskhed,
naar det blev ramt af Livets Barskhed.
Som Tak for alt, hvad den mig lærte,
den altid skal hvile ved mit Hjerte!

Stæng aldrig Lærkerne i Bur,
nej, lad dem synge sammen frit,
Graalærken højt i Guds Natur
og Lommelærkens Akvavit.
De parres sødt i Himlens Have.
Som Laan de gir mig Sangens Gave.
Kun naar de ler om Havens Stente,
kan glad jeg mit ringe Pund forrente.

Et Lærkepar saa skønt, saa rent
skal følge mig fra Vaar til Høst.
Lyt til dem, før det blir for sent,
før Kulden kvæler Fuglens Røst.
Endnu er Lærkerne tilstede:
Min Dag er skøn – af Sorg og Glæde.
Endnu staar Livets Port mig aaben.
– Jeg aabned den kun med Lærkens Vaaben!

Sigfred Pedersen gav gerne en vise til bedste for gæsterne i Wessels Kro, og her akkompagneres han af Friis Hansen. Det var ikke uden betydning, at det var en populær visekunstner, der drev kroen.

Våren er kommet, og det gælder i mere end én forstand. Af »Nyhavns-Valsen« fremgår det, at der er ekstra grund til fest:

Kom, kære Panser, men luk Øjnene!
Nu er der nemlig Fest her i Nyhavn!
Skaal, unge Piger, skaal, gamle Dreng, hils rundt!
Nu er der nemlig Fest her i Nyhavn!

Men også på Fyn var Sigfreds tanker, og til jul fik familie og venner »et Julebrev« på vers:

Selv jeg hygger mig paa Sjælland,
men forstaar I, hvor jeg længes
efter milde fynske Stemmer,
efter Sangen i jert Sind.

Alle mine Tanker faar I,
hvergang Vintervejret strenges,
jeg er helst i Hjemmets Rede,
hvergang Julen ringes ind.

Fynsk og festlig Jul paa Landet,
Kirkegang og hjemlig Hygge,
Far og Mor – med Sne i Haaret,
og med værdig, stille Ro.
Fjerne Dages Jul jeg mindes,
Børn, der ler, forventnings-trygge,
medens Julelyset tændes
bag det lave Straatags-Bo.

I 1948 kom på Branners Forlag »*Lærke-Sange og Nyhavns-Klange*«, bestående af »Atten nye og sørgelige Viser« af Sigfred Pedersen, sat i musik af Niels Clemmensen. At det var nye viser var ikke i overensstemmelse med sandheden, idet de fleste havde været trykt i tidligere samlinger, bl.a. 6 i bogen »Nyhavn! Nyhavn!« og 4 i »Gøg og Galgenfugl«.

Enkelte af viserne var nye, bl.a. »Saa ta'r vi os en lille En«, hvor det hedder:

I halsen er et lille Hul,
det blir vort Waterloo.
En enkelt Snaps slaar ej omkuld,
og derfor tar vi to.
To Snapse slaar os ej i Gulv,
og derfor tar vi tre.
I Halsen er et lille Hul.
Vi ser, hvad der vil ske!

Men denne lille Gibbernik
skal ej gaa ene hjem.
Den fjerde styrker vor Fysik,
og derfor tar vi fem.
Seks Snapse, det er en Skik,
og derfor syv vi tar.
For denne lille Gibbernik
maa ha' sig en Vikar.

Som bekendt tager det ene ben let det andet. Dog er Sigfred glad for, at han ikke er et tusindben, for så ville det ende med en kollaps!

»*Min Søn Perikum*« blev i 1950 udsendt som nytårshilsen af Navers Forlag. Der er ikke tale om en digtsamling, men digtet med samme titel, som findes i samlingen »Gøg og Galgenfugl«, og her er hvert vers forsynet med en tegning af Erik Werner. Men det bliver digtet jo ikke dårligere af.

Når man kender Sigfred Pedersen, kunne man godt forledes til at tro, at det har noget med snaps at gøre, og det har det ikke – og dog. Else og Sigfred havde en hund, og det var nok ikke tilfældigt, at Sigfred havde givet den navnet Perikum. Han elskede den lige så meget som sin snaps, og den var en del af familiens liv:

Han følger mig i mark og eng,
ja, selv i søde Elses seng.
Hvert kærtegn er da os forment,
så vi må leve kysk og rent.

Han vil sin hund det bedste, og han håber, at han kan finde den rigtige tøs til ham. Han sværmer for en grand danois, men det er nu ikke noget for en gravhund!

At Sigfred Pedersens viser var populære, viser den kendsgerning, at de benyttedes som jule- og nytårshilsener. I 1957 var det Christtreus Bogtrykkeri, der udsendte en samling som julehilsen til forretningsforbindelser. Størstedelen af digtene er hentet fra tidligere samlinger. Nyt er digtet »*Foraarsfredrik*«, der tillige er samlingens titel. Digtet er skrevet, efter at Sigfred og Else var flyttet til Sletten og boede i en villa ud til Øresund:

Forårsfredrik, Himmeldrengen
har så travlt, når det blir vår.
Han skal rede himmel-sengen,
han skal strigle solens hår.
Himmel-sengens hvide dyner
lufter han, mens vinden slår.
Hele himmelrummet svimler
fyldt med hvide dyne-vår.

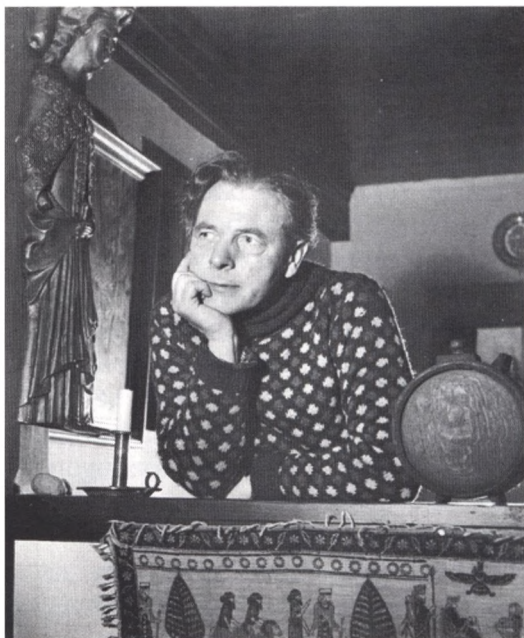
Forårsfredrik, Himmeldrengen
muger ud med skovl og kost,
pudser ivrigt hele natten
månens gule messing-ost,
løfter den i stærke hænder,
kæmpestor og trind og rund,
lar den trille langsomt henad
keglebanen: – Øresund.

Forårsfredrik, Himmeldrengen
er så ellevild idag,
kravler ud af himmel-sengen
for at slå det store slag,
tar den grønne aftenstjerne,
svinger med den i en snor.
– Nej, det er en skibslanterne
ud for huset, hvor jeg bor.

Forårsfredrik, Himmeldrengen
er min bedste hjerte-ven.
Hvad gør det, at regnen trommer.
Varmen kommer snart igen.
– Hvis du selv er let hysterisk,
gnaven i den store stil,
bør du møde Forårsfredrik.
– Se, her er han! Smil, smil, smil!

Der er forårsstemning i de fleste af samlingens øvrige digte. Sigfred Pedersen var og blev forårets digter.

I 1963 udsendte Gyldendals Forlag *Sigfred Pedersen: Jeg gi'r dig min sang. Digte i udvalg*, en samling på 63 digte fra diverse samlinger. De er inddelt i grupper: *Mellem levende begn*, hvor Sigfred Pedersen skildrer livet på landet, *På stenbroen*, hvor han skildrer livet i byen, *Langs kanalen*, hvor det gælder Nyhavn, *Godtfolk og gøglere*, hvor vi bl.a. hører skærslipperen og gårdsangeren, *Sørgmuntre viser*, hvor vi bl.a. møder fru Madsen og den utro Augusta, og *Små blå sange*, hvor pigerne er i centrum: Musse, Bell'Amie, Rimonde, Loulu, Mimmy og ikke at forglemme Birte med de blå sko. Tidligere i samlingen har vi foruden den fynske pige mødt Katinka, den mørke Manja og den lyse Lis. De er der alle: den dydige, den elskovsfulde og den knap så dydige.

En spekulativ Sigfred Pedersen! Mon det er en ny og sørgelig vise, der er ved at komme til verden?

Vi er hele vejen rundt – fra »Foraarets Sange og Somrens Vers« fra 1927 til »Lærke-Sange og Nyhavns-Klange« fra 1948, idet han ikke senere udgav samlinger udelukkende bestående af nye tekster.

Af samlingens tekster er enkelte nye. Det gælder »Jeg plukker fløjlsgræs og ridderspore«, der hører til Sigfred Pedersens sidste viser. Det er vår, og vår betyder kærlighed. Det gjorde det for den unge Sigfred, og det gjorde det for den ældre Sigfred. Han digter om pigen, der venter på prinsen fra eventyret, og vi kan alle synge med:

Jeg plukker fløjlsgræs og ridderspore,
jeg plukker mandstro og jomfrusko.
Men blodet brænder i mine årer,
mit lille hjerte har ingen ro.

Det samme gælder »Den gamle skærslippers forårssang«, som vi også kan synge med på. Den kom også med i samlingen, og det fremgår af Sigfreds kommentar, at det var i barndommens Harn-drup, han havde mødt skærslipperen: »Fra min barndom husker

jeg den omvandrende skærslipper, der kom til landsbyen to gange årligt. Bønderne kunne ikke rigtigt lide ham, men jeg stjal min fars brændevinsflaske og lagde den op i høet til ham. Når han havde tømt den, sang han gamle markedsviser for mig«. Det minde kom der langt senere en fin vise ud af.

Det er to af Sigfred Pedersens mest populære viser, og vi finder dem si. 163 og si. 164.

Et digt, der heller ikke havde været trykt før, er »Min mor og Dorthealiljerne«, skrevet efter hendes død i 1949. Hun var da omkring 80 år, men puslede stadig i haven. Et efterår fandt hun på at forme sin mand, Lars Pedersens navn i græsplænen ved hjælp af løg fra dorthealiljer. Tidligt næste forår stod der smukt L P i græsset, og det fik Sigfred til at sætte sin mor dette smukke minde, her i forkortet udgave:

Min mor og Dorthealiljerne

Min mor var blevet lidt gammel,
tyndhåret, spinkel og let.
Hun havde lidt ondt i brystet,
og hun kørte hurtigt træet.

Men endnu var haven et fristed.
Dér suged hun våren ind
og glemte de nagende tanker,
som plager et aldrende sind.

Hun puslede med sine stauder,
lille og spinkel og travl,
og gjorde sig kyllingesorger
med fjerkræ og andet skravl.

Den hvide Dorthealilje
stod hende særligt nær.
Den varslede hvert år våren,
den var forud for vibe og stær.

Og sommeren kom med sin travlhed,
og høsten drog over eng.

En efterårsdag gik farmor
til ro i sin hvide seng.

Hænderne blev så stille,
slap pinde og bindegarn.
Da vidste vi, det var døden,
der løste op for sit barn.

Men stadig vil gækkeliljen,
ukueligt år efter år
fæstne sin hilsen i sneen
– et navn på et pudevår.

Faderen, af hvem Sigfred mente at have lært mere, end hvad »skoler og tunge bøger« lærte ham, satte han i samlingen »Gøg og Galgenfugl« et lige så smukt minde med digtet »Nattevandring«, hvor det hedder:

Du havde den simple Livets Lærdom,
og dertil en Bondes Styrke og Tro,
tusinde Slægters nedarvede Visdom,
Ømhed og Kærlighed, Mildhed og Ro.
Jeg holdt dig i Haanden, hvorhen jeg kom.
Der var jo saa meget at spørge om.
Det, *du* har givet, kan ingen ta fra mig,
det tyer jeg til, hvergang jeg selv kører tom.

Sigfred glemte aldrig sit barndomshjem, og det minder han os om gennem hele sit forfatterskab. Tilknytningen til familien, fødegården og hjemegnen vil blive behandlet i sidste afsnit.

Sigfred Pedersen manglede ikke stof til viser – snarede kræfter til at skrive dem, men han skrev flere, efter at Gyldendal havde udsendt det store udvalg i 1963. De nåede ikke at blive trykt i samlinger, men er bevaret og synges med lige så megen glæde som andre af hans kendte viser.

»Tørresnoren« er skrevet i 1955, efter at Sigfred Pedersen var flyttet til Sletten. Skal visen tages konkret – hvad den ikke nødvendigvis skal –, har han en ældre familie Jensen som genboer, og tørresnoren, der hænger i gården, fortæller mange detaljer om det jensenske ægtepar. Fru Jensen går med strivret korset, og hendes

lyserøde trusser gengiver fruens yndigheder. Jensen bruger mavebælte og sover med hue på om natten. »Tænkte jeg det ikke nok!«

At »Tørresnoren«, der er gengivet si. 166, ikke er medtaget i samlinger, skyldes, at Musikforlaget Imudico havde eneforhandling af visen og lod den trykke på brevkort, som blev solgt. Det er Knud Vad Thomsen, der har skrevet melodien. Han havde taget over, når det gjaldt melodier til Sigfred Pedersens viser, og han skrev også melodi til »Jeg plukker fløjlsgræs og ridderspore«.

Samme musikforlag havde ligeledes eneforhandling på visen »Det pusler alle vegne«, som Knud Vad Thomsen også havde sat musik til. Det er foråret, der er på vej, og det mærkes både i naturen og hos mennesker:

Livet er dejligt, når våren er nær.
Safterne stiger i piger som træer.
Hver dag bli'r et eventyr,
blot vi os alle fornyr!

Som man kan læse si. 167, mangler hr. Tørresen til gengæld hormoner!

Svarende til »Bramfri Viser« med tekster af Sigfred Pedersen, sat i musik af Niels Clemmensen, der udkom i 1936, udsendte Oktav Musikforlag i 1961 »*Døgn og Digt. Album I*«, efterfulgt af »*Døgn og digt. Album II*« i 1967. Der er 10 viser i hvert album, og halvdelen er sat i musik af Børge Binderup og Kjeld Jørgensen.

Teksterne i det første album er i det væsentlige nye og stammer formentlig fra de år, hvor Sigfred Pedersen boede i Sletten, hvilket understreges af, at forlaget løbende har erhvervet rettigheder til udgivelse i 1959, 1960 og 1961. En enkelt vise har forlaget fået rettighed til i 1956, og det er den mest kendte af viserne. Et rutebilfirma i Herning havde jubilæum og kom på den idé at fejre det ved at bestille en vise hos Sigfred Pedersen, og resultatet blev »Med Amor som blind passager«, der er gengivet si. 169. Den, der fortæller, kørte i sin tid med bussen fra Herning til Skjern, og et møde her var ikke uden betydning:

Og inde i bussen, der mødte jeg Sussen,
og Sussen var sytten, og jeg var mer,
og Amor var blind passager.

Og siden hint møde er der gået mange år:

Nu bor vi i Herning på tyvende år,
for hun blev mit livs direktør.
Vor knægt fik sin ny uniform på i går,
han kører hver dag som chauffør.
Og vi har syv piger. Den yngste er seks,
hun er en bedårende sød lille heks,
hun ligner den Sussen, jeg fandt mig i bussen.
I rutebil kører jeg aldrig mer
med Amor som blind passager!

Et andet firma, der tilsvarende benyttede Sigfred Pedersen som visedigter, var Svendborg Vinkompagni, der bestilte en drikke-
vise. Resultatet blev »Skaal paa Alverdens Tungemaal«, skrevet til
melodien »Marken er mejet«. Selv om hvert land har sin måde at
sige skål på, kan skålen overalt have samme formål, nemlig at
drikke »alle smukke Pigers Skaal«.

*»At tippe os kvaler forvolder,
at tappe er intet problem«
skrev Sigfred Pedersen i
visen, som var blevet bestilt af
bryggeriet Harboe. På visen
sås et billede af digteren, der
havde et stort askebæger ved
hånden til cigaretskod og
ølkapsler! Noget for noget!*

Andre viser handler om sømandens liv, og Sigfred er måske blevet inspireret af søfolk, han har mødt på kroen i Sletten. »Lykken er kort, snart må jeg bort«, lyder det fra sømanden i »Skagen farvel«. Forude venter »en halvtropisk havn, en heltropisk favn«. – Sømanden er »havets vagabond«, og det fremgår af sangen »En sømandsgut«, som er gengivet si. 171.

Viserne i Album II er for det meste gamle kendinge. Nye er de to sidste viser i samlingen. Begge er sat i musik af Kjeld Jørgensen, som Sigfred Pedersen havde et nært samarbejde med i sine sidste år, og de hører til de sidste viser, han skrev: »Der er sol i hver eneste bajer« og »Hvornår er der dejligst i Danmark?«.

»Der er sol i hver eneste bajer« skrev Sigfred Pedersen for øvrigt til Osvald Helmuth, som havde været hans nære ven gennem mange år, og han nåede at synge den, før han døde i 1966. – »Hvornår er der dejligst i Danmark?« er formentlig det allersidste digt, Sigfred skrev, og det vender vi tilbage til.

Sigfred døde – hans viser lever

Det kom ikke til at gå, som Sigfred havde formuleret det i »Tak for gode som for onde år« (si. 172):

Lad os graane sammen du og jeg,
du er stadig ung for mig.
Skænk mig Alderdommens Stilhed,
Skøn som Vaarens viltre Leg.

Sigfred har sikkert haft digtet i tankerne adskillige gange, efter at han og Else var flyttet til Sletten, men sådan skulle det ikke komme til at gå. Han og Else blev som nævnt skilt, og de var ikke sammen, da »Livets Aftenklokker ringede Solfaldstimen ind.«

Rent fysisk levede Sigfred ikke sundt. Han fik for lidt søvn, for lidt mad og for megen spiritus, og han var godt klar over det. Hans helbred kom da også til at tage skade af det.

Han blev syg kort tid efter at være flyttet til Snekkersten, og afkræftet blev han indlagt på Øresundshospitalet i Helsingør. Det var blodet, det var galt med, og det viste sig at være leukemi. Han kæmpede en hård kamp mod sygdommen, og det blev et smertefuldt sygeleje, der tvang ham til at holde sengen et helt år. Ialt måtte han have 25 blodtransfusioner, og håret faldt af i store totter.

Sigfred havde aldrig kendt til sygdom, og selv om det var en hård overgang, blev han betegnet som en tålmodig patient. Han havde en enestående livsvilje, der gjorde, at han overlevede og kunne udskrives. Et tilbageblik på det, han havde oplevet, sluttede han, kort tid før han døde, med ordene: »Jeg er kun 64 år, og jeg elsker stadig livet.«

Hvad der indimellem gjorde ham deprimeret var, at han var så afkræftet efter den lange sygdomsperiode, at han ikke kunne skrive. Tidligere havde han kunnet skrive et digt eller to om dagen, og nu måtte han nøjes med at sidde og lægge kabale!

Efterhånden fik han sin hårpragt igen og havde så mange kræfter i behold, at han kunne færdes i naturen. Herom sagde han i et af sine sidste interviews: »Jeg har det bedst med at slentre gennem

naturen. Det er nu min natur, og den kan jeg ikke ændre.« Hvor sløjt det stod til med ham, viser den kendsgerning, at han måtte ryge og drikke, men gjorde ingen af delene. Et lyspunkt for ham var, at han fik mange opmuntrende breve fra venner og også fra folk, som han ikke kendte. De elskede hans viser, og det skulle han vide.

En af de sidste dage i november 1967 fik han besøg af sin nære ven Kjeld Jørgensen, der var kriminalassistent i Frederikssund. Han var tillige komponist og skrev mere end 300 melodier. Sigfred Pedersen begyndte at samarbejde med ham omkring 1960, og han nåede at skrive melodier til en række af hans tekster. Han har senere i et interview fortalt, at Sigfred under besøget sagde til ham: »Du Kjeld, du har altid været den komponist, der mindede mig mest om Niels Clemmensen. Derfor skal du have disse fire sange, jeg har liggende. Dem kan du gøre med, hvad du vil.«

Den sidste sang, Sigfred havde skrevet, var »Hvornår er der dejligst i Danmark?«, og den gik Kjeld Jørgensen hjem og skrev en melodi til.

Som det sidste bragte Sigfred Pedersen sit fædreland en hyldest. Hans svar på, hvornår der er dejligst i Danmark, var: »når bøgen står grøn«,... »når kornet står gult«,... »når løvskoven står som en funklende brand«,... »når vi drukner i sne«: forår, sommer, efterår og vinter. Hans sidste ord til os var: »Hver dag er den bedste for mig.« – Sangen står som den sidste i tillægget, si. 173.

Sigfred var meget afkræftet, og en eller to dage efter blev han igen indlagt på Øresundshospitalet, hvor han døde den 2. december 1967. Han blev bisat fra Sct. Olai Kirke, og hans grav findes på Helsingør kirkegård. – Sigfred Pedersen blev 64 år gammel.

Når en kunstner går bort, søger man i mindeord at fastholde, hvad der har kendetegnet ham som kunstner. Kunstnere er forskellige, og hver har sit særpræg. Det gælder også for Sigfred Pedersen.

I Berlingske Tidende skrev eksempelvis Jens Kistrup: »Sigfred Pedersen spillede rollen som den naive, folkelige digter med en charme og et lune, der havde dybe rødder i hans blidt overbærende fynske gemyt.« Og i Aktuelt skrev Rich. Kås-Sørensen: »Sigfred var det ærligste, det frieste og mest naturlige menneske, nogen har kendt. Han var på samme tid munter og fuld af galgenhumor.«

Andre har søgt at ramme det essentielle i Sigfred Pedersens kunst. Den eneste bog, der er udkommet om ham, er »Sigfred

Pedersen i digt og hverdag“, indeholdende erindringsartikler fra ti mennesker, der havde stået ham nær. Bogen var redigeret af Tom Kristensen, og han skrev i forordet: »Sigfred Pedersen og Jens August Schade står hinanden ret nær. De var begge bohemer uden mindste talent for at gå i hundene, og de var begge to meget bevidste kunstnere.«

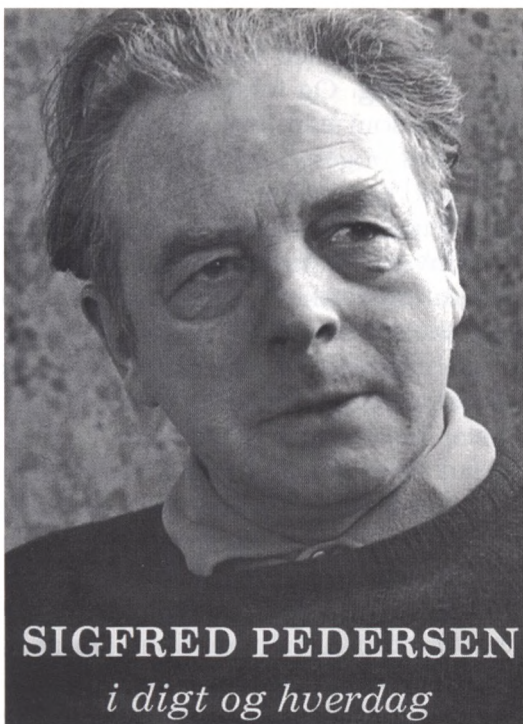
Cai M. Woel fremhæver i portrættet af Sigfred Pedersen i »Tyvernes og Tredvernes Digtere« som det for ham karakteristiske »det glade og milde fynske Sind, der modtager Livet uforsagt og glæder sig over dets Gaver, Fattigdom, Solskin og Sang.« Samtidig fremhæver han ham som »en Sprogets Elsker, som kan faa Ordene til at straale og funkler, til at blive dybe og inderlige i Tonen af en Glæde, han har i sit Sind«. Og her bakkes han op af professor Sven Møller Kristensen, der peger på Sigfred Pedersens evne til »studentikost at kunne lege med ord og rim«.

Soya, der havde Sigfred Pedersen med blandt de 33 kunstnere, han portrætterede, beskriver det, der rører sig i ham ved tanken om at skulle skrive om hans digte: »Der er en Stemning i hans Digte, der melder sig i Forvejen. Inden jeg faar begyndt, er jeg smittet af dette berusende, syngende, dansende, dette lette, kaade, ansvarsfri, der er i hans Viser. Ak, de minder om en af disse Dage, hvor man er i sit allerbedste Humør. – Sigfred er en Mand, der baade er i Besiddelse af en solid Forstand og stor haandværksmæssig Dygtighed. Derfor gør han heller aldrig Digte, hvor der er noget i Vejen med det tekniske. – Ih, hvor ka' jeg li' det, naar en Mand kan det, han gi'r sig af med.«

Og så følger han til: »Men Soya ville ikke være Soya, hvis han ikke havde noget at indvende. Man kan næsten altid mærke Forlægget: Rundt om i hans Vers rumsterer Seedorff, Wessel, Tom Kristensen, Bellmann, Frøding o.a.“. Soya går ikke så vidt, at han beskylder Sigfred Pedersen for at være epigon, men han finder det undertiden lidt forstemmende at kunne ane et forbillede bag et digt. Der har dog næppe været mange, der har tænkt i de baner, når de har lyttet til Sigfreds viser.

Som helhed er Soya dog overordentlig positiv: »Der findes i denne rolige, ligevægtige, stille Mand et Sind, der rytmer mellem Melankoli og manisk Lystighed.« Og han slutter sit portræt med følgende opfordring: »Og saa synger vi til Slut – uden Sangbog – »Katinka, Katinka, luk Vinduet op!« Dermed siger Soya: Vi elsker Sigfreds viser, og vi kan mange af dem udenad.

Sigfred Pedersen døde i 1967 efter en svær sygdom, der havde krævet lang tids indlæggelse på hospitalet i Helsingør. – I 1969 udkom »Sigfred Pedersen i digt og hverdag« med erindringsartikler af 10 personer, der havde stået ham nær, – den eneste bog, der indtil nu er blevet udgivet om århundredets kendte visedigter.

Sigfred Pedersen skal i denne forbindelse også have ordet. Sine ambitioner som kunstner beskrev han et sted således: »Jeg skriver ikke for feinschmeckere. De klarer sig nok uden. Hellere glæde en masse og få dem til at synge med end blive registreret af de intellektuelle.«

Ethvert væsen har sin naturlige måde at udtrykke sig på, og det formulerede Sigfred Pedersen således: »Får bræger, kører brøler, hunde gør, og jeg digter.« For ham var det en naturlig måde at komme til udtryk på. – Hvad han digtede om, udtrykte han kort i »En ny og ikke særlig sørgelig Vise om mig selv«:

Jeg elsker ydmygt alt hvad livet rummer
af lyst og last og list, af fryd og kummer.
Jeg elsker alle. De små – de store...

Det er vel tilsammen Sigfred Pedersen i en nøddeskal.

Han elskede livet, – han elskede naturen. Han var ægte, og han

var ærlig. Han traf sine valg, og han stod ved dem. Han var stilfærdig, men fyldt med lune, og han evnede at være morsom og samtidig alvorlig. Og først og fremmest var han dansk. Han elskede Nyhavn, som han levendegjorde i sine viser, men – som det vil fremgå af bogens sidste afsnit – glemte han aldrig sin hjemstavn.

Et held var det for den danske sangskat, at han opgav en akademisk karriere. At skrive viser var for ham vigtigere end et borgerligt erhverv. – At hans viser var populære, viser den kendsgerning, at der i oktober og november 1983 i radioen blev sendt 6 udsendelser med hans viser. I 1967 var der i fjernsynet blevet bragt et portræt af ham ved Svend Pedersen med indlagte sange, sunget af Hans Kurt, Helge Kjærulff-Schmidt, Preben Neergaard, Buster Larsen og Katy Bødtger.

Han skrev for de mange, og hans viser blev folkeeje. Så godt som alle i den modne generation kan citere noget af Sigfred Pedersen og synge med på de mest kendte af hans viser. Han spredte sangglæde, og hans viser vil leve videre. De bliver stadig sunget, og der er ingen fare for, at de er ved at være slidt op. Hans viser er tidløse, og man bliver i godt humør af at synge dem.

Sigfred er død, men hans viser lever.

Sigfred Pedersens grav på Helsingør kirkegård, hvor han bisattes efter sin død i december 1967. Han blev 64 år.

Min hjemstavn jeg aldrig vil glemme

Som det er fremgået, havde Sigfred Pedersen et nært forhold til sin nærmeste familie, og i studieårene tilbragte han en del af ferierne hjemme på Dalagergård i Harndrup, ofte sammen med en kammerat, som han gerne ville dele de landlige glæder med. Også i de følgende år gik turen til Harndrup, når lejlighed bød sig, og familien besøgte også Sigfred i København og senere på Nordsjælland.

Hjemmet havde givet ham en god ballast, hvilket han bl.a. gav udtryk for i digtet »Aftenstemning«, hvor han som nævnt henvendt til faderen skrev: »Det, du har givet, kan ingen ta fra mig, det tyer jeg til, hvergang jeg selv kører tom.« Moderen døde i 1949, og blandt hendes efterladenskaber fandt man følgende håndskrevne digt, som Sigfred på et tidspunkt havde sendt til hende. Det var svigerdatteren Johanne, der fandt det, og hun sendte det til Sigfreds bror Lauritz med følgende efterskrift: »Det har Sigfred skrevet for mange Aar siden; det faldt mig lige i Haanden i Gaar, derfor skriver jeg det af til dig, jeg tænker du altid vil være glad for at læse det.« Digtet har ikke tidligere været gengivet:

Moderen

Smaapuslingers Pludren blev Kvinders Lykke,
de lytter til dem, altglemmende, trygge.
De tror, det skal vare i Evigheden.
Men alle Unger maa flyve af Reden.

En Dag sidder Mor alene tilbage.
Hun lever paa Mindet fra svundne Dage.
En uløst Længsel i Hjertet svier.
Hun sysler med gulnede Fotografier.

Men Tiden har travlt, og urolig er Verden.
Hvordan skal hun følge Drengens Færden?

Kun fattigt og knapt kan hun forme sit Brev,
og mere kort er Svaret, *han* skrev.

Een Søn voldte Glæde, en anden Smerte.
Moderen gemmer det alt i sit Hjerte.
Lad andre kun straffe ham, haane ham, slaa ham.
Hun ved, han er god, for hun kan forstaa ham.

Vi takker dig, Mor, thi det bedste du gav os.
Det lever og gror, naar engang du gaar fra os.
Hos dig har vi drukket af Godhedens Kilde.
Vi bringer dig Blomster, før det er forsilde.

Moderen havde været en flittig kirkegænger og kunne alle de gængse salmer udenad. I et brev til Sigfred skrev faderen efter hendes død: »Hun var forberedt som faa.«

Et billede af forældrene får vi yderligere gennem den erindringsartikel, som Birte – Sigfreds første kone – leverede til bogen »Sigfred Pedersen i digt og hverdag«, som kom efter hans død. Hun skrev om de oplevelser, hun og Sigfred havde haft sammen, og sluttede: »Jeg ville gerne have flettet noget ind om Sigfreds forældre – de to kærlige, intelligente, lunerige, diskrete og tålmodige mennesker, som med deres forståelse af deres begavede søn gav ham den start i livet, at han kunne give det danske folk og den danske litteratur værker til at le, græde og tænke over.« – Her er det forældrene, det drejer sig om, men mere rammende kan Sigfred Pedersens digtning vel ikke karakteriseres: værker til at le, græde og tænke over.

Sigfred havde to brødre: storebror Theodor, der blev gift med Johanne og overtog Dalagergård i slutningen af trediverne, og lillebror Lauritz, der blev gift med Sørine, kaldet Ine, og overtog Indslev Bryggeri. Ikke mindst Lauritz havde Sigfred et nært forhold til. »Sigfred var en ualmindelig god bror, – vi vidste altid, hvor vi havde ham«, udtalte han senere i en TV-udsendelse om Sigfred. Begge var de meget musikalske. Lauritz spillede guitar og fløjte og kunne de fleste af Sigfreds viser udenad. Som tidligere nævnt skrev han melodier til flere af Sigfreds viser, og de blev trykt i 1987. Livet igennem opretholdt de forbindelsen gennem et væld af breve, hvoraf nogle er bevaret og ligger til grund for denne beskrivelse.

Sønnerne fra Dalagergård havde et nært forhold til deres far, Lars Pedersen. Her er Sigfred (t.b.) i forbindelse med et besøg i Harndrup fotograferet foran faderens billede sammen med brødre Lauritz og Theodor.

Det var familien, Sigfred søgte til under krigen, da han – som nævnt på grund af utvetydige udtalelser om den politiske situation – måtte gå under jorden. Sidst på året 1944 tog han ophold hos forældrene og broderen og svigerinden på Dalagergård, hvor han fejrede jul. Det blev for ham en varm jul i en kold tid, hvilket fremgår af følgende digt, som af naturlige årsager ikke blev offentliggjort, da krigen endnu ikke var forbi. Heller ikke senere fandt det personlige digt vej til hans samlinger:

Barndomshjemmet

Mit Hjerte er knuget af Mismodets Ve,
 og tynget af Ansvar og Viden.
 Det vældige Uvejr gaar tungt over Jord,
 og uvis og fjendtlig er Tiden.
 Et Mareridt plager den frodige Jord.
 Kun Nøden kan trives i Krigerens Spor.
 – Og Sangen forstummede helt i mit Sind.
 Hvor fandt jeg et Lyspunkt i Striden?

Men midt i min Uro et Billed' stod frem,
et halvglemt og udvisket Minde.
Usynlige Baand gaar til Barndommens Hjem,
jeg slipper det aldrig af Sinde.
Dets Længer er lave, dets Ruder er smaa,
og det er kun tækket med Tagpap og Straa.
Men dér gaar min Længsel fra Vugge til Grav,
kun dér kan et Fristed jeg finde.

– Saa stod jeg en Aften og bankede paa.
Kun Setteren hørte jeg glamme.
Men dér stænger ingen med Rigle og Slaa.
Enhver kan gaa ind med det samme.
Og nu kommer Mor: Næ min Dreng, kom dog ind!
– Hvor lille. Hvor gammel. Hvor ydmyg af Sind.
I Ovnkrogens Armstol jeg skimtede Far
i Skæret af Ildstedets Flamme.

Og nu blev der festet. Det dufted' af Jul.
Det brased' i Køkkenets Pander.
Fedkalven var slagtet. Det bugned' af Sul.
Most skummed' i gammeldags Kander.
Og Husmand og Røgter og Pige og Knøs
sad hos os ved Bordet og pludrede løs.
For nu holdt vi Højtid paa gammeldags Vis,
som kun man paa Landet det sander.

Jeg lo til de mindste. Det spirende Kuld,
der tripped' om Ungkonens Sæde,
sødt fynske i Maalet, og rundet af Muld,
lyslødede, skære og spæde.
Hvor højt vi end stiler, hvor langt vi end naar:
Af Muld er vi kommet, til Mulden vi gaar.
Selv er jeg en Bonde som tusind før mig,
et Led i den evige Kæde.

Højt tonede Salmen fra Hjerter og Mund,
frit brugte hver enkelt sin Stemme.
Min Angst og min Uro forsvandt for en Stund,
jeg følte, at her var jeg hjemme.

Her leged' jeg selv i den gryende Vaar.
Endnu er jeg Barn af den venlige Gaard.
Her fandt jeg den Styrke, der løfter min Sang.
Min Hjemstavn jeg aldrig vil glemme.

Hør Klokkerne kalder fra Strand og til Strand.
Aa, stands da din rastløse Færden.
Vi fester i Dag i et mørkelagt Land,
men mødes dog trygt under Kerten.
Omkring os sank vældige Riger i Grus,
men end er der Læ i det hjemlige Hus.
Vi takker vor Skaber for mindelig Jul
i Bønnen om Fred over Verden.

Er det Sigfred, der – på flugt fra det tyske herredømme, som han havde benyttet enhver lejlighed til at tage afstand fra – har fejret juleaften sammen med sine forældre, sin broder og hans familie, er kommet til ro på sit gamle værelse og har brugt det meste af julenat til at skrive om den ufred, der hersker ude i verden, og den fred, der hersker i det mørkelagte hjem? Minderne fra barndommens jul er vældet frem og har holdt ham vågen for i taknemmelighed at forme disse vers. Her levede han engang i tryghed, og nu havde han atter søgt denne tryghed.

Befrielsen oplevede Sigfred også hjemme på Dalagergård. Det har også været nogle dage, der gjorde indtryk, og hvad Sigfred havde i tankerne var så hurtigt som muligt at komme hjem til Else i »Hjertehuset«, som han havde måttet undvære i mere end et halvt år.

Også den travle tid nød Sigfred på Dalagergård. Han har på et eller andet tidspunkt været der, lige før høsten skulle begynde, og det inspirerede ham til digtet »Den fynske Sommer«, som han sendte og fik optaget i Fyns Tidende. Det udklip, der findes i familiens arkiv, er desværre uden årstal.

Det fynske Bondeland har kaldt mig hjem.
– Jeg gaar langs Hegnet, Rugen om mig dræer.
Fjernt dukker Gaarden sig i Dalens Gem,
mens Længen lyser hvidt bag Havens Træer.
Her blaaner Bondens Himmel, ren og høj.

Her føles Arbejds-larmen ej som Støj:
I stærke Rytmer til mit Sind den taler,
mens Høstens Haner over Egnen galer.

Træd fast, o Sommer, i den fynske Muld,
i Arbejdstøjet vil dig Bonden møde.
Smed Kornets Vipper i dit røde Guld,
bered hver Ager som hver Sjæl til Grøde.
Og tænd da Hjertets Længsel imod Høst
i Kornmods-Skæret om vor lave Kyst.
– I Sjælens Stilhed Arbejdsglæden værges,
mens Høstens tunge Kærner hastigt bjærges.

Sigfred deltog i familiefester, og normalt var han i overdådig form, når han kom til Harndrup. Som regel havde han en sang med, og den kunne så rigeligt måle sig med de gængse lejlighedssange. Han skrev sang, da Lauritz blev gift med Ine i 1930, og tilsvarende, da deres datter Benni blev konfirmeret i 1947. Det var kort efter krigen, og Sigfred havde valgt at skrive til den populære melodi Juppi Jej. Og det var en munter tone, han slog an fra første vers:

Ih du milde! det er dog en herlig Fest!
Her er baade Konfirmand og Degn og Præst.
Her er Steg, saa det kan klodse,
og Patetter er der osse,
– jeg maa linde et Par Knapper i min Vest!

For dem, der ikke forstår fynsk, kan oplyses, at patetter er en sideform for potetter, der på rigsdansk hedder kartofler! Men Sigfred var i Harndrup og kunne kalde tingene, hvad de blev kaldt til daglig!

Sangen til hans niece sluttede lige så muntert:

Kære Venner: Paa med Vanten,
lad os hylde Konfirmanden:
Benni leve! hip Hurra og Juppijej!

Brevvekslingen med broderen Lauritz har været nævnt, og her kan vi følge, hvordan det går dem hver især. Sigfred glæder sig

Sigfred Pedersen fotograferet under et besøg på sin fødegård i Harndrup.

over, at det går godt på bryggeriet i Indslev, og fortæller om sine egne engagementer, og hvor meget og hvor lidt de giver. Giver de ikke så meget, nøjes han med at konstatere og beklager sig ikke. Gennem brevene kan vi følge Lærke og Vibe, som Sigfred gerne fortæller om.

Der foreligger også et par breve fra Sigfreds far, der sammen med sin kone et par gange i årene efter krigen var på besøg i »Hjertehuset« og skrev hjem til familien og fortalte, hvad han havde oplevet sammen med Sigfred. »Jeg laver Kaninbure«, skrev han til Lauritz. »Det er nu ikke saa billigt, Sigfred siger, at et Bur koster ca. 100 Kr. Det er jo ogsaa Forretning, naar en Kanin kan give Uld for 40 Kr. om Aaret.« – Det må være første gang, han har været i »Hjertehuset«, idet han i samme brev beskriver ejendommen, hvis udbygninger han vurderer til at være nær 300 år gamle. Stuehuset er sat i god stand, og der er orden overalt. I den store stue er der klaver og bornholmerur, og der er bogreoler alle vegne. Haven er velholdt, og det får Else æren for: Hun er vist ikke bange for at tage fat, skriver han.

Også da moderen i 1947 fyldte 80 år, inviterede Sigfred sine forældre til »Hjertehuset«, hvor der – ifølge faderens brev hjem til familien på Fyn – blev serveret oksesteg og noget, som han ikke vidste hvad var. »Man skal være varsom med at spørge«, skriver han, »saa bliver man regnet for at være uoplyst og uvidende. Saa var der Vin paa Bordet, som var pyntet med 80 Aarstal i Blomster«. Det var godt, skriver han videre, at der ikke var 80 lys på bordet, for det var en varm sommerdag med mere end 30 grader i skyggen. – Da der dagen efter igen stod vin på bordet, måtte han spørge Sigfred, hvad det betød, og han fik det svar, at nu var der andendagsgilde!

Sigfred har villet give sine forældre lidt til gengæld for alt det, de havde givet ham, og for det aldrende ægtepar har det været en oplevelse at komme på besøg i »Hjertehuset« – og oven i købet få vin flere dage i træk. For Sigfred har det sikkert ikke været så uvant.

Sigfreds ældste bror Theodor omkom ved en traktorulykke i 1966. Hans enke Johanne flyttede fra gården 1. december samme år. Dalagergård havde været i familiens eje siden 1898. Den var nu blevet overtaget af en nabogård, og siden er jorden stykket fra. Gårdens bygninger er bevaret og står i det væsentlige, som da Sigfred trådte sine barnesko der. – Sigfreds yngre bror Lauritz besøgte ham flere gange både i »Hjertehuset« og i Sletten, og i 1966 var de sammen på Mallorca. Han døde i 1991.

Sigfred Pedersen var ved forskellige lejligheder blevet fejret, og også folk i Harndrup ønskede at være med i hyldesten af deres berømte bysbarn.

Efter at Sigfred i anledning af sin 50-års fødselsdag i 1953 var blevet fejret ved en stor fest i Odd Fellow Palæets sal i København, gik turen til Harndrup, hvor man også ønskede at markere dagen. Sigfred havde givet tilsagn om at optræde, hvilket han ikke før havde prøvet i hjembyen, og forventningerne var store. Sigfred havde Else, Lærke og Vibe med, og Fyns Tidende nåede at fange familien på Odense Banegård, før turen gik videre med Nordvestfynske Jernbane. – »Er De nervøs?« spurgte journalisten, hvortil Sigfred svarede: »Ikke spor. Jeg kender jo alle harndrupperne fra de ældre til de yngste, så det skal nok gå!«

Og det gik godt! Der var stuvende fuldt i forsamlingshuset, og mange gik forgæves. Der var stor begejstring over Sigfreds oplæsning og Elses visesang, og der var blomster til begge. Det blev en

Sigfreds bror Lauritz var som de øvrige i familien musikalsk, og i 1987 udgav han »En fynbo synger« med de melodier, som han havde komponeret til en række af Sigfreds viser. Han kunne de fleste af Sigfreds viser udenad, og her er det uden tvivl en af sine melodier, han spiller. (Avisbillede).

særdeles festlig sammenkomst, og der var samtalestof, når harndrupperne de næste dage mødtes.

Der skulle gå 14 år, før Sigfred igen optrådte i Harndrup. Det var i maj 1967, og Sigfred var mærket af den langvarige sygdom. Bag arrangementet stod den lokale idrætsforening, og 300 mennesker var kommet for at hylde Sigfred, der fortalte anekdoter og reciterede digte og viser. På scenen var det næsten 50 mand store Nordvestfyns Privatorkester, hvor Sigfred i hvert fald kendte en af musikerne, nemlig bror Lauritz, der for øvrigt var formand for orkestret.

»Katinka« og »Tørresnoren« blev sunget, og det var en af byens egne, der lagde stemme til, maler Børge Larsen. Han er født og opvokset i Harndrup, og han havde som 11-årig mødt Sigfred og var blevet meget begejstret over hans sange. Siden begyndte han under navnet »den syngende maler« at optræde med Sigfred Pe-

Sigfred Pedersen fotograferet under sit besøg i Harndrup i 1967, hvor han – efter sin lange sygdom – optrådte for 300 mennesker i byens forsamlingshus.

dersen-viser. Som nævnt var det ham, der sang den aften, og det blev igen en festlig og fornøjelig sammenkomst, hvor Sigfred slog tonen an. Mange af hans gamle venner fra egnen var kommet til stede, og han var glad for at få lejlighed til at hilse på dem. Med sig på turen havde han sin gode ven Børge Binderup, og fra Harndrup gik turen til deres fælles sommerbolig på Bogø.

Og det var ikke sidste gang, man havde hørt »den syngende maler«. Han har siden optrådt over hele landet med viser af Sigfred Pedersen, akkompagneret af harmonikaspilleren Aage Kristensen. En, der ligeledes optræder, fortæller om Sigfred og synger hans viser, er hans niece Benni, og hun akkompagneres af sin mand Poul Gammelgaard, der overtog bryggeriet efter sin svigerfar. Tilsammen har de gennem årene gjort en stor indsats for at bevare Sigfreds viser, og rigtig mange har nydt det.

På et tidspunkt kom man i Harndrup på den idé, at der burde sættes Sigfred Pedersen et mindesmærke i hans fødeby. Det har været i midten af firserne, og Ejby kommune ville søge at skaffe de fornødne midler. Første skridt blev taget af den syngende maler, der fik lavet en LP med Sigfred Pedersen-viser. Den fik titlen

»Jeg elsker Or'ginaler« efter den vise, som Sigfred Pedersen skrev til sin 60-års fødselsdag (jvf. si. 89). LP'en blev præsenteret i Harndrup forsamlingshus i september 1986, og overskuddet skulle gå til det kommende mindesmærke.

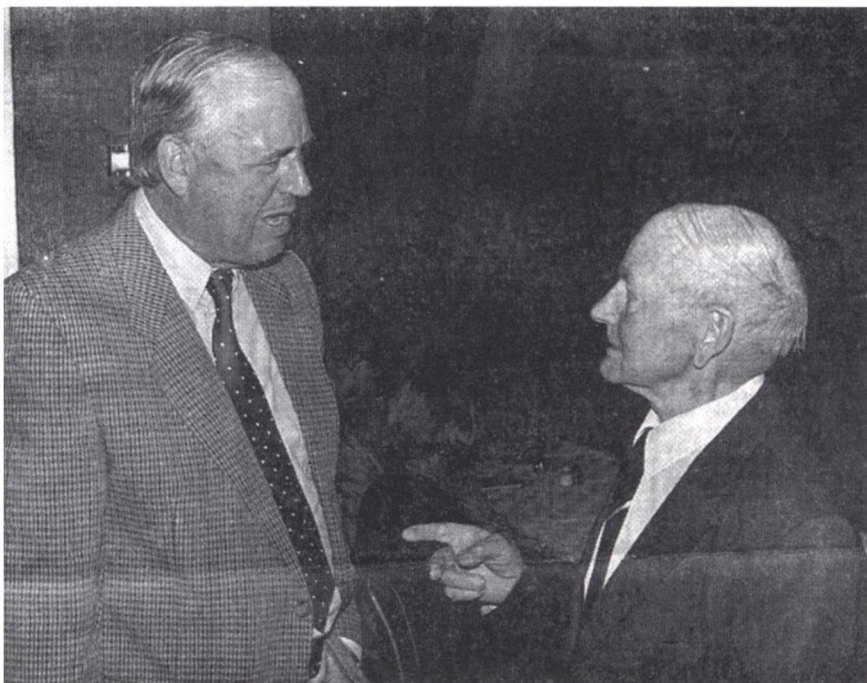
Der blev nedsat en komité med det formål at skabe »Sigfred Pedersens Kulturfond«, og man fik støtte fra Albanifonden og Munke Mølle Fonden. Hvad man i første omgang forestillede sig, var en buste af Sigfred Pedersen, men det blev noget ganske andet. Man havde overladt opgaven til billedhuggerne Eiler Madsen og Keld Moseholm, og resultatet blev afsløret ved en folkefest lørdag den 26. august 1989, som Borgerforeningen havde arrangeret. Samtidig var der på Harndrup Bibliotek en udstilling om Sigfred Pedersen.

Mindesmærket gemmer vi lidt endnu og hører først om aftenfesten i Harndrup forsamlingshus. Efter at professor Tage Kaarsted havde talt, fulgte forfatteren Klaus Ribbjerg, der bl.a. udtalte: »Vi elsker det, der kan synges til, hverdagens poesi... Sigfred brugte virkeligheden. Søren Bramfri og Katinka står os nær. Teksterne er smeltet sammen med musikken, og begge dele taler klart til hjer-

I 1989 afsløredes på Harndrup gamle skole – ud mod vejen – en mindeplade for byens berømte søn. Det var Sigfreds bror Lauritz, der foretog afsløringen.

Ved aftenfesten i Harndrup forsamlingshus talte forfatteren Klaus Rifbjerg, der her ses i samtale med Sigfreds bror Lauritz. (Avisbillede).

tet. Den ølbegejstrede romantik og den snert af erotik, hvor der sættes en stige op til Katinkas vindue, rummer livsglæde.« – Sigfred var bohème med langt hår og et frit liv, og dermed var han forud for sin tid, fastslog Klaus Rifbjerg.

Der var fællessang, recitation ved skuespilleren William Rosenberg, og Harndrups syngende maler ydede sit ved at synge »Der er sol i hver eneste bajer« og »Hvornår er der dejligst i Danmark?«. Et helt igennem flot arrangement med kunst på et højt plan.

Under den efterfølgende spisning har emnet hos mange nok været, hvad man havde oplevet tidligere på dagen, hvor Sigfreds bror Lauritz havde foretaget afsløringen af mindepladen. Nogle fandt kunstværket lyrisk og underfundigt, mens andre nok var lidt forargede. Mindepladen, der var udført i bronze, havde fået sin plads ved indgangen til biblioteket, der var identisk med den skole, hvor Sigfred i sin tid havde gået, og motivet var tørresnoren fra Sigfreds kendte vise med samme titel. På snoren hænger en frodig

Kunstnerne, der havde fået opgaven overdraget, var gået utraditionelt til værks og havde ladet sig inspirere af et par af Sigfred Pedersens kendte viser. På mindepladen ses tørresnoren med en BH, og oven over svæver Gud Amor, der her – undtagelsesvis – ikke er blind passager.

BH i en dejlig forårsblæst. Oven over svæver Amor, og her er hun ikke blind passager, som der står i en anden af Sigfreds kendte viser. Kunstnerne var gået utraditionelt til værks og havde ladet sig inspirere af nogle linier fra et par af Sigfreds kendte viser, og det har været helt i Sigfreds ånd.

Alternativet havde været en buste af Sigfred Pedersen, og havde han selv kunnet være medbestemmende, havde han uden tvivl – underfundig som han var – foretrukket tørresnoren, som også fremover vil minde om, at Sigfred trådte sine barnesko i Harndrup og senere digtede om Gud Amor og alt det, som hun var vidne til.

Også på anden måde har man på Fyn søgt at bevare mindet om Sigfred Pedersen og hans viser: Værkstedsteatret i Odense opførte i februar 1986 en kabaret med Sigfred Pedersen-tekster, fremført af Erik Paaske og Lisbeth Gajhede, og Cafe 44 i Bogense havde på

sin sommerkabaret i 1998 tekster af Nis Petersen og Sigfred Pedersen på programmet. Caféen havde fået navneforandring til »Cafe det røde Hjerter«, og scenen var den idylliske gårdsplads bag den gamle bindingsværksgård, hvor tørresnoren med BH'en hang! – I efteråret 1996 var der i Humlemagasinet i Harndrup udstilling om Sigfred Pedersen i ord og billeder, og der var arrangeret fire sang-aftener.

Fyn har ikke glemt Sigfred Pedersen, og selv skrev han i digtet »Barndomshjemmet«: »Min hjemstavn jeg aldrig vil glemme.«

Sigfred Pedersens værker

Digte og viser

Foraarets Viser og Somrens Vers. Woels Forlag, 1927.

Blaa Mandag. Branners Forlag, 1931.

Nye og sørgelige Viser. Branners Forlag, 1933.

Sørgmuntre Sange. Branners Forlag, 1936.

Slanter og Sølvtoj. Branners Forlag, 1938.

Vignetter i Digt og Streg. Avisdigte 1945-46. (Vignetter: Anton Hansen). Branners Forlag 1946.

Gøg og Galgenfugl. Branners Forlag 1947.

Viser med melodiangivelse

Nyhavn! Nyhavn! (Musik: Niels Clemmensen). Branners Forlag, 1943.

Amerikas skønneste Folkesange med danske Tekster af Sigfred Pedersen. Jac. Boesens Musikforlag, 1940.

Bramfri Viser. (Musik: Niels Clemmensen). Branners Forlag, 1946.

Lærkesange og Nyhavns-Klange. (Musik: Niels Clemmensen). Branners Forlag, 1948.

Døgn og Digt. Album I. (Musik: Børge Binderup, Kjeld Jørgensen m.fl.). Oktav Musikforlag 1961.

Døgn og Digt. Album II. (Musik: Niels Clemmensen, Kjeld Jørgensen m.fl.). Oktav Musikforlag 1967.

Udvalg af digte og viser

Digte. Udvalg ved Kjeld Elfelt. Branners Forlag, 1941.

Jeg gi'r dig min sang. Udvalg ved Henning Pade. Gyldendal, 1963.

Særudgaver (i begrænset oplag)

Min Søn Perikum. Udsendt som nytårshilsen af digteren Sigfred Pedersen og tegneren Erik Werner. Rasmus Navers Forlag, 1950.

Forårsfredrik. Udsendt som julehilsen af Christtreus Bogtrykkeri 1957.

Romaner

Valmuen. Jespersen og Pios Forlag, 1932.

Viking. Branner og Korch, 1949.

Drømmen om Vinland. Branner og Korch, 1951.

Vinland det Gode. Branner og Korch, 1952.

Thyra Danebod. Aschehougs Forlag, 1956.

Andre værker

Med Connie i Zoologisk Have. Børnebilledbog med digte af Sigfred Pedersen. Alfred Th. Øberg, 1937.

En helt ny ABC. Tekst Sigfred Pedersen. Tegninger Poul Nielsen. Rich. Edelmanns Forlag, 1943.

Spillebog for Hus, Hjem og Kro. Chr. Erichsens Forlag, 1948.

Kildemateriale

Dansk biografisk Leksikon.

Cai M. Woel: Tyvernes og Tredvernes Digtere II, si. 170-183. ASA's Forlag, 1941.

C. E. Soya: 33 Kunstnerportrætter, si. 51-52. Nordiske Landes Forlag, 1945.

Sigfred Pedersen i digt og hverdag. 10 erindringsartikler. Forlaget Børge Binderup, 1969.

Minefeltet – Bohêmernes København. Forlaget Børge Binderup, 1969.

Peter Dragsbo: Harndrup – et sogn på Humleegnen: Digteren Sigfred Pedersen og hans familie, si. 78–80. Lokalhistorisk Arkiv i Ejby kommune 1997.

Benni Gammelgaard: Han gav os sin sang – digteren Sigfred Pedersen. Vends 1998, si. 27–34.

Arkiver

Familiens privatarkiv ved Benni Gammelgaard. (Slægtsbog, breve fra og til Sigfred Pedersen, digte og viser i håndskrift, lejligheds-sange, interviews i aviser og ugeblade, annoncer, programmer, omtale af arrangementer, anmeldelser, avisartikler, erindringsartikler, nekrologer, fotos m.v.). Privateje.

Elevforeningen Mimers arkiv. Odense Katedralskoles bibliotek.

Komponister:

Niels Clemmensen:

Katinka, Katinka
Blaa Sko
To hvide Liljer og en knækket Søjle
Stange Buh
Morgengaven
Den lille uartige Mimmy
Den utro Augusta og Guldsmeden
Søren Bramfris Lærkesang
Ravhertet

Sigfred Pedersen:

Den røde Kjole
Pige fra Kongebro

Margot Keller:

Or'genalvisen

Kai Norman Andersen:

Den gamle skærslippers forårssang

Knud Vad Thomsen:

Jeg plukker fløjlsgræs og ridderspore
Tørresnoren
Det pusler alle vegne

Erling Winkel:

Med Amor som blind passager

Kjeld Jørgensen:

En sømandsgut
Hvornår er der dejligst i Danmark?

H. P. Danks:

Tak for gode som for onde år

Sange og viser af Sigfred Pedersen

Katinka, Katinka	148
Blaa Sko	149
To hvide Liljer og en knækket Søjle	150
Stange Buh	151
Morgengaven	152
Den lille uartige Mimmy	153
Den utro Augusta og Guldsmeden	154
Søren Bramfris Lærkesang	157
Ravhjertet	158
Den røde Kjole	159
Pige fra Kongebro	160
Or'genalvisen	161
Jeg plukker fløjlsgæs og ridderspore	163
Den gamle skærslippers forårssang	164
Tørresnoren	166
Det pusler alle vegne	167
Med Amor som blind passager	169
En sømandsgut	171
Tak for gode som for onde år	172
Hvornår er der dejligst i Danmark?	173

Sangene er indsunget af Sigfred Pedersens niece, Benni Gammelgaard (f. 1933), akkompagneret af Poul Gammelgaard og Jens Honoré, og Børge Larsen (f. 1936), akkompagneret af Aage Kristensen, i Starlight Studio, Brenderup.

Sangene anføres i den rækkefølge, hvori der henvises til dem i bogen. – De gengives som i den første udgave – med ganske få undtagelser, hvor de gengives efter en senere udgave, hvor ordene er tilpasset melodien.

Katinka, Katinka

Katinka, Katinka, luk Vinduet op,
nu vil jeg spendere en Vise.
Et Foraar har kærtegnet Pigernes Krop,
og nu er du li' til at spise.
Men først skal vi ha' os en Sang eller to,
og saa skal Katinka og Søren til Ro.
Katinka, Katinka, luk Vinduet op
og hør min Harmonikavise.

Jeg mindes den Aften, jeg mødte dig først,
jeg sad i »Cap Horn« med en Bajer.
Jeg var s'gu saa glad for mig sel' og min Tørst
og Brøndums de smaa Akkelejer.
Men saa kom du ind med et kedeligt Drys,
og han fik en Skalle, og du fik et Kys.
Og saa, ja og saa ble' du et med min Tørst
og noled min eneste Bajer.

Men skidt med en Bajer blot Pigen er glad,
for Janterne de skal jo trille.
Og hvergang vi savner lidt flydende Mad,
har jeg mit Talent for at spille.
Saa gi'r jeg en Sang i en gjaldende Gaard,
mens Slanter og Sølvtoj i Stenbroen slaar.
Saa sla'r vi til Søren, til Søren bli'r flad.
Ja, saa ska' vi sør'me ha' Gilde.

En Vinter sled Saalen af Strømper og Sko,
men Foraaret lapper det hele.
Lad Tærne toppes og Træerne gro,
med dig vil min Rigdom jeg dele.
Nu genlyder Nyhavn af Sang og af Spil,
jeg presser Citronen, saa tit du det vil.
Jeg ved, du er varm, og jeg tror du er tro,
og saa'er det en smal Sag det hele.

Katinka, Katinka, smæk Vinduet i,
og spar dine smaa Bommelommer.
Gør Stuen lidt pæn, mens jeg tæller til ti
og ærbart ad Gangdøren kommer.
Du gi'r mig din Seng, og jeg gi'r dig min Sang,
saa fejrer vi Foraaret endnu en Gang.
Katinka, Katinka, luk Øjnene i,
for nu er det Søren, der kommer.

Blaa Sko

Min Elskede har blaa Sko,
to smaa blaa Sko.
Og Solen saa til Birte ned
og smilede og lo:
Saa fine Ben, saa søde Sko,
saa svalt et Pust af Vaar.
Min Elskede i blaa Sko
igennem Verden gaar.

De længes ej mod dugget Græs,
de smaa blaa Sko.
De længes ej mod kælné Kys
og sligt – aa nej – aa jo!
De længes blot mod Solskinstur
ad Strøgets stengraa Bro.
Aa, tag dem paa i Dag, min Ven,
de smaa blaa Sko.

Nu danses Danmarks Foraar ind
af smaa blaa Sko.
Du traadte tusind Hjerter ned,
imens du lystigt lo.
Men ingen kender Vaarens Leg
med unge Hjerters Ro:
I Aften blunder for min Seng
to smaa blaa Sko.

En ny og sørgelig Vise

To hvide Liljer og en knækket Søjle
staar Vagt om Gravens buksbomkranste Bed.
Der hviler Caroline trygt bag Mulde.
I Livet fo'r hun vild, nu har hun Fred.
Hun var saa ærbar, stakkels lille Line,
endskønt hun kun var ud af ringe Stand.
Men Æren agtes ikke blandt de Fine,
og Caroline fandt en saadan Mand.

Hun kom en Aften paa sin nye Cykle
med Lygten tændt, for det var over ni.
Og hun var ene, tryk og uforlovet,
da vilde Skæbnen, at han kom forbi.
Hans Navn var Victor, Carlo Victor Møller,
og han var Korporal i Kongens Hær.
Frem under Hjelmen lokked Haarets Krøller.
Han var saa smuk i Cyklelygtens Skær.

Han sagde: Hør mig, skønne Caroline,
jeg elsker dig, o bliv min unge Brud.
Men skynd dig lidt, for jeg har nok at lave:
I Morgen drager jeg i Felten ud -
men jeg skal komme hjem, bedækt med Hæder,
saa faar du Lejlighed med varmt og koldt
Vand, ja og fine Sirtses Brudeklæder,
stol kun paa mig. – Sit Løfte har han holdt.

Det var for meget for den stakkels Pige,
som ikke kendte Mænd og deres Ord.
Hun vandred fluks ad Drømmens Himmelstige
og satte sig i Grøftens Blomsterflor.
Omkap med Maanen lyste Lygteskæret
paa deres lykkelige fælles Mund.
Han fik, hvad han sig havde just begæret,
men et Signalthorn lød i samme Stund.

Farvel, min Ven, nu kalder Natmanøvren.
Tre Dage skal vi slaas paa Trelde Næs.
Saa har du mig igen. Farvel saa længe.
– Men rejs dig op, thi vaadt er Nattens Græs.
Ak Korporaler spaar, men Herren raader.
Et Vandhul havde HAN bag Næsset sat.
Der plumped Victor Møller i af Vaade,
fik Influenza, døde samme Nat.

Snart læste Caroline i Socialen
om Hærens store Tab ved Trelde Skov.
Og tilstod under Taarer for sin Fader:
Ak, han er død, hos hvem jeg nylig sov.
Forstødt blev Pigen, Hjemmets Døre luktes.
Syv Maaneder hun stred, saa sov hun ind.
I samme Vandhul hendes Øjne sluktes,
hvor fordum blegned Korporalens Kind.

To hvide Liljer og en knækket Søjle
staar Vagt om Gravens buksbomkranste Bed.
Der hviler Caroline lunt bag Mulde.
I Livet fo'r hun vild, nu har hun Fred.
Hun var saa ærbar, stakkels lille Line,
omend hun kun var ud af ringe Stand.
Men Æren agtes ikke blandt de Fine.
Vogt jer for dem, o Piger. *Hvis I kan.*

Stange Buh

Stange Buh sagde Mor til den lille Loulu,
Stange Buh, Stange Buh, Stange Buh.
Og dikkedikkekedik og dikkedikkedu.
Saa leged de Buh-stange-buh.

De legede hele den udslagne Vaar,
og lille Loulu blev halvsvvende Aar,
og Skolegangs-Alvoren dræbte til Slut
den yndige Leg Stange Buh.

Stange Buh sagde Knøsen til lille Loulu,
for nu var hun halvsyttende Aar.
Og dikkedikkedu og Buh-stange-buh,
i Skumringen Legene gaar.
Og lille Loulu var bedaarende bleg,
thi Hjertet var med i den sælsomme Leg.
Hvem troede vel, at den lokked saa sødt,
den yndige Leg Stange Buh?

– Og hun gifted sig ind i anstændige Kaar,
og hun fik sig en lille Loulu.
De opfandt en mærkelig Leg i Gaar
og kaldte den Buh-stange-buh.
Men Moderen leged nok bedst af de to,
hun skælved af Lykke, naar Puslingen lo.
Den gav hende Føling med Livet paany,
den yndige Leg Stange-Buh.

Morgengaven

Jeg var Dreng, og du var Pige, i en lillebitte Have.
Husker du de smalle Gange og den lille Dukkebænk?
Alle mine Bellis gav jeg dig i Morgengave,
mine fire grønne Jordbær fulgte med som Brudeskænk.

Gangene var kantet sirligt med smaa røde Sneglehuse,
men jeg ofrede dem til dig til en dobbelt Perlekrans.
Aldrig skal jeg glemme dine Blikke, da du fik den,
disse blaa, forlibte Vinterøjnes milde Tolvaars-Glans.

Haven var en Stump af Moders, grænset af ved Buksbomhækken.
Det var der, vi tavse jordede det døde Mejsepar.
Siden skar jeg Fløjter til dig nede bag ved Bækken
for at mildne dig i Sorgen, der var alt for tung og svar.

Fast var Barndomsriget tømret gennem Anelser og Drømme,
men du modnedes før mig, og hele Verden sank i Grus.
Hvorfor vokste vi ej sammen under Vaarens Hjerte?
Sig mig, gemmer du min Perlekrans og Sneglens røde Hus?

Den lille uartige Mimmy

Jeg er Mimmy, Mammass Mimmy,
Jimmys Mimmy, »Vamp« Nitouche.
Hvergang andre tar et Karbad,
nupper jeg den kolde Douche.
Hvis Anden G. vidste, hvad Mimmy kan,
stod hele Klassen vistnok i Brand!
– Hvis Anden G. vidste, hvad Mimmy tør,
men det er der ingen, der gør!

Biograf, Brasilkokaffe,
Dansekys og Flirteknæ.
Mor har glemt sin egen Ungdom,
tror, jeg er et rent Bæhæ!
Hvis Mamma vidste, hvad Mimmy maa,
fik Mimmy vist slet ikke Lov at gaa.
Men Mor tror kun, der er Engler til,
saa jeg gør skam li, hvad jeg vil!

Jimmy er min Ildtilbeder,
jeg er Jimmys Lieberi.
Jeg er hektisk, han er teknisk,
vi er hem- og stemningsfri!
Hvis Mamma vidste, hvad Jimmy ved,
– men det er min dybeste Hemmelighed.
Og Mamma har gudskelov Mødresind,
saa Mamma er Mimmy-blind.

Jimmy er den ideelle:
Vat i Skuldren, Dun om Kind,
Jazz-ekspert. Ekspert i Kvinder,
tror han da, det stakkels Skind.
Hvis Jimmy vidste, hvad der kan ske,
naar Mimmy sier, hun skal hjem til The.
Hvis Jimmy vidste, hvad Mimmy ved,
aa sikken en Redelighed!

En ny og sørgelig Vise om den utro Augusta og Guldsmeden eller Kærlighed i Botaniskerkassen

En Vise vil jeg kvæde:
I kender vel Hr. Kaa.
Hans Kone var en Harpe,
han ikke turde slaa.
Hr. Kaa var Zoolog,
og hver Sommernat man saa
en Jæger gik at jage
de Sommerfugle smaa.

Nu grønnes Skoven atter,
dér jager han med Flid,
mens Konen sidder hjemme
uvirksom og frigid.
Det gik den første Sommer,
men siden blev hun svag.
I Morgen bliver meget
forskellig fra i Dag.

Hun kedede sig, den Skønne,
og Klokken gik mod ti.
Hun vinkede til en Guldsmed,
som netop gik forbi.
Hans Dagværk var til Ende,
han havde fem Kvarter.
Det var en Lørdag Aften,
jeg siger ikke mer.

Den Sømand han maa lide,
Hr. Kaa led ingenting.
Uvidende han travede
i Natten klam omkring.
Han jog en mægtig Guldsmed
energisk og adræt.
Paa Sjølund's fagre Sletter
han tog den i sit Net.

– Hvor tindrer nu min Stjerne!
Ak, snart er Klokken fem.
Av, av, Augusta venter,
og jeg maa ile hjem.
Til Rosengaarden gik han,
han gik med raske Fjed.
Han bar med Smil sin Byrde,
sin Fangst, den gyldne Smed.

Derhjemme gik Pendulet
til Urets travle Tik.
Augusta rent forglemte,
at Tiden gik og gik.
Med ét de tvende hører
paa Døren Mandens Slag.
Det var en Sommermorgen,
endnu før det blev Dag.

De farer fra hinanden,
hun fletter sine Haar,
han kryber under Sengen,
og Yderdøren gaar.
Hr. Kaa staar i sin Stue,
Fru Kaa ham møder angst.
Og Dippe dippe Due,
hver tænker paa sin Fangst.

Hvem sidder dér bag Skærmen?
Hr. Kaa det ænser ej.
Han har sin egen Guldsmed,
... da flyver den sin Vej,
den flagrer under Sengen,
Fru Kaa er stedt i Nød.
Min kære lille Søster,
hvorfør er du saa rød?

Hr. Kaa forfølger Dyret
og brøler resolut:
Kom frem, din dumme Guldsmed,
for dig er Livet slut!

Den skjulte Elsker lystre,
han hører jo sit Navn.
Ak, kæreste Hr. Guldsmed,
her er kun Sorg – og Favn.

En lille Nisse rejste
med Ekstra-Spark afsted.
Fru Kaa hun maatte blive,
og hun fik ren Besked:
din Mæfikke, din Tøjte,
din grimme Mær, Tju Bang.
Vort Modersmaal er dejligt,
det har saa mild en Klang.

O, danske Zoologer,
pas paa, pas paa, pas paa.
Jeg kender af Erfaring,
hvorledes det kan gaa.
En Lære vil jeg gi jer,
og den er god og nem:
Jag kun de løse Fugle,
men tag dem aldrig hjem.

Lad Lykkens Ganger springe,
jeg har ej flere Ord.
Moralen vil jeg stryge,
den nytter ikke Spor.
Hvad Smeden fik bedrevet,
det var just ikke stort.
Men Visen, jeg har skrevet,
er ogsaa simpelt gjort.

Søren Bramfris Lærkesang

Nu gaar Vaaren gennem Nyhavn
fra »Shanghai« og til »Kahyt«.
Nu har Solen gule Unger
i hver skimlet Regnvejrspyt.
Alle Havnens søde Piger
drikker Foraarsguden til.
Vi har Øl i stride Strømme,
vi har Sang og Banjospil.

Se, en Fugl har bygget Rede
her ved Sørens brede Bryst.
Blot en lille Lommelærke,
men hvor kvidrer den med Lyst.
Sæt dig her ved Sørens Side,
hvis du ikke har Kredit.
Køb du kuns din flade Kaffe.
Jeg skal fylde den med Sprit!

Hvad er Vintrens golde Glæder
imod Vaarens kyske Leg.
Jeg vil elske hundred Piger.
Jeg skal gemme en til dig.
Men naar Beværdingen lukker,
og de glider to og to,
gaar jeg ad min Hønsestige
til Katinkas kyske Bo.

Hun kan ordne Søren Bramfri
uden Vals og store Ord.
Hun kan glatte Pandens Rynker.
Hun kan tømme Lommens Foer.
Og hvergang jeg slar paa Tæven,
kan hun tæmme min Fysik
med et lille Tjat paa Kinden
og en enkelt Gikkernik.

Kom, min søde Nyhavnspige.
Lad mig elske dig i Nat.
Se, en simpel Hønsstige
har til Himlens Dør jeg sat.
Jeg kan sprænge alle Skranker,
jeg kan bryde alle Baand.
Men i Aften blir jeg stille,
blot du tar min store Haand!

Ravhertet

Nu drysser fra Roserne Blad efter Blad,
og Dagen gaar under i Regn.
Snart er jeg bedrøvet, og snart er jeg glad,
er det et Forelskelsens Tegn?

Vi mødtes i Vaaren, vi to, paa et Bal,
i Haven var Dansen forbi.
Vi stod der i Duft af Viol og Konval,
saa unge og kække og fri.

Dit Kys var saa varligt som dæmpet Musik,
men tændte en Ild i mit Blod.
Mit Ravhjerte stjal du til Slut, da du gik,
og jeg kunde ej staa imod.

Det Ravhjerte skænkede Mor mig engang,
nu svigtede jeg hende for dig.
Du tog det som Pant paa min Kærligheds Trang,
og gik saa i Mørket din Vej.

Jeg ventede hver Aften, mens Sommeren svandt,
jeg ved det, du kommer bestemt.
For dig har jeg skænket mit dyreste Pant,
og det kan du ikke ha' glemt.

Den røde Kjole

Den røde Kjole ta'r jeg paa,
naar der er Bal paa Kroen.
For den kan ingen Herrer staa,
naar der er Bal paa Kroen.
Den er lidt dristigt ringet ud,
slet intet kan den dølg.
Man ser paa mig, men Herregud!
jeg maa jo Moden følge.
Saa danser jeg med Hansens Hans,
naar der er Bal paa Kroen.
Og han skal faa den sidste Dans,
naar der er Bal paa Kroen.

Den gule Kjole ta'r jeg paa,
naar der er Fest i Skoven.
For man skal sand'lig passe paa,
naar der er Fest i Skoven.
Den krøller nemlig ikke let,
og den har lange Ærmer.
Saa den er god i et Busket,
naar Myggene de sværmer.
Saa danser jeg med Hansens Hans,
naar der er Fest i Skoven,
Og han skal faa den sidste Dans,
naar der er Fest i Skoven.

Og helt alene vil jeg gaa,
naar jeg gaar hjem ad Stien.
Og jeg ta'r ingen Frakke paa,
naar jeg gaar hjem ad Stien.
For Hans kan dukke op med ét,
og saa begynder Legen.
Og hvis vi saa skal kysse lidt,
er Frakken jo i Vejen.
Saa jeg ta'r ingen Frakke paa,
naar jeg gaar hjem ad Stien.
Og helt alene vil jeg gaa,
naar jeg gaar hjem ad Stien.

Den hvide Kjole ta'r jeg paa
og træder Brudedansen.
Med Slør og Myrter vil jeg gaa,
og saa bli'r jeg Fru Hansen.
Endnu er det kun Fantasi
og bli'r maaske ved Tanken,
for allerførst skal Hans jo fri
og sætte lidt i Banken.

I Brudevalsens sidste Hop
jeg kaster Myrtekransen.
Og saa skal alle bryde op,
at jeg kan bli' Fru Hansen!

Pige fra Kongebro

Ind over Fyn står en sommerlig brise,
hækkene blomstrer og natten er nær.
Guldspurven kvidrer sin fyraftens-vise;
Lillebælt lyser i solfaldets skær.
Fiskeren trækker stiltfærdigt på åren,
sysler i båden med ruse og glib;
månen står lavt over Kongebrogården,
blinkfyret sender sin hilsen fra Strib.

Pige fra Kongebro, husker du vejen
ind gennem skoven bag Kongebrogård?
Hver gang vi mødtes var natten vor egen,
og når du gik, var der dug i dit hår.
Skærmende lukked min hånd om dit hjerte,
og jeg var eet med dets skælvende slag.
Lavt over bæltet stod fuldmånens kærte,
og der var langt til den kommende dag.

Pige fra Kongebro, nætter og dage
ødsled jeg bort i den fremmede by,
kun for at møde dig kom jeg tilbage,
vil du, som jeg, kan vi træffes påny.
Sammen i nat tar vi afsked med våren
og lægger planer for sommer og høst.
Månen står lavt over Kongebrogården,
nede fra vejen jeg hører din røst.

Or'genalvisen

Jeg er glad for or'genaler,
or'genaler elsker mig.
Hvorfor skal man altid trave
ad den slagne landevej?
Or'genalerne gør krumspring,
de vil ikke gå i snor.
– Der er mange sjove krumsving
på den markvej, hvor jeg bor.

Pæne Folk har vat i skuldren.
Det gir magt at være bred.
Pæne folk har spidse albuer,
tramper gerne andre ned.
De vil altid dominere
og docere høj moral,
ønsker kun at avancere
og at samle kapital.

Or'genalerne er magre,
de går altid uden flip.
De har ingen sål i skoen,
de har lilla næsetip.

De har ingen ben i næsen,
de har ingen karakter.
Det er derfor, jeg ka' li dem.
Jeg ka' li dem mer og mer.

Pæne folk har knaphulskløe,
sans for titler og for rang.
De vil altid holde taler,
bryder ud i fællessang.
De vil gå med hvide handsker,
vil begraves med manér.
Den slags skøre påfund smitter.
Pæne folk blir fler og fler.

Or'genalerne er sjældne.
Derfor blir de lagt for had.
De kan aldrig avancere.
Avancere – uh til hvad?
De vil helre gå og drysse,
slentre langs en grøftkant,
drive, mens alverden stræber.
Det er tosset, ikke sandt.

Jeg gør ikke spor af nytte,
jeg har ingen kapital.
Jeg kan aldrig avancere,
jeg har ingen principal.
Jeg er fri for ambitioner,
alle syns, at jeg er skør.
Men jeg elsker or'genaler.
Derfor har jeg mit humør.

Jeg plukker fløjlsgræs og ridderspore

En vår er kommet så mildt og stille
med drømmedufte om mark og vang.
På sølvstreng klimprer den friske kilde,
og fuld af sødme er fuglens sang.
Jeg plukker fløjlsgræs og ridderspore,
jeg plukker mandstro og jomfrusko.
Men blodet brænder i mine årer,
mit lille hjerte har ingen ro.

Jeg synger ikke, jeg danser ikke,
der er så meget, jeg ikke når.
Er jeg bedrøvet: Jeg ved det ikke.
Jeg drømmer bare, og tiden går.
Jeg plukker fløjlsgræs og ridderspore,
jeg plukker mandstro og jomfrusko.
Snart kommer prinsen fra eventyret,
mon da mit hjerte kan finde ro.

Hans silkekappe har gyldne knapper,
kækt gynger fjerer på hans baret.
Og han er mandig og flot og tapper,
og på hans skjold er der ingen plet.
Jeg plukker fløjlsgræs og ridderspore,
jeg plukker mandstro og jomfrusko.
Men hvis han ser mig i pigevrmlen,
mon da mit hjerte kan finde ro.

Lad hjertet hamre, lad blodet strømme,
mens barmen runder sit hvide lin.
Snart kommer helten fra mine drømme,
... skønt ingen ved det, er han dog min.
Jeg plukker fløjlsgræs og ridderspore,
jeg plukker mandstro og jomfrusko.
Dig gi'r jeg alle mit hjertes blomster,
for du har taget mit hjertes ro.

Den gamle skærslippers forårssang

Nu lokker atter de lange veje,
og jeg har flikket de gamle sko,
og jeg har skåret en grøn skalmeje
bag piledammen ved Holstebro.
Jeg går fra Skagen med kurs mod Fakse,
og glemt er vinterens sult og nød.
Jeg sliber knive, jeg sliber sakse,
jeg sliber solskin og dagligt brød.

Hvor er min ungdom? Jeg ved det næppe.
Hvor var den skøn! Jeg var fri og løs.
Jeg sov i vejgrøftens blomstertæppe,
jeg sov hos landsbyens bedste tøs.
Med hende var det en fryd at bakse,
thi vårens duft var i hendes skød.
Jeg sleb kun knive, jeg sleb kun sakse,
men sleb dog solskin og dagligt brød.

Jeg var jo bare en skør skærslipper
foruden hjem og foruden ro.
Jeg var kun rakker og hundeklipper,
og bonden stænged for mig sin lo.
Han var så selvsikker, thi hans akse
var plantet støt i et stort fad grød.
Men jeg sleb knive, og jeg sleb sakse,
men sleb dog solskin og dagligt brød.

Dengang var brændevin hvermands eje,
og den var billig, thi den var ram.
Men malurt dufted langs alle veje
og gav kulør til en fusel-dram.
– Å, soldebrødre, å, lurifakse,
I drak jer tumbet fra vid og sans.
Men jeg sleb knive, og jeg sleb sakse,
og plukked malurt omkring Sankthans.

Den, der har pligter, kan sagtens dømme
en pjalt, som ikke betaler skat.
Men jeg er digter, og jeg må drømme,
thi jeg er eet med den lyse nat.
– De digtere er så mange slagse,
og selv blandt dem er jeg kun en fant,
der sliber knive og sliber sakse,
og takker rørt for en kobberslant.

Hvor er I nu, alle I, jeg kendte,
hver buttet pige, hver kamesjuk?
– Hveranden af jer på Sundholm endte,
hveranden kvaltes i flaskens kluk.
Men jeg er stadig iblandt de vakse.
Mit hår er hvidt, men min tud er rød.
Jeg sliber knive, jeg sliber sakse,
jeg sliber solskin og dagligt brød.

Og endnu venter de lange veje
med morgenkulde, med middagsglød.
Min slibesten kan jeg fortsat dreje
og holde næsen forsvarligt rød.
Jeg går fra Skagen med kurs mod Fakse,
og glemt er vinterens sult og nød.
Jeg sliber knive, jeg sliber sakse,
jeg sliber solskin og dagligt brød.

Tørresnoren

Tørresnoren, tørresnoren,
den er gårdens poesi,
fylder mig med sjove syner,
taler til min fantasi,
den er livet set fra vrangen,
genbosladder, drilleri.
Når jeg synger tørresangen,
smækkes Jensens vindue i.

Tørresnoren, tørresnoren,
den har lært mig at forstå,
at min genbo, tykke Jensen,
ikke er så hverdagsgrå,
som man ellers skulle tro det,
når man lytter til hans ord.
Jensens sjæl – og konens ditto –
blomstrer på hans tørresnor.

Tørresnoren, tørresnoren,
nej, svajer, som for sjov,
leger, drejer drilsk i vinden
som et kæmpe-sjippetov.
Snoren er en »strik« se'fø'lig,
snoren er en sladderhank.
Den betror mig alt om Jensens,
hver en dyd og hver skavank.

Sjove, flove små detaljer
fra familien Jensens hjem
viser snoren ublufærdigt
for mit genbo-øje frem:
Lækre farver, fraise og lilla
lyser som fra en palet.
Midt i farve-orgiet smælder
fruens strivrede korset.

Et par lyserøde trusser
fyldes af den kåde storm
og gengiver fruens ynder.
– Hvilken farve! Hvilken form!
Jensen bruger mavebælte!
Ha! han går med ulden sok!
Han har hue på i sengen,
tænkte jeg det ikke nok!

Tørresnoren, tørresnoren,
den er gårdens poesi.
Mælkemanden standser svimmel.
Langsomt vakler han forbi.
Hør hvor tøjet blaftrer lystigt
under vindens basketag.
– Våren går med nylonstrømper!
Det er Jensens vaskedag!

Det pusler alle vegne

Hvergang det våres, bli'r Tørresen bims,
spurvene parrer sig på hans gesims,
katten ned' på anden sal
synger om elskovens kval.
Genboens datter ta'r solbad med mer,
lige for Tørresens øjne det sker.
Med sin fristende figur
står hun i kæk positur.
Ja det pusler alle vegne
li' fra kælder og til kvist.
Man er glad for andres koner,
man er forårs-delirist,
men hr. Tørresen mangler hormoner,
så han ærgrer sig trist,
og han bli'r moralist,
når det pusler alle vegne
li' fra kælder og til kvist.

»Skamløst, forargeligt!« brummer han bøs.
»Tossede gråspurve, tossede tøs.«
Indædt hvisler han en ed,
ruller gardinerne ned.
Lister dog, nølende, hen for at se.
Det er for galt! Hun er i negligé!
Hun er nemlig ligeglad,
ta'r sig i solen et bad.
For det pusler alle vegne
li' fra kælder og til kvist.
Uanfægtet pigen troner
på sin lille plastikrist.
Men hr. Tørresen mangler hormoner,
han er helt uden gnist.
Han tør ikke si' »pst«,
når det pusler alle vegne
li' fra kælder og til kvist.

Nyd dog det forår, der nu er på vej!
Glæd dig ved fuglenes yndige leg.
Vink til pigen, gamle ven.
Tro mig, hun vinker igen.
Livet er dejligt, når våren er nær.
Safterne stiger i piger som træer.
Hver dag bli'r et eventyr,
blot vi os alle fornyr!
For det pusler alle vegne
li' fra kælder og til kvist.
Hvis jeg havde hundred kroner,
gik jeg hen til en drogist,
og så købte jeg Tørresen hormoner.
For et mandfolk bør hverken
ha' ro eller rist,
når det pusler alle vegne
li' fra kælder og til kvist.

Med Amor som blind passager

Ifald du vil giftes, så gå kun til bal,
for der vælges pigerne ud.
Og der kan du fuppe en tumbet rival
og snuppe hans vordende brud.
Måske bør du hellere gøre som jeg:
Jeg kørte engang ad en sommerlig vej,
og inde i bussen der mødte jeg Sussen,
og Sussen var sytten, og jeg var mer,
og Amor var blind passager.

Vi snakkede kun om kartofler og rug,
og jeg gjorde slet ikke kur.
Jeg kiggede stjålent på hende i smug,
hun havde en yndig figur.
Hun havde den kæreste mols-kjole på
og læber så røde og øjne så blå,
og kindernes blussen var ægte på Sussen.
Jeg skottede til hende mer og mer,
og Amor var blind passager.

Vi rulled' fra Herning, og dagen var varm,
og rejsen var heldigvis lang.
En ungpigebarm strejfed' flygtigt min arm,
når bussen i vejsvinget svang.
Jeg takked' min Gud for den snirklede vej,
der nærmede barmen til armen og mig.
Sødt duvede bussen, sødt duvede Sussen.
Før Troldhede skete der ikke mer.
Men Amor var blind passager.

Den dag skulle alle fra Jylland til Skjern,
og bussen blev drønende fuld.
En opkøber kom med en hel børfuld jern,
en kone med to sække uld.
Som sild i en tønde blev folk stuvet ind,
man maste sig tæt op ad Sussen, det skind.

Man krøllede pudsen og stadsen hos Sussen,
man skubbede til hende uden manér,
og Amor var blind passager.

Man stødtes og puffedes og tog på vej,
man stormede bussen i Tarp.
Da kiggede strikken så bønligt på mig,
og jeg gjorde stemmen lidt skarp:
– De maser den dame! Rabatten er blød!
Hør, frøken, sæt De Dem kun her på mit skød.
Stumt rødmede Sussen, dumt grinede bussen,
men hun var dog henrykt for sin kavalier,
og Amor var blind passager.

– Med et blev tumulten os fremmed og fjern.
Der var kun os to og vor bus.
Og dengang vi endelig ankom til Skjern,
da var jeg forlovet med Sus.
Forenet af fine usynlige bånd
gik vi gennem byen. Jeg greb hendes hånd,
og lige på studsen jeg kyssede Sussen,
for jeg var jo smækfuld af gode ideer,
og Amor var blind passager.

Nu bor vi i Herning på tyvende år,
for hun blev mit livs direktør.
Vor knægt fik sin ny uniform på i går,
han kører hver dag som chauffør.
Og vi har syv piger. Den yngste er seks,
hun er en bedårende sød lille heks.
Hun ligner den Sussen, jeg fandt mig i bussen.
(Men) i rutebil kører jeg aldrig mer'
med Amor som blind passager!

En sømandsgut

Jeg er kun en sømand, havets vagabond,
ærligt er mit virke, fri min horisont.
Fra min første ungdom jeg på havet for,
Danmark er så lille, verden er så stor.

Jeg elsker havets sange, jeg er et søens barn,
jeg la'r mig aldrig fange i stejlepladsens garn.
Jeg kommer fra det fjerne med uro i mit blod,
snart skal jeg atter gense den verden jeg forlod.

Vi har rundet Kronborg for en sagte vind,
mellem grønne bøge, står vi sundet ind,
fiskerlejets huse tækt med strå og tegl,
samlet omkring havnen med de hvide sejl.

Jeg elsker havets sange, jeg er et søens barn,
jeg la'r mig aldrig fange i stejlepladsens garn.
Jeg kommer som en trækfugl, jeg flyver snart igen,
fra far og mor i lejet og fra mit hjertes ven.

Meget er forandret, når jeg banker på,
Far er blevet gammel, mor er blevet grå.
Ingrid åbner favnen, hendes bløde kys
bandt mig dog til lejet, da jeg stak til søs.

Jeg elsker havets sange, jeg er et søens barn,
jeg la'r mig aldrig fange i stejlepladsens garn.
Men Ingrids runde arme skal fange mig til slut,
for hun er fiskerpige og jeg en sømandsgut.

Tak for gode som for onde år

Snart skal livets aftenklokker
ringe solfaldstimen ind.
Sølvstænk i de gyldne lokker
furer på din fine kind.
Lad os gråne sammen du og jeg,
du er stadig ung for mig.
Skænk mig alderdommens stilhed,
skøn som vårens viltre leg.
Tak for gode som for onde år.
Sølvstænk i dit gyldne hår
lyser om din fine tinding.
Livet mod sin aften går.

Snart det sidste guld forsvinder,
og dit hår får sneens skær.
Ømt jeg kysser dine kinder,
som den dag, jeg fik dig kær.
Hvad gør det, at snefnug drysser tæt.
Hvad gør det, din fod bli'r træt.
Smyk dit hår med vårens blomster,
kærlighed har altid ret.
Tak for gode som for onde år.
Sølvstænk i dit gyldne hår
lyser om din fine tinding.
Livet mod sin aften går.

Blomst kan visne, træ kan fældes,
blegne kan hver kind så rød.
Kærlighed kan aldrig ældes,
men behersker liv og død.
Den, der elsker sødt og rent som vi,
lever altid ung og fri.
Stadig nynner i vort øre
hjertets første melodi.
Tak for gode som for onde år.
Sølvstænk i dit gyldne hår
lyser om din fine tinding.
Livet mod sin aften går.

Varmt og ungt dit hjerte banker.
Søde pige, i dit smil
blunder kys bag blomsterranker,
tindrer vårens blå april.
Hvad gør det, at kinden rynker lidt,
læben kysser lige blidt.
Smyk dit hår med røde blomster -
glem, at det af sne er hvidt.
Tak for gode som for onde år.
Sølvstænk i dit gyldne hår
lyser om din fine tinding.
Livet mod sin aften går.

Hvornår er der dejligst i Danmark?

Hvornår er der dejligst i Danmark?
Når alt er forventning, og småblomsters hær
bebuder, at våren er nær.
Når lyset ta'r til,
og lærkernes spil
os stemmer til andagt i dagningens skær.
Når bøgen står grøn
og vidunderlig skøn,
ja, da er der dejligst i Danmark.

Hvornår er der dejligst i Danmark?
Når ager og eng står i sommerens tegn,
og markerne skriger på regn.
Når skovbryn og strand
er ferieland.
Når pindsoen pusler i havernes hegn.
Når kornet står gult,
og når vandet er smult,
ja, da er der dejligst i Danmark.

Og snart bliver aft'nerne mørke.
Men kornmodet flimrer i kimmingens rand,
når høsten går ind over land.
De svingende læs
bli'r knejsende hæs,
og løvskoven står som en funklende brand.
Når natten får klang
under trækfugles sang,
ja, da er der dejligst i Danmark.

Med et er det vinter i Danmark.
I mulde sig gemmer de slumrende frø,
der venter på vårbrud og tøj,
men vinden bli'r hvas,
og frosten bli'r kras,
snart stivner den blånende bølgende sø.
Vi drukner i sne,
ja, men da må vi le,
thi da er der dejligst i Danmark.

Hvornår er der dejligst i Danmark?
Hver dag er en gave. Et under. En leg.
Hver dag er den bedste for mig.
Vær glad, du er til.
Det vekslende spil
kan stemme dit sind i september som maj.
I høst som i vår
og i skiftende kår
vi ved, der er dejligst i Danmark!